

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om biståndsram och anslag för utgiftsområde 7. Utskottet tillstyrker också Riksrevisionens förslag om medel för internationellt utvecklingssamarbete. Därmed avstyrker utskottet oppositionspartiernas alternativa budgetförslag. Biståndsramen uppgår till 49 miljarder kronor, vilket motsvarar 1 procent av den bruttonationalinkomst (BNI) för 2018 som beräknades vid budgeteringstillfället. Anslagen inom utgiftsområdet uppgår till ca 43 miljarder kronor för 2018. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om garantier och bemyndiganden.

Samtliga motionsförslag avstyrks. Utskottet hänvisar i flertalet av dessa frågor till pågående arbete.

I betänkandet finns 17 reservationer (M, SD, C, V, L, KD). Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har inte deltagit i beslutet om biståndsram och anslag. Dessa partier redovisar i stället sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:1 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Cirka 160 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning	7
Den statliga budgetprocessen	7
Betänkandets disposition	8
Propositionens huvudsakliga innehåll	8
Utskottets överväganden	10
Målet för utgiftsområde 7	10
Resultatredovisning	11
Biståndsramen och anslagen för 2018 inom utgiftsområde 7	15
Utvecklingspolitikens inriktning	23
Övriga motioner	35
Reservationer	36
1. Mål för utgiftsområdet, punkt 1 (L)	36
2. Resultatredovisning, punkt 2 (M)	36
3. Resultatredovisning, punkt 2 (SD)	37
4. Resultatredovisning, punkt 2 (L)	38
5. Resultatredovisning, punkt 2 (KD)	38
6. OECD/Dacs regelverk, punkt 4 (M)	39
7. OECD/Dacs regelverk, punkt 4 (V)	40
8. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (M)	41
9. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (SD)	45
10. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (C)	54
11. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (V)	56
12. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (L)	62
13. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (KD)	67
14. Övriga frågor inom utvecklingssamarbetet, punkt 6 (SD)	71
15. Övriga frågor inom utvecklingssamarbetet, punkt 6 (V)	73
16. Övriga frågor inom utvecklingssamarbetet, punkt 6 (L)	74
17. Övriga frågor inom utvecklingssamarbetet, punkt 6 (KD)	75
Särskilda yttranden	77
1. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 3 (M)	77
2. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 3 (SD)	78
3. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 3 (C)	79
4. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 3 (L)	80
5. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 3 (KD)	81
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	83
Propositionen	83
Motion från allmänna motionstiden 2015/16	83
Motion från allmänna motionstiden 2016/17	84
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	84
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag	100
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	101
<i>Bilaga 4</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	102

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Mål för utgiftsområdet

Riksdagen avslår motion

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3.

Reservation 1 (L)

2. Resultatredovisning

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 26,

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 16,

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2 och

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5.

Reservation 2 (M)

Reservation 3 (SD)

Reservation 4 (L)

Reservation 5 (KD)

3. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7

a) Biståndsramen

Riksdagen fastställer biståndsramen för 2018 till 1 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2018 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och avslår motionerna

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 17,

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del och

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 1 i denna del.

b) Anslagen och anslagsvillkoren för utgiftsområde 7

Riksdagen anvisar för budgetåret 2018 ramanslagen inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 7 punkterna 6 och 8 samt avslår motionerna

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 18,

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 5–10,

2017/18:3689 av Kerstin Lundgren m.fl. (C),

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del,

2017/18:3803 av Birgitta Ohlsson m.fl. (L) och

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 1 i denna del.

c) Bemyndigande om garantier för biståndsverksamhet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 7 punkt 2.

d) Bemyndigande till regeringen att besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 600 000 000 kronor till Swedfund International AB.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 7 punkt 3.

e) Beställningsbemyndigande för anslaget 1:1

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 82 000 000 000 kronor inom perioden 2019–2028.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 7 punkt 7.

f) Bemyndigande att fullgöra Sveriges medverkan i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 fullgöra Sveriges medverkan i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB), vilket innebär inbetalningar som inklusive tidigare gjorda inbetalningar uppgår till högst 454 456 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 7 punkt 4.

g) Bemyndigande att förfoga över medel inom Interamerikanska utvecklingsbanken

Riksdagen godkänner att de medel som står till Sveriges förfogande inom Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB), återinvesteras i IDB.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 7 punkt 5.

4. OECD/Dacs regelverk

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 26 och 29 samt

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 6 (M)

Reservation 7 (V)

5. Prioriteringar inom utgiftsområdet

Riksdagen avslår motionerna

- 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6,
2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,
2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 12 och 14,
2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 4 och 11,
2017/18:534 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 5,
2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 10, 11, 13–21, 24, 30 och 31,
2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1, 2, 5–8, 10, 11, 13, 14, 16, 19–21, 23, 24 och 27,
2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,
2017/18:3008 av Karin Enström m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11,
2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 21,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6, 27, 29, 39, 40 och 42,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11–13,
2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32,
2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 11, 14, 15 och 17–20,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 41–45,
2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 35,
2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 5–10, 13 och 17,
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1–6,
2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6–10 och
2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 8 (M)

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (C)

Reservation 11 (V)

Reservation 12 (L)

Reservation 13 (KD)

6. Övriga frågor inom utvecklingsarbetet

Riksdagen avslår motionerna

- 2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 7,
2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 17,
2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 19,
2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8,
2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 22,
2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 5 och 8,
2017/18:1911 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 7,
2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 22,

2017/18:3620 av Larry Söder (KD),
2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13,
2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11, 12 och 18 samt
2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 26.

Reservation 14 (SD)

Reservation 15 (V)

Reservation 16 (L)

Reservation 17 (KD)

7. Övriga motioner

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 28 november 2017

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Olle Thorell (S), Sofia Arkelsten (M)*, Markus Wiechel (SD)*, Kerstin Lundgren (C)*, Pernilla Stålhammar (MP), Göran Pettersson (M)*, Krister Örnfjäder (S), Björn Söder (SD)*, Birgitta Ohlsson (L)*, Yasmine Posio Nilsson (V), Sofia Damm (KD)*, Maria Andersson Willner (S), Sotiris Delis (M)*, Anders Österberg (S), Maria Stockhaus (M)* och Marie-Louise Rönmark (S).

* Avstår från ställningstagande under punkt 3, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas regeringens budgetförslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd som inkluderar förslag från Riksrevisionen till riksdagen om myndighetens anslag för internationellt utvecklingssamarbete (prop. 2017/18:1 utg.omr. 7). I betänkandet behandlas också ett stort antal motionsförslag från den allmänna motionstiden 2015, 2016 och 2017.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2018 och förslagen i motioner från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna. I bilaga 3 finns utskottets förslag till anslagsfördelning.

Vid ett sammanträde den 26 oktober 2017 fick utskottet information av biståndsminister Isabella Lövin och generaldirektör Carin Jämtin, Sida, om frågor som rör utgiftsområdet. Samma datum fick utskottet också information om Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) verksamhet av ordförande Helena Lindholm.

Utskottet besökte den 14 november 2017 Swedfund och informerades om fondens verksamhet.

Den 23 november 2017 informerade Ulrika Modéer, statssekreterare för biståndsfrågor, utskottet om OECD/Dacs högnivåmöte den 30–31 oktober och om regeringens arbete med att utveckla resultatuppföljningen avseende utgiftsområdet.

Vid ett sammanträde den 19 oktober 2017 fick utskottet en föredragning av riksrevisor Helena Lindberg om myndighetens internationella utvecklingssamarbete.

Finansminister Magdalena Andersson, statssekreterare Ulrika Modéer och vice riksbankschef Per Jansson lämnade den 26 september information till utrikes- och finansutskottet inför årsmötena i Internationella valutafonden och Världsbanken.

Delegationer från utskottet har under året besökt New York och då bl.a. träffat företrädare för UNDP, Ocha och UNFPA. Chefen för UNDP, Achim Steiner, har liksom Internationella Röda Korsets generalsekreterare Yves Daccord besökt utskottet under hösten 2017.

Den statliga budgetprocessen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i första steget fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

I detta ärende ska utrikesutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagen fastställer sedan anslagen för utgiftsområdet genom ett enda beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen bestämde den 22 november 2017 utgiftsramen för 2018 för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd till 42 985 miljoner kronor.

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del av utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7 i budgetpropositionen. Analysen har syftat till att vara ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlas de förslag i budgetpropositionen och de motioner som gäller anslag inom utgiftsområde 7. Slutligen behandlas frågor om politikens inriktning och ett antal motionsförslag som väckts under den allmänna motionstiden 2015, 2016 och 2017. Förslagen i dessa motioner gäller en rad olika frågor med en mer allmän inriktning på internationellt bistånd.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Utgiftsområdet består av sex anslag: anslaget för biståndsverksamhet, förvaltningsanslagen för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Nordiska Afrikainstitutet (NAI) och Folke Bernadotteakademien (FBA), Riksrevisionens anslag för internationellt utvecklingssamarbete samt anslaget för utvärdering av internationellt bistånd. De delar som inte finansieras från biståndsramen är förvaltningskostnader för samarbete inom Östersjöregionen samt garantiavgifter för Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån som inte klassificeras som bistånd.

I propositionen föreslås anslag för budgetåret 2018 samt vissa bemyndiganden. Regeringen föreslår att riksdagen fastställer biståndsramen för 2018 till 1 procent av den bruttonationalinkomst (BNI) för 2018 som beräknades vid budgeteringstillfället i enlighet med EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010. Detta motsvarar ca 49 miljarder kronor. När det gäller anslagen för budgetåret 2018 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd föreslår regeringen att riksdagen anvisar anslagen enligt bilaga 3 till detta betänkande.

Utskottets överväganden

Målet för utgiftsområde 7

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om målet för utgiftsområde 7.
Jämför reservation 1 (L).

Propositionen

Målet för biståndet är enligt tidigare beslut av riksdagen (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2) att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck.

Regeringen konstaterar att utgiftsområdet Internationellt bistånd omfattas av Sveriges politik för global utveckling, i likhet med andra utgiftsområden (prop. 2002/03:122, bet. 2003/04:UU3).

Motionen

Liberalerna anför i partimotion 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. yrkande 3 att svenskt utvecklingsbistånd ska ha demokrati som övergripande mål.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade hösten 2013 att målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ska vara att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2). Utskottet uttalade i sammanhanget att målet innebär att skapa förutsättningar för bättre livsvillkor för människor som lever i fattigdom eller förtryck eller både och. Utskottet underströk också att målet ska ge uttryck för att biståndet ska bidra till fattigdomsminskning och utveckling genom att främja samhällssystem utan förtryck och fattiga människors förutsättningar att med egna resurser förbättra sina livsvillkor. Utskottet står fast vid dessa ställningstaganden och avstyrker därmed motion 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3.

Resultatredovisning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker motionsförslag om hur resultaten för utgiftsområdet bör redovisas och hur resultatet bör påverka biståndets inriktning.

Jämför reservation 2 (M), 3 (SD), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen använder i sin redovisning nio övergripande bedömningsgrunder och resultatindikatorer vilka speglar olika verksamhetsområden:

- demokrati och ökad respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer
- jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna
- miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser
- fredliga och inkluderande samhällen
- inkluderande ekonomisk utveckling
- ökning av migrationens positiva utvecklingseffekter samt minskade negativa konsekvenser av ofrivillig och irreguljär migration
- jämlik hälsa
- likvärdig och inkluderande utbildning av god kvalitet samt forskning av hög kvalitet av relevans för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling
- räddande av liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet.

Det bilaterala och multilaterala biståndet styrs av land- och organisationsstrategier. Dessa anger sedan 2013 mål i termer av resultat som utvecklingssamarbetet ska bidra till. Redovisningen omfattar en bedömning av i vilken grad utvecklingen gått i riktning mot förväntade resultat samt i vilken utsträckning insatsportföljen för respektive resultat kunnat genomföras enligt plan. Insatsportföljerna för att uppnå respektive mål har nästan genomgående kunnat genomföras helt eller huvudsakligen enligt plan. Den faktiska utvecklingen har gått helt eller delvis i önskvärd riktning i relation till det stora flertalet strategimål. Regeringen konstaterar att måluppfyllelsen generellt sett är lägre för verksamhet i konfliktländer och länder med bristande respekt för mänskliga rättigheter där den övergripande utvecklingen går i oönskad riktning. Ett område där utvecklingen gått i riktning mot målen i högre grad än andra är miljö och klimat. Områden där utvecklingen gått i riktning mot målen i relativt sett lägre grad är fred och säkerhet, utbildning och forskning samt demokrati och mänskliga rättigheter. Regeringen konstaterar också att trots ett kraftfullt svenskt engagemang för sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsa (SRHR) har det hårdnande klimatet i frågan inneburit att

ambitionsnivån i det globala normativa arbetet fått justeras till att bevaka ett upprätthållande av status quo medan stöd till och kontakter på nationell nivå syftat till att nå fler med SRHR-insatser.

Regeringen bedömer sammanfattningsvis att verksamheten har bidragit till förbättrade levnadsvillkor för människor i fattigdom om förtryck, men understryker att resultaten av det svenska biståndet måste ses tillsammans med den bredare utvecklingen i samarbetsländerna. I ett internationellt perspektiv har det svenska bidraget varit särskilt betydelsefullt för jämställdhet och kvinnors mänskliga rättigheter, SRHR samt miljö och klimat.

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. yrkande 2 kräver Moderaterna en ansvarsfull hantering av biståndsmedel med högt ställda krav på ekonomisk styrning och rapportering, kamp mot korruption i både biståndsorganisationer och samarbetsländer och en beredskap att agera mot missförhållanden. Biståndets resultat bör också återspeglas i strategierna, enligt yrkande 4. Om kraven inte möts ska det få konsekvenser, exempelvis genom stoppade utbetalningar (yrkande 5).

Sverigedemokraterna anför i kommittémotion 2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. yrkande 16 att resultatbaserat bistånd ska vara styrande för allt svenskt bistånd.

Liberalerna anför i partimotion 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. yrkande 26 att en utredning bör tillsättas för att effektivisera biståndet.

Kristdemokraterna anför i kommittémotion 2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. yrkande 2 att regeringen bör ge ett särskilt uppdrag till Sida och Expertgruppen för biståndsanalys i syfte att stärka kvaliteten i genomförandet av biståndet i tider när biståndet ökar kraftigt.

Utskottets ställningstagande

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. Redovisningen ska vara anpassad till utgiftsområden och vara utformad som ett underlag för riksdagens beslut. Bestämmelsen i budgetlagen utesluter inte att resultatredovisningar även lämnas i andra sammanhang, exempelvis i skrivelser.

Utskottet har analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7 i budgetpropositionen. Syftet med analysen är att bilda ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Utskottet har i de tre senaste budgetbetänkandena om utgiftsområde 7 (bet. 2014/15:UU2, 2015/16:UU2 och 2016/17:UU2) understrukit att det måste vara möjligt att följa kopplingen mellan mål, insatser, resultat och regeringens

anslagsförslag. Detta är nödvändigt för att kunna göra prioriteringar i beredningen av regeringens budgetförslag och för att genomföra arbetet med uppföljning och utvärdering i enlighet med regeringsformen. Utskottet betonade också att de resultatindikatorer som används bör spegla utvecklingen av resultat, inte omvärldsförändringar eller insatser, och att de bör redovisas med längre tidsintervall där det är relevant.

I en anmälan till konstitutionsutskottet (dnr 1111-2016/17) begärdes att konstitutionsutskottet skulle granska regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen för 2017 avseende utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Med anledning av anmälan genomförde konstitutionsutskottet en granskning (bet. 2016/17:KU20). I sitt ställningstagande anförde konstitutionsutskottet att riksdagen bl.a. har i uppgift att löpande följa upp regeringens resultatredovisning av statens verksamhet. En viktig del i detta arbete är mål- och resultatdialogen mellan regeringen och riksdagen. Denna dialog förs i regeringens budgetproposition och framför allt i riksdagsutskottens budgetbetänkanden. Från riksdagens sida preciserar utskotten i budgetbetänkandena sina behov av resultatinformation, och regeringen anpassar resultatredovisningen i budgetpropositionen utifrån vad utskotten har anfört. En utvecklad och väl fungerande mål- och resultatdialog ställer krav på både regeringen och riksdagen. En verksamhetsanpassad och tydlig dialog ökar kvaliteten och precisionen i regeringens resultatredovisning till riksdagen. Konstitutionsutskottet hade inte något att anföra mot regeringens agerande i granskningsärendet.

Utrikesutskottet konstaterar att förbättringar genomförts i regeringens resultatredovisning för utgiftsområdet för 2018, bl.a. redovisas det finansiella utfallet liksom utfallet för ett antal indikatorer under respektive tema. Statssekreterare Ulrika Modéer redogjorde den 23 november för regeringens arbete med att utveckla resultatredovisningen för utgiftsområdet. Det framgick bl.a. att åtgärder vidtas för att stärka Sidas resultatredovisning, att riktlinjerna för strategier uppdateras för att underlätta resultatuppföljning och att rutinerna för dialog och erfarenhetsutbyte stärks inom ramen för strategiarbetet.

Utskottet är positivt till de förändringar som genomförts och det förbättringsarbete som pågår men konstaterar samtidigt att det finns delar av resultatredovisningen som behöver utvecklas ytterligare för att öka transparensen i framställningen i syfte att tydliggöra kopplingen mellan mål, resultat, indikatorer och anslag.

Utskottet noterar att resultatredovisningen har en struktur som överensstämmer med det policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete som behandlades av riksdagen våren 2017 (skr. 2016/17:60, bet. 2016/17:UU11). Kopplingen mellan ramverket och det riksdagsfästa målet för utgiftsområde 7 bedöms som tydligt. Det svenska biståndet styrs inte enbart av riksdagens mål och regeringens policyramverk. Det bilaterala och multilaterala biståndet styrs även av regeringens samarbetsstrategier. Det sätt på vilket det biståndspolitiska ramverkets teman hänger samman med

samarbetsstrategierna och de s.k. investeringsportföljer som är kopplade till strategierna, skulle kunna förtydligas.

Utskottet noterar att det i resultatredovisningen saknas en problematisering av eventuella målkonflikter som skulle kunna förekomma och faktiskt har uppstått i biståndsprojekt som Sverige varit med om att finansiera. En redovisning av hur regeringen arbetar med att hantera eventuella målkonflikter i biståndet skulle enligt utskottets uppfattning komplettera analysen och göra resultatredovisningen mer nyanserad.

Utskottet konstaterar att utgifterna för det internationella biståndet beräknas öka med 47,5 procent mellan 2016 och 2020. Givet den förväntade utgiftsutvecklingen kan en förbättrad transparens i regeringens redovisning vad gäller både resultat och kopplingen mellan resultat och anslag uppfattas som särskilt angelägen.

Sammanfattningsvis anser utskottet att regeringens resultatredovisning har förbättrats men att utrymme finns för fortsatt utvecklingsarbete. Med detta sagt delar utskottet regeringens sammanfattande bedömning att Sveriges utvecklingssamarbete har bidragit till att uppnå det övergripande målet för utgiftsområdet.

Mot bakgrund av vad som anförts avstyrker utskottet motionerna 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 26, 2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 16, 2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2 och 2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5.

Biståndsramen och anslagen för 2018 inom utgiftsområde 7

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om en biståndsram på 1 procent av den bruttonationalinkomst (BNI) för 2018 som beräknades vid budgeteringstillfället. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd i enlighet med regeringens och riksrevisionens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt. Oppositionspartiernas alternativa budgetförslag avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Riksdagen avslår även en motion om OECD/Dacs regelverk för beräkning av offentligt bistånd (ODA).

Jämför reservation 6 (M) och 7 (V).

Propositionen

I budgetpropositionen (utg.omr. 7) föreslår regeringen att riksdagen fastställer biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete för 2017 till 1 procent av den bruttonationalinkomst för 2018 som beräknades vid budgeteringstillfället, enligt EU:s nya beräkningsmodell för BNI (ENS 2010), vilket motsvarar 49 miljarder kronor. Ökningen från 0,99 procent till 1 procent av beräknad BNI medför att biståndsramen tillförs 489 miljoner kronor.

I biståndsramen ingår kostnader som klassificeras som bistånd (Official Development Assistance, ODA) i enlighet med den definition som används av biståndskommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD/Dac). Majoriteten av kostnaderna återfinns under anslag inom utgiftsområde 7.

Det föreslagna beloppet för utgiftsområdet uppgår till 43 miljarder kronor.

I biståndsramen ingår också kostnader från andra delar av statens budget som klassificeras som bistånd. Dessa kostnader uppgår till 6 miljarder kronor 2018, vilket är en minskning med 3,4 miljarder kronor jämfört med föregående år (inklusive vårändringsbudget och förslag i höständringsbudget 2017). Detta beror bl.a. på att kostnaderna för asylmottagande i Sverige minskar jämfört med 2017. Som andel av biståndsramen uppgår kostnaderna inom andra utgiftsområden till 12,2 procent 2018, jämfört med 20,3 procent 2017.

Kostnader för mottagande av asylsökande från låg- och medelinkomstländer under deras första år i Sverige ingår i biståndsramen och uppgår till 3,5 miljarder kronor för 2018, varav 2,8 miljarder kronor räknas in i biståndsramen. Det innebär en minskning med ca 3,6 miljarder kronor från 2017 (efter förslag i höständringsbudgeten). Att kostnaden minskar under 2018 beror dels på en minskning av antalet asylsökande, dels på kortare handläggningstider.

I biståndsramen ingår även kostnader för det svenska bidraget till den del av Europeiska unionens gemensamma bistånd som finansieras via EU:s reguljära budget. För 2018 uppgår dessa kostnader inom utgiftsområde 27 till 2,1 miljarder kronor. De förvaltningskostnader för utrikesförvaltningen som ingår i biståndsramen uppgår till 416 miljoner kronor för 2018.

Övriga kostnader från andra delar av statens budget som klassificeras som bistånd och ingår i biståndsramen uppgår till totalt 745 miljoner kronor 2018. De består av flera olika komponenter: medel för den internationella biståndsverksamhet som bedrivs av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och bidrag till Världssjöuniversitetet (WMU). Även den del av Sveriges bidrag till vissa FN-organs reguljära verksamhet som klassificeras som bistånd ingår i biståndsramen. Från och med 2011 fördelas stipendiemedel till universitet och högskolor för stipendier för särskilt kvalificerade studieavgiftsskyldiga studenter. Stipendiemedel som avser studenter från länder som enligt OECD/Dac klassificeras som mottagarländer för bistånd inkluderas i biståndsramen. Konsumentverket föreslås disponera 3,7 miljoner kronor 2018 för att upprätthålla en webbtjänst i syfte att öka synligheten och transparensen och därigenom möjliggöra minskade kostnader vid transfereringar.

För att förstärka handläggningen av biståndsverksamheten inom Regeringskansliet förslår regeringen att 8,5 miljoner kronor flyttas från utgiftsområdet till utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Kapitaltillskott till Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB) utbetalas från utgiftsområde 2. Den del av kapitaltillskottet som klassificeras som bistånd i enlighet med OECD/Dacs riktlinjer uppgår till 85 procent eller 195 miljoner kronor och ingår i biståndsramen.

I utgiftsområdet ingår också medel till garantiavgifter för Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån och förvaltningsutgifter för samarbete inom Östersjöregionen som inte klassificeras som bistånd. Dessa kostnader ingår inte i biståndsramen.

För budgetåret 2018 föreslår regeringen att riksdagen anvisar ramanslagen inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition (anslagen 1:1–1:4 och 1:6), enligt den tabell som framgår av bilaga 2 till betänkandet (prop. yrkande 6). Regeringen föreslår också att riksdagen godkänner att de medel som står till Sveriges förfogande inom Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB), återinvesteras i IDB (prop. punkt 5).

I budgetpropositionen föreslås också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018

- ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor (prop. punkt 2)
- för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 600 000 000 kronor till Swedfund International AB (prop. punkt 3)

- fullgöra Sveriges medverkan i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB), vilket innebär inbetalningar som inklusive tidigare gjorda inbetalningar uppgår till högst 454 456 000 kronor (prop. punkt 4)
- besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i propositionen (prop. punkt 7).

I budgetpropositionen finns även förslag från Riksrevisionen om att riksdagen för budgetåret 2018 bör anvisa ett ramanslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt den tabell som framgår av bilaga 2 till betänkandet (prop. punkt 8).

Motionerna

Moderaterna föreslår i kommittémotion 2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. yrkande 1 att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet minskar med 3,4 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag. Enligt motionärerna är avsikten att nå enprocentsmålet enligt EU:s nya beräkningsmodell för BNI (ENS 2010) år 2022. Partiet understryker också i yrkande 3 att biståndet ska utgå från OECD/Dacs definition av bistånd men att regeringen bör verka för att definitionen breddas så att fler insatser kan räknas som bistånd.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. yrkandena 1 och 4 att avräkningarna från biståndsramen för flyktingmottagning i Sverige bör begränsas och att biståndet till internationell flyktinghjälp bör öka. Biståndsramen föreslås uppgå till 0,94 procent av BNI. Partiet föreslår samtidigt att anslaget 1.1 Biståndsverksamhet ökar med 250 miljoner kronor och anslaget 1.6 Utvärdering av internationellt bistånd med 50 miljoner kronor. Detta finansieras genom att avräkningarna för asylsökande från låg- och medelinkomstländer minskar med 2,7 miljarder kronor till följd av förändringar inom utgiftsområde 8 Migration och genom att Sidas förvaltningsanslag minskar med 50 miljoner kronor. Ökningen av anslaget 1.1 Biståndsverksamhet ska enligt förslagen i yrkandena 2–10 användas bl.a. för ökat humanitärt stöd i krisområden och till flyktingmottagande utvecklingsländer, ökade insatser för vatten och sanitet, livsmedelsproduktion, utbildning, hälsa, ekonomisk utveckling och industrialisering.

Centerpartiet föreslår i kommittémotion 2017/18:3689 av Kerstin Lundgren m.fl. att anslagen inom utgiftsområde 7 fördelas i enlighet med regeringens förslag.

Vänsterpartiet anför i partimotion 2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 26 och 29 att regeringen bör verka för att förändringarna av OECD/Dacs regelverk inte leder till en urholkning av biståndet. Kostnader för flyktingmottagande, skuldavskrivningar och utländska studenter ska inte kunna räknas som bistånd.

Liberalerna föreslår i kommittémotion 2017/18:3803 av Birgitta Olsson m.fl. att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet ökas med 82 miljoner kronor. Satsningen finansieras genom en neddragning av Sidas förvaltningsanslag (anslag 1:2) inom utgiftsområdet, bl.a. genom att stödet till inhemska informationsinsatser halveras. Det sistnämnda förslaget återkommer i partimotion 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. yrkande 18. I motionens yrkande 17 understryks att enprocentsmålet ska stå fast och avräkningarna från biståndsramen ska begränsas.

Kristdemokraterna föreslår i kommittémotion 2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. yrkandena 1 och 5 en ökning av anslaget 1:1 Biståndsverksamhet med 8,5 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Utskottets ställningstagande

Biståndsramen

Sverige ska ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag i budgetpropositionen om att fastställa biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete för 2018 till knappt 49 miljarder kronor, vilket motsvarar 1 procent av den bruttonationalinkomst för 2018 som beräknades vid budgeteringstillfället enligt EU:s nya beräkningsmodell för BNI (prop. punkt 1). Ökningen från 0,99 procent av BNI 2017 till 1 procent 2018 medför att biståndsramen tillförs 489 miljoner kronor.

Utskottet noterar att det officiella utvecklingsbiståndet (Official Development Assistance, ODA) för OECD-länderna under 2016, enligt preliminära siffror från OECD, uppgick till 142,6 miljarder US-dollar, vilket är en ökning med 8,9 procent jämfört med 2015 i reala termer. De senaste 16 åren har ODA-nivåerna gått stadigt uppåt, och de har fördubblats sedan 2000, då millenniemålen beslutades. Trots det uppgår den genomsnittliga ODA-nivån för OECD-länderna bara till 0,32 procent av BNI.

Förutom Sverige är det endast Tyskland, Danmark, Luxemburg, Norge och Storbritannien som når upp till FN:s mål om att minst 0,7 procent av BNI ska gå till utvecklingsbistånd. ODA från EU:s medlemsländer motsvarar 0,51 procent av deras samlade BNI 2016, vilket är en ökning med knappt 13 procent i reala termer jämfört med 2015. EU-länderna står tillsammans med kommissionen för mer än hälften av världens samlade bistånd.

I slutsatserna från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering (Addis Abeba Action Agenda) framhålls bl.a. vikten av inhemska resursmobilisering, kapital från den privata sektorn och internationellt utvecklingsbistånd som viktiga finansieringskällor för utvecklings- och hållbarhetsagendan. När det gäller utvecklingsbistånd upprepade respektive givarland sina tidigare åtaganden, inklusive åtagandet från ett flertal länder om att 0,7 procent av BNI ska gå till internationellt bistånd och att mellan 0,15 och 0,20 procent av BNI ska gå till de minst

utvecklade länderna. Slutsatserna från konferensen välkomnar EU:s kollektiva åtagande om att uppnå målet om 0,7 procent av BNI till bistånd under löptiden för den nya globala hållbarhetsagendan, och att EU på kort sikt ska uppnå målet om 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna samt uppnå 0,20 procent under hållbarhetsagendans löptid.

Avräkningar

Sverige ska utgå från och värna OECD:s definition av bistånd. Denna anger att bistånd är flöden från den offentliga sektorn med det huvudsakliga syftet att främja ekonomisk utveckling och välbefinnande i fattiga länder och med ett gåvoelement om minst 25 procent. Svenskt bistånd ska gå till de länder som klassas som ODA-mottagare enligt OECD/Dacs kriterier. I budgetpropositionen redovisar regeringen kostnader i statsbudgeten som klassificeras som bistånd enligt OECD/Dacs kriterier och därmed ingår i biståndsramen men som återfinns under andra utgiftsområden, s.k. avräkningar. Regeringen föreslår i budgetpropositionen att avräkningarna för 2018 ska uppgå till 6 miljarder kronor, vilket är en minskning med 3,4 miljarder kronor jämfört med föregående år. Detta beror framför allt på att kostnaderna för asylmottagande i Sverige minskar jämfört med 2017. Som andel av biståndsramen uppgår avräkningarna till 12 procent 2018.

Utskottet konstaterar att avräkningar från biståndsramen gjorts sedan början av 1980-talet. Avräkningarna omfattar framför allt kostnader för mottagande av asylsökande från låg- och medelinkomstländer, det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget och de delar av utrikesförvaltningens förvaltningskostnader som avser utvecklingssamarbete. Avräkningarnas andel av biståndsramen har varierat från år till år samtidigt som en trendmässig ökning kan noteras. Andelen avräkningar från biståndsramen uppgick 2003 till 14 procent, 2006 till 9 procent, 2009 till 12 procent, 2012 till 16 procent och 2017 till ca 20 procent (efter justeringar i vår- respektive höständeringsbudget).

OECD/Dac beslutade vid högnivåmötet i februari 2016 att uppdatera och modernisera rapporteringskraven vad gäller utgifter för freds- och säkerhetsskapande insatser. Enligt beslutet kan vissa kostnader för t.ex. militära transporter till nödställda områden, utbildning av militär personal i mänskliga rättigheter och insatser för att förebygga våldsam extremism under vissa förhållanden täckas av biståndsmedel. Ministrarna underströk i kommunikén från mötet att finansiering av militär utrustning och militära insatser även i fortsättningen ska vara exkluderade från ODA-rapportering och att rapporteringskraven ska innehålla skyddsmekanismer för att undvika felaktig användning av biståndsmedel.

Statssekreterare Ulrika Modéer informerade den 23 november utskottet om resultatet av OECD/Dacs högnivåmöte den 20–21 oktober 2017. Vid mötet enades parterna om förtydliganden av rapporteringsdirektiven för kostnader

för asylmottagande i givarländer.¹ Statssekreteraren underströk att regeringen ser positivt på beslutet som är i linje med regeringens ambitioner inför mötet; att nå en samsyn som främjar transparens, tillförlitlighet och jämförbarhet i ODA-rapporteringen samtidigt som ODA-begreppet värnas.

Utskottet anser liksom regeringen att det är välkommet med ett tydligare regelverk och välkomnar att regeringen avser att göra en heltäckande översyn av modellen för avräkningar av kostnader för asylmottagandet med beaktande av OECD/Dacs nya regelverk. Utskottet vill i sammanhanget påminna om de synpunkter som lämnades av utskottet i samband med behandlingen av regeringens skrivelse om förutsägbarhet i biståndet (skr. 2016/17:64, bet. 2016/17:UU8). Utskottet utgår från att dessa beaktas av regeringen.

Det framgick också av statssekreterare Modéers föredragning att högnivåmötet inte lyckades nå en överenskommelse om hur användning av s.k. privatsektorinstrument, PSI, ska avspeglas i ODA-rapporteringen. Utskottet konstaterar att bidrag från den privata sektorn är av stor betydelse för att uppnå 2030-agendan, vilket också reflekteras i slutsatserna från högnivåmötet om utvecklingsfinansiering, Addis Abeba Action Agenda. I likhet med regeringen anser utskottet därför att det är angeläget att OECD/Dac snarast kommer överens om regelverk för rapportering inom detta område som främjar samstämmighet och transparens samtidigt som ODA-begreppet värnas.

Anslagen

I budgetpropositionen redogör regeringen för sina förslag om medelstildelning till respektive anslag och motiv till förslagen. Med utgångspunkt i regeringens redogörelse och utskottets ställningstaganden till motionsförslag om biståndsramen ställer sig utskottet bakom förslaget till medelstildelning till anslaget 1:1 Biståndsverksamhet.

Utskottet tillstyrker även förslaget i budgetpropositionen om storleken på anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) som innebär en höjning av anslaget med 75 miljoner kronor för att möjliggöra ett mer personalintensivt bistånd med en stark fältnärvaro och ytterligare 4,3 miljoner kronor för att kompensera för ökade lokalkostnader på de orter där Sida har fältnärvaro.

När det gäller Nordiska Afrikainstitutet (NAI) delar utskottet regeringens bedömning att det är väsentligt att myndigheten stärker sin policyrelevans och att verksamhetens inriktning svarar upp mot ett Afrika i förändring. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning till anslaget 1:3 Nordiska Afrikainstitutet.

Utskottet konstaterar vidare att Folke Bernadotteakademien (FBA) under senare år har uppdragits att genomföra delar av flera biståndsstrategier, bl.a. avseende Demokratiska republiken Kongo, Liberia, Mali och Colombia.

¹ Ett land har begärt uppskov till december med definitivt godkännande. Formellt beslut har därför ännu inte tagits i frågan.

Utskottet delar regeringens uppfattning att en justering av anslaget är motiverad för att FBA ska kunna genomföra uppdragen på ett strukturerat sätt. Ökningen ska också främja FBA:s bidrag till genomförandet av regeringens satsning på fredsdiplomati. Utskottet ställer sig därmed bakom regeringens förslag till medelstilldelning till anslaget 1:4 Folke Bernadotteakademien, som innebär en ökning med 14,6 miljoner kronor.

Vidare delar utskottet regeringens uppfattning att uppföljning och utvärdering är en viktig grund för den framtida utformningen av Sveriges internationella bistånd och att Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) bör få ökade medel för att öka sin kapacitet att genomföra utvärderingar och analyser. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag till medelstilldelning till anslaget 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd, som innebär en ökning av anslaget med 1 miljon kronor.

I samband med förra årets behandling av Riksrevisionens anslag för internationellt bistånd (anslaget 1:5) underströk utskottet vikten av att Riksrevisionen redovisar de administrativa kostnader som belastar anslaget på lämpligt sätt. Utskottet ansåg också att Riksrevisionen vid beräkning av de administrativa kostnaderna bör utgå från Ekonomistyrningsverkets (ESV) riktlinjer för prissättning för myndigheter. Riksrevisionen skulle vidare lämna en motivering om myndighetens utvecklingssamarbete medför väsentligt högre administrativa kostnader än för de myndigheter som bedriver utvecklingssamarbete på uppdrag av Sida. Riksrevisor Helena Lindberg förklarade vid sitt möte med utskottet den 19 oktober att fördelningen av de administrativa kostnaderna på myndighetens olika verksamheter setts över i enlighet med ESV:s riktlinjer och i år beräknas till ca 20 procent, vilket är jämförbart med andra myndigheter som bedriver biståndsverksamhet. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet förslaget till medelstilldelning för anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete (prop. yrkande 8).

I ett antal motionsyrkanden föreslås ändringar av den indikativa fördelning på anslagsposter under anslaget 1:1 Biståndsverksamhet som regeringen redovisar i propositionen. Utskottet påminner om att riksdagen, enligt riksdagsordningen (SFS 2014:801, 11 kap. 18 §), fastställer medelstilldelning för olika ändamål på anslagsnivå. Utskottet finner inte anledning att genom särskilda anslagsvillkor tillmötesgå motionärernas förslag om fördelning av medel inom respektive anslag. Utskottet återkommer till flertalet av de sakfrågor som berörs i motionerna under avsnittet Utvecklingspolitikens inriktning.

Bemyndiganden

Sveriges bistånd ska vara förutsägbart. För att främja detta behöver Sverige kunna ingå ekonomiska avtal inom biståndsverksamheten. Riksdagen bemyndigar därför regeringen att ingå fleråriga avtal och lämna garantier som medför behov av framtida anslag på en viss nivå.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet förslaget om att regeringen ska bemyndigas att under 2018 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 82 miljarder kronor under perioden 2019–2028 (prop. yrkande 7).

Vidare tillstyrker utskottet att regeringen bemyndigas att under 2018 ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 miljarder kronor (prop. yrkande 2).

Regeringen föreslår också att Swedfund International AB ska tilldelas ytterligare 600 miljoner kronor i form av kapitaltillskott under 2018. Utskottet besökte Swedfund den 14 november och informerades då om organisationens verksamhet. Utskottet delar regeringens uppfattning att det är viktigt med förutsägbarhet när det gäller nivån på de resurser som Swedfund kan disponera och tillstyrker därmed att regeringen bemyndigas att besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB på högst 600 miljoner kronor (prop. yrkande 3). Utgiften ska belasta anslaget 1.1 Biståndsverksamhet.

Vidare tillstyrker utskottet förslaget att bemyndiga regeringen att under 2018 fullgöra Sveriges medverkan i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB), vilket innebär inbetalningar som inklusive tidigare gjorda inbetalningar uppgår till högst 454 miljoner kronor (prop. yrkande 4).

Utskottet tillstyrker också att de medel som står till Sveriges förfogande inom Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB), återinvesteras i IDB (prop. yrkande 5).

Riksrevisionens iakttagelser

Utskottet har som ett led i sitt uppföljningsarbete tagit del av uppgifter om revisionens iakttagelser om myndigheterna inom utgiftsområdet.

Av Riksrevisionens publikation Årlig rapport 2017 framgår att Riksrevisionens granskningar av 2015 års årsredovisningar för myndigheterna inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd visar att redovisningarna i allt väsentligt ger en rättvisande bild av myndigheternas verksamhet. Revisionsberättelse med reservation har dock lämnats till Folke Bernadotteakademien (FBA). Reservationen gäller att FBA i årsredovisningen inte har redovisat en sammanställning över väsentliga uppgifter enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Utskottet noterar att regeringen haft en dialog med myndigheten gällande den bristande redovisningen och gör bedömningen att inga ytterligare åtgärder är nödvändiga.

Mot bakgrund av vad som här anförts om biståndsramen, anslagen, bemyndiganden och avräkningar och OECD/Dacs regelverk föreslår utskottet att riksdagen bifaller proposition 2016/17:1 utgiftsområde 7 punkterna 1–8 och avslår motionerna 2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 26 och 29, 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 18, 2017/18:3656 av

Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 5–10, 2017/18:3689 av Kerstin Lundgren m.fl. (C), 2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del, 2017/18:3803 av Birgitta Ohlsson m.fl. (L) och 2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 3.

Utvecklingspolitikens inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motionsyrkanden om utvecklingspolitikens inriktning, bl.a. med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 8 (M), 9 (SD), 10 (C), 11 (V), 12 (L), 13 (KD), 14 (SD), 15 (V), 16 (L) och 17 (KD).

Propositionen

Sverige ska fortsatt driva en aktiv utvecklingspolitik som bevarar centrala värden för inkluderande och hållbar utveckling, fattigdomsbekämpning och demokratisk utveckling. Regeringen anser att Sverige ska gå i täten för arbetet med genomförandet av Agenda 2030 och för ett innovativt och effektivt utvecklings-samarbete. Även fortsättningsvis kommer regeringen att verka för ett stärkt globalt engagemang för utvecklings- och biståndseffektivitet samt stärkt samverkan mellan det långsiktiga utvecklings-samarbetet och det humanitära biståndet.

Utvecklings-samarbetet ska i huvudsak vara inriktat på de länder som har störst utmaningar vad gäller egna resurser, där behoven är mest omfattande och där svenskt mervärde är som störst. Under 2018 kommer höjningen av biståndsanslaget, regeringens nya riktlinjer för strategier samt nya och gällande tematiska, geografiska och multilaterala strategier att bidra till ett förstärkt genomslag av regeringens utvecklingspolitik. Regeringen lägger ett ökat fokus på hur biståndet och PGU ska bidra till genomförandet av Agenda 2030 med breda och långsiktiga relationer mellan Sverige och samarbetsländerna. Samverkan med den svenska resursbasen, såsom civilsamhällesorganisationer, forskarsamhället, näringslivet och svenska myndigheter, är central.

Regeringen betonar inför 2018 särskilt följande områden: mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, jämställdhet, miljö, klimat, hav och naturresurser, fred och säkerhet, ekonomisk utveckling, migration och utveckling, hälsa, utbildning och forskning samt humanitärt bistånd.

Motionerna

Moderaterna anför i partimotion 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. yrkande 11 att biståndet i ökad utsträckning bör användas för att stärka stater

i sönderfall som är i farozonen för att bli baser åt terrorister. I yrkande 12 och 13 understryks behovet av större samstämmighet mellan biståndet och vår säkerhetspolitik samt av internationella insatser och fredsförebyggande arbete. Dessutom anför motionärerna att det rådande omvärldsläget kräver att en större del av vårt bistånd öronmärks för humanitärt bistånd. Yrkandena återkommer i kommittémotion 2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. yrkandena 6, 27, 29, 39, 40 och 42. Där anför dessutom vikten av att biståndet är värderingsdrivet och fungerar som ett verktyg för demokratin. Förslaget om bistånd till sviktande stater återkommer även i partimotion 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 6 och i kommittémotion 2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. yrkande 35. I kommittémotion 2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. yrkande 21 anför att Sveriges utrikes-, EU- och biståndspolitik ska spela en viktig roll i att stärka hbtq-personers rättigheter. I kommittémotion 2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. yrkande 6 understryks vikten av en tydlig landfokusering. Vidare anser motionärerna dels att kärnstödet till multilaterala organisationer bör öka baserat på att en analys görs av var det gör mest nytta, dels att stödet till bilaterala och regionala strategier bör minska (yrkandena 7–9). I yrkande 10 anför att hela styrningen av biståndet i stort måste ses över, alltifrån styrning och prioritering till hur resultat- och effektivitetskraven kan utvecklas och hur definitionen av vad som räknas som bistånd kan breddas. Långsiktigt behöver en revision av hela biståndet genomföras.

Sverigedemokraterna betonar i partimotion 2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 1 vikten av att hjälpa flyktingar i krisernas närområde. I yrkande 26 anför att regeringen bör öka trycket på de länder som vägrar sluta återvändandeavtal med Sverige, bl.a. genom stoppat bistånd. I kommittémotion 2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. yrkande 11 och 13 anför att de minst utvecklade länderna bör prioriteras i biståndet och att budgetstöd bör avvecklas som biståndsform. Bistånd bör också i högre grad kanaliseras genom svenska organisationer i det civila samhället (yrkande 14). Vidare bör regeringen i högre grad uppmärksamma och verka för barns rättigheter genom biståndet (yrkande 15). I yrkandena 17–20 betonas vikten av bistånd för återuppbyggnad av krigsdrabbade länder, stöd till mindre biståndsorganisationer och mikrolån. Partiet anser även att en översyn bör göras av Sidas effektivitet. Vidare anför att biståndet till den palestinska myndigheten bör villkoras (yrkande 12). Partiet understryker i kommittémotion 2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. yrkande 9 vikten av att särskilt beakta bistånd och stöd till minoriteter. I kommittémotion 2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. yrkandena 5 och 8 anför att regeringen bör främja stöd till Somaliland Development Fund och verka för att givarsamfundet upprättar oberoende tjänstemyndigheter som mellanhänder mellan givarna och den somaliska staten å ena sidan och de organisationer som tillhandahåller tjänster å andra sidan. Det sistnämnda förslaget återkommer i kommittémotion 2016/17:468 av Björn Söder m.fl. yrkande 7.

Centerpartiet understryker i partimotion 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. yrkande 41 och 42 att svensk utvecklingspolitik ska stärka individer och lokalsamhällen och användas strategiskt med ökat fokus på bilateralt bistånd. Motionärerna anser även att svenskt bistånd ska komma in tidigt efter en konflikt för att inte viktiga utvecklingssteg ska gå förlorade (yrkande 43) och att svenskt bistånd ska prioritera stöd till sviktande stater och stater som har varit i konflikter (yrkande 44). Vidare anförs att biståndspolitikerna ska prioritera satsningar inom områdena miljö och klimat, utbildning och jämställdhet (yrkande 45). Förslaget i yrkande 44 ovan återkommer i kommittémotion 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkande 1. I motionens yrkande 3–6 anförs att ökade satsningar bör göras på områdena miljö och klimat, utbildning och jämställdhet, inklusive SRHR. Motionärerna anser även att stödet till civilsamhällesorganisationer och institutioner som arbetar med bl.a. hbtq, SRHR, stöd till entreprenörskap samt skatte- och intäktsreformarbete ska öka. I yrkande 2 understryks behovet av en tydlig samordning mellan multilateralt och bilateralt bistånd och bättre synergieffekter mellan humanitära responsplaner, nationella utvecklingsplaner, EU:s biståndsarbete och FN:s utvecklingsplan.

Vänsterpartiet anför i partimotion 2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 1–3 att jämställdhetsperspektivet måste omsättas i praktik genom hela den svenska utvecklingspolitiken, att regeringen snarast bör återkomma med förslag på åtgärder utifrån Sidas kartläggning av myndighetens arbete med barnrättsperspektivet och att Sverige som enskilt land såväl som i FN och EU bör verka för att stärka barnrättsperspektivet inom det humanitära biståndet. I yrkande 4 anförs att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om hur stödet till hbtq-organisationer i mottagarländerna kan förstärkas och göras mer flexibelt. I yrkande 5 anförs att Sverige såväl som enskilt land som i EU och FN ska verka för att värna och stärka civilsamhällets och folkrörelsernas roll i utvecklingspolitiken. Motionärerna anser också i yrkande 8 att regeringen bör slå fast att Sverige inte ska använda bistånd som påtryckningsmedel inom migrationspolitiken. I yrkande 11 anförs att Sveriges arbete med vatten och sanitet bör fokuseras på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner. Enligt yrkandena 13–15 bör Sverige verka för totala och villkorslösa skuldavskrivningar, driva på för en global skuldrevision enligt norsk modell och agera för att uppmärksamma frågan om den växande skuldbördan. Allt bistånd bör också enligt yrkande 16 följa biståndseffektivitetsagendan och utgå från respektive mottagarlands egna behov. Enligt yrkandena 17 och 18 bör Sverige ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till flickor och kvinnor, och Sverige bör dessutom verka för att EU, Världsbanken m.fl. inför samma mål. Beträffande SRHR anser motionärerna enligt yrkandena 19 och 20 att regeringen bör öka andelen bistånd som avsätts för arbete med dessa frågor till minst 10 procent av den totala biståndsbudgeten och att stödet till SRHR bör ökas även i det humanitära biståndet. Vidare anförs att Sverige bör verka för inkluderande utbildning av hög kvalitet och trygga skolor för både pojkar och flickor (yrkande 21), att

regeringen bör återkomma med förslag på krav på risk- och konsekvensanalyser för myndigheters och statsägda bolags insatser inom utvecklingssamarbetet (yrkande 24) och att regeringen bör stärka transparensen inom biståndet inom de områden där det idag finns brister (yrkande 30). I yrkande 31 anförs att Sverige bör verka för att fler länder ökar sitt kärnstöd till det multilaterala biståndet. I kommittémotion 2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. yrkande 5 anförs att Sverige inom ramen för utvecklingssamarbetet bör utöka det politiska såväl som det ekonomiska stödet till hbtq-rörelsens arbete i Latinamerika. Även arbetet med att understödja fackliga rättigheter och möjligheten till facklig organisering bör förstärkas enligt yrkande 7. Enligt yrkande 12 bör Sverige prioritera arbetet med SRHR i samarbetet med Bolivia. Enligt yrkande 14 bör regeringen ta initiativ till att utveckla aktörssamverkan mellan El Salvador och Sverige. Vidare bör Sverige stärka stödet till det civila samhället på Kuba och verka för en demokratisering av landet (yrkande 17). I partimotion 2017/18:55 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 10 anförs att Sverige bör verka för att privatisering av vattenresurser stoppas. Enligt kommittémotion 2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson yrkande 1 bör Sverige öka sitt stöd till kvinnorörelsen i Afrika söder om Sahara. Sverige bör också stärka såväl det politiska som det ekonomiska stödet till hbtq-rörelsens arbete i Afrika söder om Sahara (yrkande 2). Motionärerna anser även att ökat politiskt och ekonomiskt självbestämmande ska vara en av de centrala utgångspunkterna för Sveriges samarbete med Afrika söder om Sahara (yrkande 4). Vidare anförs att Sverige fortsatt bör bedriva ett långsiktigt samarbete med Burkina Faso för att stödja arbetet för demokrati och mänskliga rättigheter i landet (yrkande 11). Sverige bör också verka för en mer jämlik och rättvis fördelning av tillgångar och resurser i Somalia (yrkande 19). I motion 2017/18:534 av Lotta Johnsson Fornarve yrkande 5 anförs att Sverige bör stärka biståndet till de västsahariska flyktinglägren och den del av Västsahara som är under Polisarios kontroll.

Liberalerna anför i partimotion 2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. yrkande 2 att kvinnors och flickors rättigheter och möjligheter ska genomsyra svensk utrikespolitik. Enligt yrkande 3 bör svenskt bistånd i högre grad användas för att säkra flickors skolgång. Enligt partimotion 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 1 och 2 bör humanitära insatser prioriteras inom det svenska biståndet och det finansiella stödet till FN:s humanitära hjälporgan öka. Vidare anser motionärerna att det svenska biståndet ska vara centralt för att garantera och bevara fria val (yrkande 5) och att svenska utlandsmyndigheter tydligare ska prioritera arbetet för att främja demokrati och mänskliga rättigheter. I yrkandena 10, 14 och 16 anför motionärerna att demokratibiståndet, biståndet till preventivmedel och aborter och det svenska stödet till utbildning bör öka. Dessutom bör en utredning tillsättas för att ta fram en agenda för ett ökat stöd till demokratiaktivister och fokusera på aktörer som arbetar för att stärka civila och politiska rättigheter (yrkande 7 och 11). Enligt motionärerna bör även en större del av biståndet gå till att främja yttrande- och pressfrihet (yrkande 8) och biståndet genom svenska civilsamhällesorganisationer reformeras

(yrkande 23). Partiet anser också att biståndet ska vara uttalat feministiskt (yrkande 13) och understryker vikten av att biståndet bör verka för att utveckla och upprätthålla rättsstatens principer i mottagarländerna (yrkande 19). I det sammanhanget understryks behovet av att i högre grad utvärdera mottagarländers prestation vad gäller demokratiska reformer, mänskliga rättigheter, jämställdhet, öppenhet och korruptionsbekämpning och att utforma biståndet därefter (yrkande 20). Vidare anförs att biståndet till extremismbekämpning bör utvecklas (yrkande 21) och insatser vidtas för att skydda och restaurera kulturarv (yrkande 22). Motionärerna anser även att Sverige ska verka för att andra länder ska kunna uppnå sina åtaganden i Parisavtalet genom samarbete gällande reformer, lagstiftning och tekniköverföring (yrkande 24). Slutligen anförs i yrkande 27 att stödet till internationella organisationer bör medföra högre krav på transparens, intern styrning och kontroll samt kostnadseffektivitet. Förslaget i yrkande 22 ovan återkommer i kommittémotion 2017/18:1911 av Bengt Eliasson m.fl. yrkande 7. I partimotion 2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. yrkande 32 understryker partiet vikten av demokratibistånd för arbete med hbtq-rättigheter. Enligt kommittémotion 2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. yrkande 22 bör det svenska bilaterala biståndet, t.ex. till den afghanska staten, ses över för att kunna användas för att underlätta återvändande.

Kristdemokraterna anför i kommittémotion 2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. yrkande 5 att biståndet bör omfördelas för att kunna hjälpa människor som befinner sig på flykt. I yrkande 6 anförs att Sverige bör påbörja arbetet med att bygga upp en egen svensk struktur för att kunna bistå med flyktinghjälp. Motionärerna anser även att det humanitära stödet i högre utsträckning bör kanaliseras genom civilsamhällesorganisationer och samfund (yrkande 7). Vidare bör stödet till multilaterala organ enligt yrkande 8 fokuseras och samlas hos de organ som arbetar bland flyktingar och med barns säkerhet och rättigheter. Enligt yrkandena 9 och 10 bör Sverige ligga i framkant när det gäller att stödja och utveckla insatser som syftar till att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt och införa en särskild biståndsstrategi inklusive en frihetsfond som inriktas på att ge stöd till människorättsförsvarare. Partiet anser även att Sverige och EU måste ställa krav på att den eritreanska regimen släpper Dawit Isaak fri för att kunna få ingå i EU:s biståndsprogram (yrkande 11). Enligt yrkande 12 måste regeringen tydliggöra att stöd måste kunna ges även till de organisationer som inte är erkända av regimen. Motionärerna anser också att nya landstrategier ska innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten (yrkande 13). Enligt yrkande 17 bör Sverige satsa ytterligare medel på vaccin och andra hälsoinsatser via den globala fonden och den globala vaccinaliansen GAVI. Vidare understryker motionärerna i yrkande 18 att Sverige måste ställa krav på den palestinska myndigheten, bl.a. vad gäller demokratiska principer, för att den ska få svenskt bistånd. Detta återkommer i motion 2017/18:3620 av Larry Söder m.fl.

I motion 2017/18:3008 av Karin Enström m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11 anfördes att Sverige ska bidra till den internationella Aid for Trade-agendan för att främja ekonomisk tillväxt.

Utskottets ställningstagande

Prioriteringar inom biståndet

Utskottet konstaterar att trots att antalet extremt fattiga i världen minskat med drygt en miljard människor under de senaste 20 åren, är fattigdomen fortfarande utbredd och djup. Sverige ska därför fortsätta att ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd där det bilaterala och multilaterala stödet samverkar.

I enlighet med vad som fastslogs i riksdagens beslut om politik för global utveckling (prop. 2002/03:122, bet. 2002/03:UU3) ska allt utvecklingssamarbete genomsyras av ett rättighetsperspektiv och av fattiga människors perspektiv på utveckling. Utvecklingsarbetet ska i huvudsak vara inriktat på de länder som har störst utmaningar vad gäller egna resurser, där behoven är som mest omfattande och där svenskt mervärde är som störst.

Utvecklingssamarbetet ska bidra till att uppnå 2030-agendan för hållbar utveckling. De nya hållbarhetsmålen, som antogs i New York i september 2015, syftar till att utrota fattigdom och främja en hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och miljömässigt – på ett integrerat sätt. I slutsatserna från högnivåmötet om hållbarhetsmålen framhålls att social och ekonomisk utveckling är beroende av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna. De 17 hållbarhetsmålen ska styra det internationella utvecklings- och hållbarhetsarbetet fram till 2030 och är universella och giltiga för alla, såväl på nationell och regional nivå som på global nivå.

Riksdagen behandlade våren 2017 regeringens skrivelse om policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (skr. 2016/17:60, bet. 2016/17:UU11). Utskottet tillstyrkte då de tematiska prioriteringar som angavs i skrivelsen. Utskottet instämde även i att det fanns anledning att tydliggöra ytterligare tre perspektiv i utvecklingssamarbetet: konfliktperspektiv, jämställdhetsperspektiv samt miljö- och klimatperspektiv.

I policyramverket understryks också att utgångspunkten för utvecklingssamarbetet ska vara partnerländernas egna visioner och prioriteringar, baserat på principen om samarbetsländernas ägarskap och ansvar för sin egen utveckling. Utskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat sitt stöd för principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet som antagits och utvecklats av det internationella samfundet och har därför inga invändningar mot detta. Samtidigt vill utskottet understryka att detta förhållningssätt inte får leda till brister i regeringens styrning av vilka resultat som ska uppnås i biståndet. Beslut om biståndets fortsatta utformning bör i hög grad utgå från en analys av de resultat som har uppnåtts och inom vilka områden Sverige har komparativa fördelar.

Ett antal motionärer för fram förslag på insatser som bör prioriteras i biståndet. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att mer kraft behöver läggas på stöd till sviktande och konfliktdrabbade stater, förstärkning av stödet till demokratins aktörer, jämställdhet, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), klimat, miljö- och naturresurshantering, inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling, jämlik hälsa och utbildning och forskning. Utskottet vill understryka att mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är centrala som både mål och medel för en positiv utveckling inom samtliga dessa områden.

Vidare välkomnar utskottet att regeringen kommer att arbeta aktivt för ytterligare genomslag för Sveriges prioriterade frågor i EU:s utvecklingssamarbete och verka för att biståndets strategiska roll i EU:s externa relationer bidrar till en global hållbar utveckling.

Utskottet anser att det är grundläggande krav att människor oavsett kön, ålder, funktionsförmågor, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning och könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade, exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Utskottet behandlade under våren 2017 regeringens skrivelse om mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:62, bet. 2016/17:UU15) och underströk bl.a. vikten av ett integrerat angreppssätt vad gäller mänskliga rättigheter och en rättighetsbaserad utrikespolitik.

Utskottet välkomnar att regeringen har tagit fram en ny global strategi för hållbar fred, som kombinerar strategiskt globalt stöd med flexibla och tidskritiska insatser på landnivå och innebär en ökad satsning inom detta område under 2018. Genomförandet innehåller stärkt samordning av svenska aktörer för att förena politisk dialog och utvecklingssamarbete och på så sätt skapa mer sammanhållet stöd till förebyggande av väpnad konflikt och inkluderande fredsprocesser.

Utskottet konstaterar att FN har en unik och oersättlig roll för universella normer och fattigdomsminskning. Enligt propositionen höjer regeringen under 2018 ambitionen att verka för nödvändiga reformer och en modernisering av FN så att säkerhet, utveckling och gott ledarskap samverkar. Det finns ett momentum för dessa reformer tack vare initiativ som tagits av det nya ledarskapet inom FN. Detta innebär att regeringen ska bidra till att skapa opinion för FN:s generalsekreterares reformarbete och förebyggande ansats. Utskottet välkomnar att regeringen verkar för adekvat flerårig kärnstödsfinansiering för att stärka framförhållningen och flexibiliteten. Sverige ska använda sina bidrag till det multilaterala utvecklingssamarbetet för att driva på resultat, reformer och systemkoherens. Sverige ska också verka för att stärka FN:s ledarskap för att hantera klimatförändringens effekter på utveckling, humanitära krisituationer och internationell fred och säkerhet, flyktning- och migrationsfrågan samt genomförandet av Agenda 2030.

Utskottet instämmer med regeringen att Sveriges stöd till barn- och mödrhälsovård samt SRHR är viktigare än någonsin, som både hälso- och

rättighetsfråga. Sverige ska därför fortsätta att vara en stark global aktör och förespråkare för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter genom att oförtrutet driva SRHR-frågorna ur ett rättighetsperspektiv och påtala sambandet mellan SRHR och hållbar utveckling. Utskottet anser liksom regeringen att Sverige också aktivt bör driva SRHR-frågorna inom ramen för humanitära insatser samt främja stärkt kapacitet i samarbetsländerna för att tillhandahålla en fungerande hälsovård.

Utskottet vill också understryka att barnrättsperspektivet är en viktig del av rättighetsperspektivet. Sverige är en betydande givare på barnrättsområdet, och utskottet välkomnar att regeringen understryker att arbetet med barns rättigheter fortsatt ska stärkas samt att Sverige ska bidra till att alla pojkar och flickor ska kunna fullgöra en avgiftsfri och likvärdig utbildning av god kvalitet.

Utskottet anser att det civila samhället och dess organisationer är en stark förändringskraft som har en nyckelroll i arbetet för fattigdomsminskning och i genomförandet av Agenda 2030. Ett nära samarbete med civilsamhällsorganisationer kan komplettera eller ersätta direkt statligt stöd. Många av organisationerna har stor potential att verka lokalt och nära de fattiga och förtryckta människor som det svenska biståndet syftar till att nå. Utskottet välkomnar därför att regeringen den 2 juli 2015 fattade ett beslut om gemensamma åtaganden med svenska civilsamhällsorganisationer för stärkt dialog och samverkan inom utvecklingssamarbetet. Åtagandena har tagits fram i samarbete med ett antal organisationer, och regeringen har bjudit in civilsamhället att ansluta sig till åtagandena.

Utskottet anser liksom regeringen att fler aktörer och nya resurser behöver engageras för att uppnå målen i Agenda 2030. Den privata sektorn har en viktig roll i detta sammanhang, och utskottet välkomnar därför att regeringen avser att öka samverkan med den privata sektorn om innovativ finansiering i syfte att uppnå ett förstärkt bidrag till Agenda 2030 och klimatåtgärderna.

Utskottet konstaterar att det svenska utvecklingssamarbetet, inklusive det som kanaliseras via Sida, får mycket gott betyg i de studier som görs av OECD/Dac (OECD/Dac Peer Review 2013). I den s.k. mid-term review som genomfördes i december 2015 konstaterades bl.a. att Sida stärkt sin förmåga att analysera risker och att säkerställa att den rapportering som sker på ett systematiskt sätt återkopplar till målen.

När det gäller landfokusering har utskottet tidigare uttalat att en minskning av antalet samarbetsländer ger förutsättningar för mer fokuserade insatser som möjliggör bättre kvalitet och mer mätbara resultat (bet. 2015/16:UU2). Enligt utskottets uppfattning kan förändringar i antalet samarbetsländer alltid behöva göras, men en ständig ökning av antalet länder kan medföra en försämrad effektivitet i arbetet. Frågan om utvecklingssamarbete med Burkina Faso tas upp i en motion. Utskottet konstaterar att samarbetsstrategin för landet gick ut 2010 men att verksamheten ändå tar sin utgångspunkt i den till dess regeringen beslutat om en ny strategi. Vidare noterar utskottet att regeringen i budgetpropositionen aviserar att ett antal nya bilaterala strategier för bl.a.

Burkina Faso, Irak, Myanmar, Somalia, Sudan och Zambia kommer att operationaliseras av Sida och samlat följas upp av regeringen.

Sverige bidrar årligen till Unescos verksamhet för att bl.a. skydda de kultur- och naturarv som ingår i Världsarvskonventionen. Under 2016 lämnade Sverige bidrag från biståndsbudgeten till Unesco på sammanlagt knappt 175 miljoner kronor. Samarbetet med Unesco utgår från Sveriges samarbetsstrategi med Unesco som omfattar perioden 2014–2017.

Utrikesutskottet har tidigare, bl.a. i betänkande 2012/13:UU13, behandlat motionsförslag om krav på privatisering, t.ex. av vatten. Utskottet konstaterade då att utvecklingen går bort från detaljerade policybaserade krav och att samarbetsländernas egna fattigdomsstrategier i stället utgör utgångspunkt; ömsesidiga mål och tillhörande resultatbaserade villkor sätts i allt högre utsträckning upp, detta i enlighet med de överenskommelser som gjorts om biståndseffektivitet. Utskottet framhöll vikten av tydligt offentligt ansvar för vatten-, sanitets- och hygienfrågor. Full kostnadstäckning och kostnadseffektivitet inom vattensektorn är grundläggande, och detta gäller oavsett om försörjningen sker i privat eller offentlig regi. Prissättningen på vatten får inte komma i konflikt med fattiga människors tillgång till vatten och sanitet.

Frågan om skuldavskrivningar tas upp i ett motionsförslag. Utskottet anser att utgångspunkten för skuldavskrivningar ska vara skuldållbarhet och en god reformpolitik. Samtidigt ska skuldavskrivningar riktas mot de fattigaste och mest skuldyngda länderna. För att en skuldavskrivning ska innebära ett effektivt utnyttjande av medel för fattigdomsbekämpning är det viktigt att den baseras dels på en analys av skuldens hållbarhet, dels på att det aktuella landet för en politik som främjar tillväxt och fattigdomsbekämpning.

Utskottet välkomnar att regeringen understryker att Sveriges utvecklingssamarbete ska bidra till en mer inkluderande hållbar ekonomisk utveckling. Utvecklingssamarbetet har en central roll i regeringens arbete för fri och rättvis handel genom att stärka låg- och medelinkomstländernas kapacitet att dra nytta av regional och internationell handel och värdekedjor.

Handelsrelaterat bistånd (Aid for Trade, AfT) till utvecklingsländer syftar till att avhjälpa utvecklingsländernas svårigheter att delta i global handel. AfT utgör ett viktigt handelspolitiskt instrument i strävan att implementera Agenda 2030. Sverige ska bidra till den internationella AfT-agendan för att främja ekonomiskt tillväxt och fattigdomsbekämpning. Utskottet förutsätter att regeringen aktivt driver den internationella AfT-agendan i detta syfte.

Utvecklingssamarbetet ska bidra till hållbara, ansvarsfulla och produktiva investeringar samt hållbart företagande. Utvecklingssamarbetet ska vidare bidra till hållbar utveckling inom jordbruk, skogsbruk och fiske samt av landsbygden. Dessutom ska samarbetet bidra till en resurseffektiv, cirkulär och biobaserad ekonomi. Digitaliseringens potential ska tillvaratas, speciellt för kvinnor.

Humanitärt bistånd

Utskottet konstaterar liksom regeringen att flera av de stora humanitära kriserna under 2017, såsom de i Jemen, Sydsudan, norra Nigeria, Syrien och Somalia, bedöms fortsätta under 2018. Den humanitära rätten måste följas och förstärkas generellt för att skydda civilbefolkningen och civila strukturer i högre utsträckning än i dag. Möjligheterna till humanitär intervention måste säkerställas inom världssamfundet i syfte att motverka eskalerande konflikter och i förlängningen krig. Kriserna bakom behoven är komplexa, och det humanitära systemet måste kunna verka med maximal effektivitet. Utskottet välkomnar därför att regeringen avser att öka Sveriges humanitära bistånd under 2018. Fokus ska läggas på internationell humanitär rätt och humanitära principer, flexibel finansiering, skyddsaspekter och jämställdhet.

Utskottet vill understryka vikten av att Sverige lever upp till de åtaganden som gjordes vid det globala humanitära toppmötet 2016 och inom den nya humanitära reformagendan Grand Bargain. Sverige ska fortsatt ha en ledande roll vad gäller minskad örönmärkning av givarstöd, mer lokalt ägarskap, mer innovativa arbetssätt samt stärkt samverkan mellan humanitärt bistånd och långsiktigt utvecklingssamarbete. På så sätt utformas stöd som stärker samhällens motståndskraft och främjar hållbara lösningar på utdragna kriser. Utskottet välkomnar också att regeringen avser att verka för att Världsbanken på ett mer systematiskt sätt bidrar till krisförebyggande arbete i sviktande stater och stärker sin samverkan med humanitära aktörer. Dessutom vill utskottet betona vikten av att stärka synergierna mellan långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt stöd.

I den mån de inte tillgodosetts genom det anförda avstyrker utskottet motionerna 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6, 2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3, 2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 12 och 14, 2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 4 och 11, 2017/18:534 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 5, 2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 10, 11, 13–21, 24, 30 och 31, 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1, 2, 5–8, 10, 11, 13, 14, 16, 19–21, 23, 24 och 27, 2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9, 2017/18:3008 av Karin Enström m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11, 2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 21, 2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6, 27, 29, 39, 40 och 42, 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11–13, 2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32, 2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 11, 14, 15 och 17–20, 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 41–45, 2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 35, 2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 5–10, 13 och 17, 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1–6, 2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6–10 och 2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1.

Övriga frågor inom utvecklingssamarbetet

Det framgår av regeringens ställningstagande med anledning av EU:s förslag till ny partnerskapsram med tredjeländer (fakta-PM 2015/16:FPM112) att regeringen anser att det, för att säkerställa den framtida gemensamma asyl- och migrationspolitiken och värna Schengensamarbetet, är viktigt att EU får till stånd ett bättre återvändande. Regeringen står bakom initiativet till en skraddarsydd ansats för att främja samarbetet om migration med specifika tredjeländer, i syfte att uppnå ett mer effektivt återtagande. Regeringen anser inte att ett generellt villkorande av bistånd kopplat till frågan om återtagande vore en ändamålsenlig metod; detta skulle snarast kunna verka kontraproduktivt. I enlighet med slutsatser som EU antagit, där främst principerna om ett effektivt utvecklingssamarbete och mer för mer tillämpas, kan bistånd användas som grund för att medvetandegöra tredjeländer om vikten av att få till stånd ett väl fungerande samarbete om återtagande. Utskottet har inga invändningar mot regeringens ställningstagande men vill i sammanhanget påminna om att syftet med det svenska biståndet är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Vidare understryker utskottet att ODA-medel måste användas i enlighet såväl med OECD/Dacs kriterier som med principerna om biståndseffektivitet.

Utskottet konstaterar med anledning av ett motionsyrkande om att avveckla budgetstödet att inget land för närvarande får generellt budgetstöd från Sverige. Utskottet vill i sammanhanget påminna om sitt tidigare uttalande (bet. 2016/17:UU2) om att graden av förtroende för samarbetslandets regering ska ges stor vikt vid överväganden om vilken typ av insatser som svenskt bistånd ska kunna finansiera i ett enskilt land. Mänskliga rättigheter, demokrati och god samhällsstyrning bör vara av särskilt stor betydelse i detta sammanhang. Om förtroendet för samarbetslandets regering försämras kraftigt eller helt saknas ska biståndet inte kanaliseras genom statliga aktörer utan i stället gå till det civila samhället eller andra förändringsaktörer.

Utskottet konstaterar att regeringen i oktober 2014 beslutade om en ny strategi för utvecklingssamarbetet med Palestina. Strategin ska gälla för perioden 2015–2019 och omfattar ca 1,5 miljarder kronor. Under 2016 utbetalades ca 320 miljoner kronor. Verksamheten inom strategin ska bidra till att få till stånd ett demokratiskt, självständigt, sammanhängande och livskraftigt Palestina som existerar sida vid sida med Israel i fred och säkerhet, med 1967 års gränser som utgångspunkt och med Jerusalem som en huvudstad för två stater. Strategin syftar också till att tillgodose palestiniernas rättigheter och behov så att de ska kunna leva i alla delar av Palestina oavsett institutionellt ramverk. Stärkt demokrati samt ökad jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter är ett av tre fokusområden för det svenska biståndet. Inom ramen för detta ska bl.a. de palestinska institutionerna stärkas och bli mer transparenta och demokratiskt styrda, yttrandefriheten stärkas och kvinnors och barns åtnjutande av mänskliga rättigheter förbättras. Utskottet

anser liksom regeringen att det svenska biståndet är betydelsefullt för att få till stånd ett demokratiskt, självständigt och livskraftigt Palestina.

Utskottet noterar att regeringen nyligen beslutat om anvisningar för en ny utvecklingsstrategi för Somalia. Sida och Folke Bernadotteakademien har fått i uppdrag att ta fram ett underlag till ny strategi som ska överlämnas till regeringen senast den 28 februari 2018. Inom uppdraget ligger också att resonera om hur den svensk-somaliska diasporan skulle kunna bidra till utvecklingen i Somalia. Utskottet konstaterar att Somalia är ett av världens fattigaste och mest sköra länder. Det fortsatt mycket dåliga säkerhetsläget i landet tydliggjordes inte minst av den förödande terrorattacken i Mogadishu den 14 oktober i år. Samtidigt har flera viktiga framsteg gjorts, t.ex. genomförandet av indirekta parlamentsval under hösten 2016, ökad politisk representation av kvinnor och val av president i februari 2017. Utskottet anser liksom regeringen att stöd till konfliktlösnings- och försoningsinitiativ med fokus på kvinnors deltagande är viktigt, liksom att biståndet även bör komplettera och stödja politiska processer och reformer i säkerhetssektorn. Jämlik hälsa med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inklusive könsstympning, är en viktig inriktning för den nya strategin för Somalia.

Utskottet konstaterar att konflikten om Västsahara har gett upphov till en utdragen flyktingsituation i Tindouf i Algeriet. Med oro noterar utskottet att det i regeringens nyligen genomförda översyn av Sveriges politik gentemot Västsahara framgår att situationen i flyktinglägren i Tindouf förvärrats mot bakgrund av att den mathjälp som flyktingarna är beroende av har skurits ned. Utskottet konstaterar vidare att det av översynen framgår att Sverige skyndsamt, i dialog med Världslivsmedelsprogrammet (World Food Programme, WFP) och FN:s flyktingkommissariat (UNHCR), bör försöka skjuta till extra medel och påverka andra givare att göra detsamma. Utskottet konstaterar också att det humanitära biståndet till västahariska flyktingar i Algeriet under 2016 uppgick till ca 13,6 miljoner kronor, varav den största delen kanaliseras via UNHCR.

EU undertecknade i januari 2016 ett nytt avtal om utvecklingssamarbete med Eritrea. Avtalet, som omfattar totalt 200 miljoner euro under perioden 2016–2020, fokuserar på stöd till Eritreas energisektor och förbättrad hantering av de offentliga finanserna samt på stöd för att genomföra rekommendationerna från FN:s genomgång av de mänskliga rättigheterna i Eritrea (Universal periodic review, UPR). Sverige stod bakom beslutet i biståndskommittén i december 2015 om en ny samarbetsstrategi. Enligt Utrikesdepartementet ger biståndet öppningar för viktiga diskussioner med Eritrea om bl. a. rättsväsendet och fängelsesystemet. Det framgår också, bl.a. av svar på frågor i riksdagen till utrikesminister Margot Wallström, att regeringen arbetar aktivt och målmedvetet och ser över alla möjliga vägar framåt för att få Dawit Isaak frigiven.

Utskottet har tidigare behandlat Sveriges och EU:s relation till Kuba och underströk då att det är angeläget att främjande av demokrati och mänskliga

rättigheter är vägledande för relationerna med Kuba (bet. 2015/16:UU15). Samtidigt underströk utskottet att regeringen även i fortsättningen måste driva på så att EU ställer hårda krav på demokrati och mänskliga rättigheter på Kuba och så att EU:s dialog om dessa centrala frågor sker med aktivt deltagande från Kubas politiska opposition, människorättsaktivister och demokratiförespråkare. Utskottet utgår från att mänskliga rättigheter och demokrati även konsekvent tas upp inom ramen för den bilaterala dialogen med Kuba.

Utskottet noterar att regeringen i september 2016 beslutade om en strategi för utvecklingsarbetet med Kuba. Den syftar till att stödja den pågående moderniseringen av landet och värna respekten för mänskliga rättigheter. Den ska gälla under perioden 2016–2020 och omfatta ca 90 miljoner kronor. Verksamheten inom ramen för strategin ska inriktas på insatser som stöder den pågående processen mot en modernisering av Kubas ekonomi och samhällsstyrning, inklusive ökad respekt för mänskliga rättigheter med huvudsaklig inriktning på kapacitetsutveckling, institutionssamarbete och erfarenhetsutbyte. Utskottet välkomnar att regeringen understryker att insatser inom ramen för strategin ska ta sin utgångspunkt i och präglas av ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling.

Mot bakgrund av vad som här anförts avstyrker utskottet motionerna 2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 7, 2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 17, 2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 19, 2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8, 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 22, 2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 5 och 8, 2017/18:1911 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 7, 2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 22, 2017/18:3620 av Larry Söder (KD), 2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13, 2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11, 12 och 18 samt 2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 26.

Övriga motioner

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns förslag i ett antal motioner som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med promemorian Förenklad motionsbehandling under valperioden 2014–2018 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2014.

Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att de motioner som återfinns nedan inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott de motioner som återfinns i bilaga 4.

Reservationer

1. Mål för utgiftsområdet, punkt 1 (L)

av Birgitta Ohlsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3.

Ställningstagande

När freden nu från flera håll och på många platser hotas är det särskilt viktigt att Sverige och EU i sin utrikespolitik intensifierar kampen för demokratin och stöder enskilda individer som vågar stå upp för frihet och som trotsar auktoritära regimer. Därför bör biståndspolitiken styras av ett överordnat mål, demokrati. Vi liberaler vill arbeta för att det svenska biståndet används mer effektivt och gör skillnad för människor som verkligen behöver det. Stöd till demokratiutveckling kan i övrigt utformas på flera sätt.

2. Resultatredovisning, punkt 2 (M)

av Sofia Arkelsten (M), Göran Pettersson (M), Sotiris Delis (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5 samt
avslår motionerna
2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 26,
2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 16 och
2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Ett effektivt bistånd kan inte bara bygga på god vilja, utan måste leverera verkliga resultat. Vi kräver därför en ansvarsfull hantering av biståndsmedel. Det innebär högt ställda krav på ekonomisk styrning och rapportering, kamp mot korruption i både biståndsorganisationer och samarbetsländer och en beredskap att agera mot missförhållanden. Om kraven inte möts ska det få konsekvenser exempelvis genom stoppade utbetalningar.

Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus och redovisning. Sverige ska också vara berett att ompröva sitt biståndsenagemang när kraven inte uppfylls.

3. Resultatredovisning, punkt 2 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 16 och avslår motionerna

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 26,

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2 och

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna ställde sig positiva till föregående regerings försök att hitta nya innovativa former för en bättre styrning av biståndet. Traditionellt sett har bistånd på förhand finansierat en viss verksamhet som förväntats leda till vissa resultat, vilket fortfarande är fallet i fråga om en stor del av det svenska biståndet. Föregående regering talade om att pröva ett resultatbaserat bistånd som skapar ett tydligare kontrakt mellan givaren och samarbetspartnern.

Resultatbaserade biståndsformer kännetecknas av att biståndet betalas ut i efterhand på basis av uppnådda resultat. Sverigedemokraterna anser att detta borde vara en självklarhet i all styrning av det svenska långsiktiga biståndet, att det krävs resultat för möjligheten till fortsatta utbetalningar oavsett om det gäller samarbete med svenska eller utländska lokala eller multilaterala organisationer och myndigheter. I dag kan vi tyvärr se exempel på bistånd som

fortsätter att betalas ut trots att uppenbara brister finns. Detta är inte acceptabelt.

4. Resultatredovisning, punkt 2 (L)

av Birgitta Ohlsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 26 och avslår motionerna

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 16,

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2 och

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5.

Ställningstagande

Det svenska stödet till internationella organisationer ska ha högre krav på transparens, intern styrning och kontroll samt kostnadseffektivitet än vad som är fallet i dag. Det måste vara varje lands ambition att bistånd ska gå till det avsedda ändamålet. Därför bör regeringen tillsätta en utredning för att renodla biståndet i så stor utsträckning som möjligt. Mindre pengar bör gå till intern administration och mer pengar till demokratisträvande kvinnoinsatser.

5. Resultatredovisning, punkt 2 (KD)

av Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2 och avslår motionerna

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 26,

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 16 och

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5.

Ställningstagande

Ett särskilt uppdrag bör ges till Sida och till Expertgruppen för biståndsanalys för att inkomma med förslag om hur kvalitetsarbetet inom myndigheter och organisationer kan stärkas i samband med att biståndsramen ökar. Kristdemokraterna vill också se att en utredning tillsätts som ger förslag till hur biståndet kan utvecklas framgent mot bakgrund av att anslaget fortsätter att växa under de kommande åren. En sådan utredning ska också presentera förslag om hur Sida kan ha öppna processer och upphandlingar när bilaterala samarbetsstrategier ska genomföras.

6. OECD/Dacs regelverk, punkt 4 (M)

av Sofia Arkelsten (M), Göran Pettersson (M), Sotiris Delis (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3 och
avslår motion
2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 26 och 29.

Ställningstagande

Sverige ska utgå från OECD/Dacs definition av bistånd. Denna anger att bistånd (Official Development Assistance, ODA) är flöden från offentlig sektor med det huvudsakliga syftet att främja ekonomisk utveckling och välbefinnande i fattiga länder och med ett gåvoelement om minst 25 procent. Svenskt bistånd ska gå till de länder som klassas som ODA-mottagare enligt OECD/Dacs kriterier. Men biståndet kan och bör användas till mer, fler insatser och åtgärder än vad som idag är OECD/Dac-fähigt, och mer borde kunna definieras som bistånd. Sverige ska därför verka för att OECD/Dacs regler breddas och se på hur biståndet kan kravställas bättre. Vi ska också underlätta för privata aktörer att verka inom och bidra till biståndet.

7. OECD/Dacs regelverk, punkt 4 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 26 och 29 samt avslår motion

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Regler formulerade av OECD:s biståndskommitté Dac styr vad som får räknas som internationellt bistånd. Dac har i dag 30 medlemmar, däribland Sverige. Reglerna är dock ett golv, inte ett tak. Enligt Dac-regler är det tyvärr tillåtet att använda biståndspengar för att bl.a. finansiera skuldavskrivningar, flyktingmottagande och utländska studenter vid högskolor i givarlandet. Medlemmarna i OECD förbinder sig alltså att inte vara sämre än vad Dac kräver, men det är tillåtet att vara bättre. Samtidigt ser vi hur en rad länder missbrukar möjligheten till avräkningar och låter mycket stora delar av biståndsbudgeten finansiera verksamhet som inte är att betrakta som utvecklingssamarbete.

Inom Dac pågår ett arbete med att se över vad som ska kunna räknas som bistånd. En del av översynen handlar om att vidga definitionerna av privatsektorbiståndet. En sådan breddning riskerar att leda till att biståndet i större utsträckning finansierar företag i givarländer i stället för biståndets verkliga målgrupper. En viktig princip att värna när det gäller privatsektorbistånd är den om additionell effekt, som säger att bistånd endast ska ges via privat sektor om det finansierar satsningar som annars inte hade gjorts. Vänsterpartiet oroas av utvecklingen inom Dac som riskerar att urholka biståndet och menar att Sverige måste utgöra en tydlig motvikt mot denna utveckling. Regeringen bör verka för att förändringarna i Dacs regelverk inte leder till en urholkning av biståndet. I översynen av Dacs regelverk bör Sverige även verka för att möjligheten att göra avräkningar för flyktingmottagande tas bort. Vänsterpartiet har även vid flera tillfällen yrkat på att Sverige ska verka för att skrivningar i Dacs regelverk som tillåter att biståndspengar kan användas för skuldavskrivningar, utländska studenter vid högskolor i givarländerna och flyktingmottagande ska strykas.

8. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (M)

av Sofia Arkelsten (M), Göran Pettersson (M), Sotiris Delis (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6,
2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 21,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6, 27, 29, 39, 40 och 42,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11–13,
2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 35 och
2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6–10 och
avslår motionerna
2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,
2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 12 och 14,
2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 4 och 11,
2017/18:534 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 5,
2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 10, 11, 13–21, 24, 30
och 31,
2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1, 2, 5–8, 10, 11, 13, 14,
16, 19–21, 23, 24 och 27,
2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,
2017/18:3008 av Karin Enström m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11,
2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32,
2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 11, 14, 15 och 17–20,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 41–45,
2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 5–10, 13 och 17,
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1–6 och
2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Sverige har ett moraliskt ansvar att arbeta för att utrota fattigdom och förtryck och att bistå människor i kriser, katastrofer och konflikter med ett starkt humanitärt engagemang som räddar liv och lindrar nöd. Det målet är långt ifrån uppnått. Sverige ska därför ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd.

Till grund för vårt engagemang för att förbättra biståndspolitiken ligger tron på alla människors rätt till frihet, trygghet och rättvisa och övertygelsen om att utveckling ytterst drivs av människors egen vilja och förmåga. Målet utgår

från en mångdimensionell syn på fattigdom där människor ses som aktörer som själva kan påverka sin utveckling. Vi anser att biståndets uppgift är att bidra till att skapa förutsättningar för människor att lyfta sig ur fattigdom och förtryck. Det ska bidra där andra flöden inte förmår åstadkomma resultat och måste hela tiden anpassas till förändringarna i omvärlden. Svenskt bistånd ska vara tydligt i sina värderingar och modigt i handling, och det ska präglas av ett perspektiv bortom biståndet.

Svenskt bistånd ska bidra till att internationellt överenskomna mål för fattigdomsbekämpning uppnås. Utgångspunkten för svenskt bistånd är den fattiga och förtryckta människans behov och förutsättningar, inte staters eller regeringars. Biståndet ska sträva efter att bidra till konkreta resultat för den fattiga och förtryckta människan. Sverige ska vara tidigt och tydligt i stödet till människor som kämpar för frihet samt i dialogen med och i kraven på de samarbetsparter som inte lever upp till demokratiska värderingar och respekterar alla människors åtnjutande av sina mänskliga rättigheter.

Vi ska ta fasta på kopplingen mellan säkerhet och utveckling. Avsaknad av fred och säkerhet är ett av de största hindren för att minska fattigdomen i världen. Majoriteten av de allra fattigaste länderna är samtidigt konfliktdrabbade. Sverige bör därför fortsätta att fokusera en stor del av sitt bistånd till konfliktdrabbade länder. I de flesta av dessa länder krävs det både fredsfrämjande insatser och långsiktiga utvecklingsinsatser. Att bekämpa fattigdom genom breda fredsinsatser är effektiv biståndspolitik. Sverige bör också på detta område vara ett föregångsland och verka för att civila och militära resurser används i koordinerade insatser samordnade av FN eller regionala organisationer som Nato, EU och AU.

Om vi med framgång ska kunna bekämpa fattigdomen måste miljöproblem, migration och handels- och säkerhetsfrågor ses som integrerade delar av utvecklingsagendan. Vägen ur fattigdom går via ekonomisk tillväxt och handel.

Utvecklingsländerna måste få ökat tillträde till den internationella marknaden och makt över sina resurser och inkomster. Det stöder framväxten av ett livskraftigt näringsliv och lägger grunden för hållbar utveckling och tillväxt.

En framgångsrik politik för global utveckling får därför inte stanna vid att handla om bistånd. Den måste handla om välstånd. För att vinna kampen mot fattigdomen behövs mer frihandel, fler entreprenörer och bättre idéer, mer kunskap och mer internationell samverkan. En friare världshandel har möjliggjort för företag i fattiga länder att i större utsträckning delta i globala värdekedjor, och för enskilda människor att lyfta sig ur fattigdom.

Sverige kommer aldrig att kunna göra allt överallt, men vi har ett ansvar att maximera effekten av våra bilaterala utvecklingsinsatser i samordning med andra givare för att åstadkomma en effektiv ansvarsfördelning och verkliga resultat.

I en föränderlig värld är det viktigt att ha en politisk idé för biståndets roll.

Att använda biståndsmedlen på bästa sätt och värna goda resultat innebär många vägval. Man måste då utgå från vad målet och syftet med biståndet är. Om det fortsatt ska vara att lyfta människor ur fattigdom och säkra deras rättigheter måste vi bestämma oss för våra viktigaste vägledande principer i det arbetet. Vi måste utifrån de principerna våra mål och värderingar besluta vad vi ska göra och inte samt hur vi ska fördela biståndet och till vilka.

En annan mycket viktig faktor är att tydligare koppla ihop detta politikområde med andra. Hur kopplas biståndet till utrikes- och säkerhetspolitiken på ett bättre sätt? Det ska vara samma mål och värderingar som styr för det behövs bättre samstämmighet. Biståndet ska vägledas av målen för svensk utrikespolitik. Liksom är fallet för flera andra länder som är stora biståndsgivare ska det i Sverige finnas en koppling mellan biståndspolitik och utrikespolitiska mål och värderingar. Det behövs också en starkare koppling mellan målet för svensk utrikespolitik, biståndspolitik och fördelningen av biståndet samt en större samstämmighet mellan biståndet och vår säkerhetspolitik, internationella insatser och fredsförebyggande arbete. Vi har också den externa internationella biståndsmiljön och de åtaganden Sverige har gjort internationellt att förhålla oss till.

Biståndet ska kunna anpassas efter migrationspolitiska behov, migrationsströmmar och migrationens grundorsaker när migration uppstår på grund av nöd, konflikter och krig. Exempelvis ska biståndsmedel kunna användas i närområdet eller till kostnader för asylmottagning i Sverige.

Vi måste också se över verktygen för hur politiken ska verkställas på mest effektiva sätt. För att svenska biståndsmedel ska användas på bästa sätt måste de myndigheter som ansvarar för en majoritet av dem vara anpassade efter behoven av och målsättningen med biståndet.

Hela styrningen av biståndet i stort måste ses över, dvs. de styrdokument, processer och regelverk som kontrollerar biståndet. Vi behöver se hur resultat- och effektivitetskraven kan utvecklas och bredda definitionen av vad som räknas som bistånd. Vi behöver också öka effektiviteten och skärpa prioriteringarna, såväl organisatoriskt som geografiskt och tematiskt. Långsiktigt behöver en revision av hela biståndet genomföras.

Principen more for more och less for less i det svenska biståndet behöver utvecklas. Ett generöst stöd till en stat bör kunna kopplas till tydliga åtaganden, och om dessa inte uppfylls, att biståndet omprövas.

Svenskt bistånd ska bidra till ett jämställt samhälle. I ett jämställt samhälle har kvinnor och män, liksom flickor och pojkar, lika rättigheter, villkor, möjligheter, inflytande och makt att själva forma sina liv och att påverka samhället. Frånvaron av våld mot kvinnor och flickor är en förutsättning för detta. Ökad jämställdhet är därför ett mål i sig. Utvecklingen i de flesta länder är helt avhängig hur potentialen hos kvinnor och flickor tas till vara. Att kvinnor förvägras sina grundläggande fri- och rättigheter är ett av de största hindren för utveckling och tillväxt.

Rätten och tillgången till utbildning för flickor och kvinnor är helt avgörande, och de måste garanteras detta på samma villkor som pojkar och

män. Likaså måste kvinnor och män garanteras samma rättigheter i ekonomiska frågor. I Afrika är t.ex. åtta av tio bönder kvinnor, men de äger ytterst sällan marken själva. Det innebär att de har mycket små möjligheter att få lån eller utveckla sin verksamhet och på så sätt lyfta sig ur fattigdom.

Mödra- och barnadödligheten omfattades av FN:s tidigare milleniemål och är en tydlig indikator på ett lands utveckling. Målet om kraftigt minskad mödra- och barnadödlighet uppnåddes inte till 2015. Målet finns kvar bland de nya hållbarhetsmålen och Sverige måste fortsatt vara drivande i det arbetet.

Sverige ska bli världsledande på att skydda och främja kvinnors och barns rättigheter och möjligheter. Jämställdhetsperspektiv och särskilt fokus på kvinnors och flickors rättigheter ska därför prägla utformningen av all utvecklingspolitik. Det svenska biståndet ska bl.a. verka för stärkandet av kvinnors politiska deltagande och inflytande, utbildning, ekonomiska aktörskap och arbetsvillkor, sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter samt kvinnors säkerhet. Det ska också bekämpa alla former av könsrelaterat våld och människohandel.

Ett effektivt jämställdhetsfrämjande arbete behöver riktas till såväl kvinnor som män i syfte att förändra institutioner och samhällsstrukturer. Könsförtryckande beteenden ska synliggöras och kvinnors och flickors praktiska behov och långsiktiga strategiska intressen ska uppmärksammas och främjas. Män och pojkar behöver ökad kunskap om, och respekt för kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter. Då krävs också att vi ställer tydliga krav på våra samarbetsländer – kultur, religion och tradition kan aldrig motivera avsteg från principen om jämställdhet, ickediskriminering och alla människors frihet och lika värde. Vi vill vidareutveckla det internationella samarbetet på detta område och gå från ord till handling. FN:s resolutioner om kvinnors ställning, bl.a. 1325 och 1820, ska genomsyra vår politik på detta område.

Demokratisk utveckling kräver fungerande och oberoende institutioner och procedurer. Sverige ska främja lösningar som baseras på medborgarnas intressen. Det ska bidra till att stärka enskilda människors inflytande över politiken. Därför krävs demokratiska strukturer som möjliggör ansvarsutkrävande. Sverige ska verka för utvecklingen av starka, legitima och pluralistiska val- och partisystem, samt till ett tydligare ansvarsutkrävande, bättre representativitet, större öppenhet och insyn. Sverige ska prioritera utvecklingen av en effektiv, öppen och väl fungerande förvaltning på central, regional och lokal nivå. Alla människors rättssäkerhet och tillgång till rättvisa inför lagen är avgörande för en ökad respekt för mänskliga rättigheter och stärkt demokratisk utveckling. Sverige ska därför främja rättsstatens principer och eftersträva sammanhållna reformer inom rättssektorn.

Politisk frihet frigör krafter för social och ekonomisk utveckling. Vi vill därför utöka Sveriges förmåga att genomföra demokratibistånd och ser det som ett viktigt bidrag till att skapa en friare värld. Det handlar om att stödja uppbyggnaden av demokratiska institutioner och stärka rättsstatens funktioner i mottagarländerna. Det partinära samarbetet med fokus på att stödja

utvecklingen av demokratisk delaktighet och demokratiska partistrukturer spelar en viktig roll för att utveckla starka flerpartisystem i mottagarländerna. Med detta fokus på biståndet bidrar vi också långsiktigt till att stävja extremism och förebygga terrorism. Vårt bistånd ska ställa krav på respekt för demokrati och mänskliga rättigheter.

9. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 11, 14, 15 och 17–20 samt

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 och avslår motionerna

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6,

2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 12 och 14,

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 4 och 11,

2017/18:534 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 5,

2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 10, 11, 13–21, 24, 30 och 31,

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1, 2, 5–8, 10, 11, 13, 14, 16, 19–21, 23, 24 och 27,

2017/18:3008 av Karin Enström m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11,

2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 21,

2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6, 27, 29, 39, 40 och 42,

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11–13,

2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32,

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 41–45,

2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 35,

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 5–10, 13 och 17,

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1–6 och

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6–10.

Ställningstagande

Sverigedemokraternas långsiktiga mål med biståndspolitiken är att fler länder utvecklas till den grad att de själva kan ta ekonomiskt ansvar för sin befolkning

samt respektera demokrati och mänskliga rättigheter. I dagens oroliga värld behöver fler människor i utvecklingsländer få ett hopp om en ljus framtid i sitt land. Genom att bidra till utveckling kan vi också förebygga konflikter och skapa bättre förutsättningar för internationell fred och säkerhet.

En sådan förändring tar dock tid och behöver i första hand komma inifrån och drivas av inhemska krafter och individer som har en förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Mot den bakgrunden vill Sverigedemokraterna verka för en biståndspolitik som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Fokus bör ligga på fattigdomsbekämpning och att barnens bästa ska få stå i centrum.

Genom en grundlig översyn av ineffektivt bistånd samt en större koncentration av biståndet till de minst utvecklade länderna och på färre inriktningar kan vi effektivisera utvecklingsbiståndet. Bistånd får inte handla om givarens glädje, utan det ska röra sig om effektiva och ändamålsenliga satsningar där varje satsad krona ska göra så mycket nytta som möjligt.

Konflikter, naturkatastrofer och andra humanitära kriser är något som kan skapa en stor förödelse för ett land under en lång tid. Det är för oss en självklarhet att Sverige generöst och efter bästa förmåga ska bidra vid sådana katastrofer. De humanitära behoven har ökat de senaste åren på grund av flera humanitära katastrofer.

Enligt Plan international är mer än 20 miljoner människor, varav flera miljoner barn, i Etiopien, Somalia, Kenya och Sydsudan i akut behov av mat för dagen. I Sydsudan är 4,9 miljoner människor nära hungersnöd. Det är nästan 40 procent av landets befolkning. I Jemen pågår en stor humanitär katastrof på grund av de konflikter som pågår i landet. Mot bakgrund av detta vill vi avsätta pengar för akut humanitär hjälp i dessa områden, och vi ökar också generellt det humanitära biståndet. Om inte barn får rätt näring de första 1 000 dagarna kan detta ge bestående skador som aldrig går att reparera. Därför anser vi även att Sverige inom internationella samfundet ska vara drivande för att stödet till området ökar.

Enligt UNHCR har miljontals människor tvingats fly från Syrien och Irak till närliggande länder. Med vetskapen om att det för varje satsad krona går att hjälpa betydligt fler människor i krisområdenas närhet än vad som är möjligt i Sverige anser Sverigedemokraterna det vara en varken klok, rättvis eller human flyktingpolitik som i dagsläget bedrivs där de stora ekonomiska resurserna läggs på flyktingmottagning i Sverige. Vi vill i stället kraftigt öka satsningarna på internationell flyktinghjälp. Dels behöver det rent humanitära biståndet till flyktingar i krisers närområde öka kraftigt, och där innehar FN:s flyktingorgan UNHCR samt World Food Program centrala roller. Dels behövs också mer långsiktiga insatser för att stödja mottagande länder. Det finns även exempel på insatser genom Världsbanken för att stödja olika former av samhällstjänster i Jordanien och Libanon. Denna typ av långsiktiga insatser anser vi bör prioriteras högre i biståndet.

I krig och konflikter är barn en av de grupper som drabbas hårdast. Miljoners barn försätts i en svår situation i flyktingläger eller i värdsamhällen, och utan rätt insatser riskerar en hel generation att gå miste om utbildning och hamna i psykosociala problem. Insatser för att bidra till barns och ungdomars utbildning och välmående är grundläggande och avgörande för dessa barns framtid och för att länder i konflikt ska kunna återuppbyggas. Utbildning kan också verka förbyggande mot att barn och ungdomar radikaliseras och rekryteras till extrema grupper. Därför anser vi det vara av stor vikt att också satsa på insatser för att ge barn och ungdomar tillgång till utbildning och andra nödvändiga stödinsatser, och vi vill satsa betydliga medel bland annat till Unicef.

Eftersom dagens flyktingar i krisens närområde är nyckeln till att i morgon bygga upp krigsdrabbade länder anser Sverigedemokraterna även att möjligheterna för vuxna att utbilda sig under tiden de befinner sig på flykt är något som bör utvecklas. Detta utbildningsbistånd skulle vara en form av hjälp till självhjälp samtidigt som det gör människors vardag meningsfull och möjligheterna till ett bättre framtida liv ökar. Genom att erbjuda individuell utbildning i flyktingläger och värdsamhällen tar man vara på människors förmågor och skapar framtidstro samtidigt som man skapar värdefullt humankapital för återuppbyggnad av hemlandet. Vi vill se över vilka möjligheter som finns för projekt där man låter flyktingar utbilda sig till yrken som är viktiga för återuppbyggnad. Utbildningsstödet är en form av hjälp till självhjälp samtidigt som det gör människors vardag meningsfull och möjligheterna till ett bättre framtida liv ökar. Utbildning är alltid en långsiktig och god investering. För att skapa en stabil, fredlig och hållbar värld måste Sverige tänka om och ta vara på de mänskliga resurser som finns. En del av våra anslag för flyktinghjälp vill vi därför satsa på utbildningsprojekt.

Sverigedemokraterna vill också verka för att utveckla nya innovativa lösningar. Det finns exempel på bilaterala samarbeten med det privata näringslivet som bidragit till att människor kunnat komma i arbete, och detta har gynnat såväl flyktingen och mottagarlandet som givarlandet. Detta är något som behöver utvecklas.

Sverigedemokraterna vill verka för en biståndspolitik som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Flertalet av jordens fattiga lever på landsbygden, och en studie från Världsbanken (2008) visade att majoriteten av dem gav högsta prioritet åt tillgång till livsmedel och inkomster. Ytterligare två studier visade att otillräcklig tillgång till eller dåligt dricksvatten var det främsta problemet. Med de fattigas behov som utgångspunkt ter det sig därför naturligt att vi i högre grad än i dag vill prioritera satsningar som bidrar till att människor kan få tillgång till grundläggande behov såsom rent vatten, grundläggande sanitet och livsmedel samt till att de kan skapa sig förutsättningar för inkomster och därmed kunna påverka sin egen vardag och omgivning. Detta kan rädda liv

och motverka ohälsa, hunger, extrem fattigdom och svältkatastrofer samt gynna en positiv utveckling.

Tillgången till rent vatten och grundläggande sanitet är en avgörande faktor för hälsa och utveckling i fattiga länder. Bristen härpå drabbar kvinnor och barn extra hårt och hindrar deras möjligheter till utveckling. I bl.a. östra Afrika ägnar de en stor del av dagen åt att vandra långa sträckor för att hämta vatten som i de flesta fall är förorenat. Enligt Wateraid saknar 32 % av världens befolkning tillgång till sanitet, och ytterligare hundratals miljoner människor saknar rent dricksvatten. Bristen på säker sanitet bidrar till förorenat vatten som är ett allvarligt miljö- och hälsoproblem. Enligt WHO dör varje år ca 525 000 barn under fem år i diarréer som ofta orsakas av smutsigt vatten och bristande sanitet. Upprepade diarréer är den näst vanligaste dödsorsaken bland små barn i fattiga länder. Förorenat vatten och brist på tillgång till sanitet utgör också en hälsorisk för gravida och vid förlösning. Rent vatten och grundläggande sanitet kan därmed minska mödradödligheten. Sammanfattningsvis är tillgång till rent vatten, säker sanitet och hygien grundläggande mänskliga rättigheter och avgörande för människors överlevnad, hälsa, jämställdhet, utbildning, välfärd och ekonomiska produktivitet.

En stor majoritet av de fattigaste människorna lever på landsbygden och är beroende av jordbruket för sin överlevnad. Världsbankens studie *Voices of the poor* (2008) visade att tillgång till livsmedel var ett av de områden som fattiga människor prioriterade högst. En annan rapport från Världsbanken framhåller att satsningar på jordbruksutveckling är ett av de mest grundläggande och viktiga verktygen för att kunna bekämpa fattigdom och gynna ekonomisk tillväxt i utvecklingsländer (World Development Report, 2008). Jordbruket är både en källa till familjens livsmedel samt en möjlighet att generera inkomster. Att ge människor i fattigdom förutsättningar att säkra tillgången till livsmedel och förbättra sin ekonomiska ställning kan också vara avgörande för att de ska kunna stärka sin ställning, göra sin röst hörd och få inflytande i sin närmiljö. Om det ska finnas en möjlighet att bekämpa extrem fattigdom och hunger samt förebygga svältkatastrofer är satsningar på jordbruksutveckling avgörande. Ett viktigt område är också ett hållbart nyttjande av framför allt tropiska skogar. Trots all uppmärksamhet ökar avskogningen i tropikerna. Tropiskskogens naturresurser är viktiga i många avseenden. Den tropiska skogen rymmer mellan 50 och 70 procent av alla jordens växt- och djurarter. Den är även en ekonomisk resurs i form av timmer och har en funktion som genbank för livsmedel, mediciner, råvaror för industrin m.m. Tropiskskogen har även en viktig klimatfunktion. När omfattande skogsarealer huggs ned förändras det lokala och regionala klimatet, bl.a. till följd av minskad nederbörd. Avskogningen medför också omfattande utsläpp av koldioxid. Därför är det viktigt att verka för att vissa delar ska kunna skyddas helt medan andra ska kunna nyttjas på ett sätt som är ekonomiskt, ekologiskt och miljömässigt hållbart på längre sikt. Vi vill därför investera kraftigt i biståndet på satsningar för jordbruksutveckling och hållbart skogsbruk.

Förebyggande arbete för att förhindra spridning av smittsamma sjukdomar är av stor vikt. Med rätt information och förebyggande arbete kan man minska risken för stor spridning och öka möjligheten att rädda liv vid sjukdomsepidemier. Spridningen av hiv/aids är också ett angeläget problem som bör bemötas med flera olika metoder. Barns hälsa behöver prioriteras, och viktiga insatser för detta är vaccinationer för att förebygga allvarliga sjukdomar samt insatser i svältdrabbade länder i framför allt Afrika. Med enkla medel som information om hur man förhindrar spridning av mygg och användning av myggnät går det också att minska risken för malaria. I krig och katastrofer riskerar grundläggande sjukvård att slås ut. En viktig del i denna del av biståndet anser vi också vara att återuppbygga hälso- och sjukvård i krigsdrabbade länder.

Vi anser det viktigt att komma ihåg att även rätten till en skälig levnadsstandard, rätten till utbildning och rätten till hälsa är grundläggande mänskliga rättigheter och insatser för t.ex. rent vatten, grundläggande sanitet, utbildning och hälsa också är insatser för att främja mänskliga rättigheter. I regeringens arbete med demokrati och mänskliga rättigheter finns ett tydligt fokus på medborgerliga och politiska rättigheter och stöd till statliga institutioner och myndigheter. Detta har i grunden ett gott syfte, men vi ifrågasätter i vilken grad ett alltför långtgående fokus på detta bidrar till att skapa förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras prioriteringar i den omedelbara vardagen. Så länge det fortfarande finns extrem fattigdom, svält och pågående humanitära flyktingkriser anser Sverigedemokraterna att det finns utrymme för besparingar inom nuvarande satsningar på detta. Sida har t.ex. finansierat uppbyggnaden av ett system för att effektivisera uttag av fastighetsskatt i Kosovo, något som med tanke på de omfattande problemen med korruption är ett minst sagt tveksamt sätt att hjälpa landets fattiga. Vidare finansieras kapacitetssuppleering av statsrevisionen i Kenya, Tanzania, Liberia och Moçambique. Sverigedemokraterna ifrågasätter inte att det i förevarande länder finns brister på området, men vi är skeptiska till att detta är de mest akuta behov som dessa länder har. Därför vill vi se ett ökat fokus på sociala och ekonomiska rättigheter, och vi ökar i stället bistånd, vatten, sanitet och jordbruksutveckling. Att uppnå fungerande demokratiska samhällen, där alla mänskliga fri- och rättigheter respekteras, är en viktig utgångspunkt och målsättning för utvecklingssamarbetet. En sådan förändring tar dock tid och behöver i första hand komma inifrån och drivas av inhemska krafter och individer som har en förståelse och kunskap om lokala förutsättningar. Studier visar även att för fattiga, marginaliserade människor är frågan om att göra sin röst hörd och utöva inflytande i första hand en fråga om deras ställning i den omedelbara närmiljön. Därför menar vi att våra prioriteringar i biståndet på fattiga människors grundläggande behov också främjar deras möjligheter att verka för andra rättigheter. I arbetet för demokrati och mänskliga rättigheter bör det svenska bilaterala biståndet i högre grad också prioritera satsningar i det civila samhället för att stödja människor och organisationer att verka för

demokrati och mänskliga rättigheter. Däremot menar vi att Världsbanken och FN kan spela en viktig roll i uppbyggnaden av och påverkan på demokratiarbetet på statlig nivå.

Barnkonventionen slår fast att alla barn har rätt till utbildning. Att lära sig läsa och skriva ger förutsättningar för ett självständigt liv med god hälsa, en inkomst och möjlighet att påverka. Utbildning kan bana vägen för att ta sig ur fattigdom och utsatthet. Vi vill stödja biståndsinsatser som verkar för alla barns rätt till utbildning oavsett kön, där extra insatser kan behövas för flickors rätt till skolgång. Högre utbildningar som kan ge arbete och är en förutsättning för viktiga samhällsfunktioner som lärare, läkare och ingenjörer är också grundläggande för ett lands utveckling. Vi vill att utbildningsinsatser ska prioriteras till de minst utvecklade länderna. Där vill vi även satsa på ett återuppbyggande av utbildning för såväl barn som vuxna i områden som efter ett krig stabiliserats till den grad att ett återuppbyggande är möjligt.

För det långsiktiga målet att länder ska bli oberoende av bistånd är det givet att insatser som bidrar till ökad sysselsättning och ekonomisk utveckling är avgörande för en framgångsrik fattigdomsbekämpning. Vi ser positivt på en ökad samverkan med näringslivet och privata aktörer för jobbskapande insatser. Det kan även handla om utbildning i företagande för att stimulera människor att starta företag och att förstärka goda företagarnitiativ. Om utvecklingsländer ska ha en chans till ökad ekonomisk tillväxt är också handelslättnader av olika slag en viktig åtgärd. Handel är en viktig nyckelfaktor för att människor ska kunna lyftas ur fattigdom, och ett fortsatt underlättande för utvecklingsländers tillgång till marknader kan vara avgörande för deras ekonomiska framtid. För att dessa insatser ska fungera behöver de kombineras med insatser som motverkar korruption och kapitalflykt. Att skapa ekonomisk tillväxt i utvecklingsländer är behäftat med ett antal svårlösta problem. Dessutom ser situationen väldigt olika ut från land till land. Viktiga faktorer som tillgång till kust/hamnar, infrastruktur, naturresurser, interna konflikter och kvaliteten på det politiska ledarskapet varierar kraftigt mellan de minst utvecklade länderna, och därmed måste också åtgärderna för att skapa tillväxt anpassas för varje lands unika situation. Studier har visat att export leder till ökad produktivitet för afrikanska företag, till skillnad från vad som gäller för företag i USA, EU och Kina där någon motsvarande effekt inte finns. Detta beror på att de inhemska marknaderna i västvärlden och Kina är så pass stora att konkurrensen är lika hård inom som utanför den inhemska marknaden. De afrikanska marknaderna, å andra sidan, är så pass små och stagnerade att till och med mycket ineffektiva företag kunnat överleva, mycket tack vare importrestriktioner och korruption.

Sverigedemokraterna anser därför att Sveriges långsiktiga utvecklingsbistånd ska fokusera på att hjälpa de minst utvecklade länderna att skapa globalt konkurrenskraftiga agglomerat av exportföretag och att Sverige bör välja ett eller två länder, erbjuda dessa att ingå industrialiseringshjälpavtal och även söka internationella samarbetspartner. Som en del av industrialiseringshjälpavtalet ska Sverige ta initiativ till en serie standarder

för den inhemska förvaltningen och en tvistelösnings- och försäkringsmekanism för utländska investeringar samt avstå från växelkurshöjande bistånd och arbeta för att mottagarländerna får bättre tillgång till den svenska marknaden eller EU:s inre marknad.

För att nå ut till de mest utsatta människorna är svenska organisationer som verkar bland lokalbefolkningen ett bra verktyg. Svenska organisationer kan också bygga upp ett gott samarbete med lokala organisationer i mottagarlandet och därigenom få en lokal förankring i de biståndsprojekt som bedrivs. De svenska biståndsorganisationerna kan omfatta ett brett spektrum av insatser och stötta befolkningen att påverka regeringar mot korruption och föra in dem på vägen till en god samhällsutveckling. De kan även ha en god förankring hos svenska folket genom att information om deras insatser finns lättillgänglig. På grund av det viktiga arbete som vi anser att de svenska organisationerna utför anser vi att regeringen bör kanalisera en större del av biståndet genom dessa än vad som görs i dag samt kanalisera bistånd i enlighet med våra prioriteringar.

Några av de mest effektiva biståndsorganisationerna är de som i dag har minst resurser att röra sig med. I många fall är det ett fåtal personer som på ideell basis bygger upp en verksamhet för att stötta människor i nöd, genom exempelvis insamling av materiel eller pengar som sedan går till verksamheten. Många av dessa vill inget annat än att klassas som en seriös organisation, med respekt från allmänheten, varför de också strävar efter att få ett 90-konto. På så sätt kan fler människor tänka sig att stötta deras verksamhet, då det innebär ett större förtroende från allmänheten. Att nå så långt är dock inte alltid helt enkelt på grund av den arbetsbelastning och de extrakostnader som tillkommer för att få ett 90-konto. Regeringen har till viss del förändrat förfarandet i en mer positiv riktning, dock finns det fortfarande skäl att se över möjligheten att underlätta för små biståndsorganisationer att få ett 90-konto. Detta kan ske genom fördelaktiga lån för att kunna anlita en auktoriserad revisor eller klara av att betala avgifter till svensk insamlingskontroll. Regeringen bör återkomma med förslag på hur mindre biståndsorganisationer kan få lån för att enklare kunna skaffa sig ett 90-konto.

Sverigedemokraterna anser att barns rättigheter och barnkonventionen bör få ta en mycket större plats i biståndspolitikerna än vad de har i dag. Barn är oftast de som är mest utsatta i krig och katastrofer. Många barn är offer för de värsta formerna av barnarbete, sexuellt utnyttjande, olika former av våld och diskriminering, barnäktenskap och könsstympning. Att barn ska behöva utsättas för sådan behandling är ofattbart och något som måste motverkas. De grundläggande principerna i FN:s barnkonvention om barns rätt till liv och utveckling och om att barnens bästa ska vara vägledande i alla beslut som rör barn ska vara centralt i arbetet för fattigdomsbekämpning och utveckling inom biståndspolitikerna.

Tillgång till forskningsbaserad kunskap för att hela tiden kunna utveckla och effektivisera biståndet anser vi vara viktigt. Satsningar på forskning görs genom det bistånd som kanaliseras via UD, som t.ex. Nordiska

Afrikainstitutet, Världsbanken och FN:s organisationer. Därför menar vi att satsningar på biståndsverksamhet genom Sida i högre grad kan renodlas till insatser för fattigdomsbekämpning och humanitära insatser.

Krig och konflikter orsakar fattigdom, död, lidande och förstörelse för drabbade länder. Ett förebyggande arbete för att minska risken för krig och konflikter, parat med ett arbete för fred och försoning, är därför också viktigt. Krig och konflikter försvårar också för ett gott utvecklingssamarbete och direkta humanitära insatser. En god samordning med säkerhetsfrämjande insatser är därför angeläget. Ett viktigt arbete i denna del av biståndet anser vi också vara att återuppbygga länder som under lång tid varit i krig och raserats men där det återigen börjar finnas hopp för en återuppbyggnad där mycket behöver startas från grunden. Detta är ett område som vi anser bör prioriteras högre än vad det gör i dag inom svenskt bistånd, och det går in i flera tematiska områden såsom hälsa, utbildning, vatten och sanitet.

En målsättning med svenskt bistånd bör vara att förstärka länder som går i en positiv riktning och att det inte ska löna sig att missköta landets ekonomi eller dess välfärdssatsningar och bryta mot internationella konventioner om mänskliga rättigheter. Denna ambition är dock inte alltid förenlig med viljan att prioritera de minst utvecklade och fattigaste länderna, då de också ofta brister i kapaciteten att hantera biståndsmedel. Det är därför viktigt med ett flexibelt bistånd anpassat efter den situation som råder i olika länder, där bistånd till länder med svaga institutioner i första hand bör gå genom det civila samhället. Till exempelvis Afghanistan, som är ett av världens fattigaste länder, förespråkar vi bistånd genom organisationer i civila samhället i stället för genom myndigheter. Det bör även finnas en flexibilitet i att kunna avbryta eller fasa ut bistånd, t.ex. om det visar sig att det sker allvarliga brott mot grundläggande mänskliga rättigheter eller om biståndet visar sig vara fungibelt, dvs. kunna möjliggöra att resurser frigörs för skadliga och kontraproduktiva ändamål

Vi menar också att biståndsmedel kan användas mer effektivt om det finns en fokusering på färre länder. Vår ambition är därför att prioritera de minst utvecklade länderna. Vi är kritiska till att Sverige bilateralt ska ge bistånd till länder i Europa för att de ska kunna uppfylla kraven för att gå med i EU, när vi redan betalar en dyr EU-avgift. I vårt mål att prioritera de minst utvecklade länderna anser vi inte heller att europeiska länder ska vara prioriterade då de i huvudsak är medelinkomstländer. Därmed inte sagt att vi bilateralt inte kan stödja länder i Östeuropa när kriser uppstår, som exempelvis den i Ukraina.

Sida är en unik organisation som ansvarar för ungefär hälften av det totala svenska biståndet, dvs. det bilaterala biståndet, reformsamarbete med Östeuropa samt det humanitära biståndet. Det handlar därför om en organisation vars beslut kan vara livsavgörande för miljontals människor, varför dess effektivitet och styrning hela tiden måste granskas. Tyvärr har det framkommit att resurser som delats ut av Sida har gått till mottagare som är korrupta eller till och med i vissa fall motarbetar Sidas värdegrund och mål. Detta är oacceptabelt, varför regeringen bör låta göra en omfattande översyn

av Sidas verksamhet och effektivitet för att kunna förbättra arbetet och göra det mer kostnadseffektivt. Vid tidigare genomgångar har man funnit svagheter i regeringens och Sidas styrning. Bland annat har Statskontoret visat att regeringens styrdokument innehåller alltför många krav som formerna för stöd, vilket bidragit till att organisationens återrapportering riktat in sig på inre effektivitet och enbart kortsiktiga resultat, snarare än långsiktiga strategiska mål.

När det gäller multilaterala utvecklingsbanker är världsbanksgруппerna det som vi vill prioritera högst. När det gäller övriga regionala utvecklingsbanker och fonder anser vi att Sverige ger så små medel till varje bank att våra möjligheter att påverka vad svenska biståndsmedel används till är begränsade.

Vad gäller basbudgetstöd till multilaterala organisationer vill vi prioritera FN och FN:s underorganisationer samt viktiga organisationer för flyktinghjälp såsom Internationella Röda Korset. Vill också, där så är möjligt, prioritera projekt inom svenska civilsamhällesorganisationer. Det är dock viktigt att Sverige regelbundet följer upp och utvärderar resultat av verksamheten i multilaterala organisationer och att svenska biståndsmedel används på ett ändamålsenligt sätt.

Runt om i världen finns det många driftiga och hårt arbetande människor som bara drömmer om att kunna försörja sig själva och bygga ett nytt liv. Detta är människor som både har kunskapen och drivet för att starta verksamheter i några av världens fattigaste länder, men saknar något vi alla måste förhålla oss till – resurser. Med i svenska mått mätt mycket lite pengar kan vi lyfta hela samhällen som i dag lider av arbetslöshet och fattigdom. Det finns otaliga exempel på hur människor lyckats lyfta hela byar som följd av svenska mikrolån.

Ett tydligt exempel på ett land vars samhällen har lyckats bra som följd av mikrolån är Rwanda, vars ambassadör också sagt att mikrolån är ett bättre sätt att stötta landet än enskilda bidrag. Skälet till detta är just att mikrolån gör det möjligt för fattiga människor att starta och driva egna affärsrörelser, vilka har blivit ett av de mest verkningsfulla botemedlen mot fattigdomen, trots att 95 procent av befolkningen i exempelvis Afrika är utestängd från banksektorn. Mikrolånen stärker således också den sociala gemenskapen då låntagarna tillsammans bygger sina samhällen.

Att ge en man fisk kan rädda honom en dag, men att lära honom att fiska kan rädda honom hela livet. Regeringen bör se över möjligheten att skapa ett samlat nätverk i Sverige för organisationer som vill stötta människor i utvecklingsländer genom mikrolån.

10. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 41–45 och

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1–6 och

avslår motionerna

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6,

2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 12 och 14,

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 4 och 11,

2017/18:534 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 5,

2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 10, 11, 13–21, 24, 30 och 31,

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1, 2, 5–8, 10, 11, 13, 14, 16, 19–21, 23, 24 och 27,

2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,

2017/18:3008 av Karin Enström m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11,

2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 21,

2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6, 27, 29, 39, 40 och 42,

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11–13,

2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32,

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 11, 14, 15 och 17–20,

2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 35,

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 5–10, 13 och 17,

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6–10 och

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Centerpartiet vill se en utvecklingspolitik som stärker individer och lokalsamhällen. På flera håll i världen ser vi att frihet, öppenhet och demokrati utmanas. Samtidigt är det många indikatorer som pekar åt rätt håll. Den extrema fattigdomen minskar, hungern minskar och barnarbetet minskar. Detta gör också att allt fler människor har tillgång till mat och arbete, att fler barn kan gå i skolan och att fler kvinnor överlever graviditeter och förlösningar. Livslängden ökar, och barnadödligheten minskar.

Centerpartiets biståndspolitik vill möta de stora globala utmaningarna med lokala och gröna lösningar. Det är de lokala aktörernas kraft som kan påverka

ett framtida samhällsbygge. Det gäller att mobilisera hela samhällen. Centerpartiet vill att biståndet används strategiskt och eftersträvar god samhällsstyrning med särskilt stöd till sviktande stater och stater som varit i konflikter. Centerpartiet vill att utvecklingsbiståndet ska komma på plats tidigt för att inte redan uppnådda utvecklingsframsteg ska gå förlorade. Dessutom vill vi se ökade satsningar på klimat och miljö. Den gröna utvecklingen är en given och central komponent för att kunna garantera hållbarhet och att målen i Agenda 2030 uppnås.

Cirka 1,5 miljarder människor lever i återkommande konfliktsituationer och osäkerhet. Kriser och konflikter utgör i dag de största hindren för fattigdomsbekämpning och utveckling. I morgon utgör klimatförändringarna ett sådant hot. Dagens konflikter är sällan engångshändelser utan komplexa skeenden med återkommande cykler av upprepat våld. Det måste alltid finnas katastrofbistånd som kan hantera akuta katastrofer såsom svält, sjukdomar och naturkatastrofer men långsiktigt är en god och klimatsmart utveckling en bra försäkring mot instabilitet och konflikter. Utvecklingsbiståndet behöver därför komma in tidigt efter en konflikt, annars kan viktiga utvecklingsframsteg gå förlorade.

För Centerpartiet är satsningar på utbildning för flickor och pojkar centralt för ett hållbart, jämställt och inkluderande samhällsbygge. Flickornas rätt till utbildning måste särskilt stärkas då den hotas i många länder och avhoppen stora. Utbildning ger också positiva effekter på viktiga utvecklingsområden såsom hälso-, sanitets- och vattenfrågor. Det är en förutsättning för demokratisk uppbyggnad och förebyggande av kriser som också bidrar till större egenmakt och ökad individuell frihet.

En annan prioritering är jämställdhet. I många länder är kvinnans rätt att bestämma över sin egen kropp kraftigt beskuren, vilket bl.a. leder till hög barna- och mödradödlighet och ett enormt lidande. Det finns även ett starkt orsakssamband mellan ojämställdhet och konflikter – ju mindre jämställt ett samhälle är, desto större risk för konflikter. Vi vill exempelvis att kvinnor ska ha möjlighet till egenförsörjning, bl.a. genom att kunna driva företag. Samtidigt är lagar som stärker kvinnors rätt att äga, arva och få tillgång till land en grund för kvinnors ekonomiska utveckling.

Det handelsrelaterade biståndet är en förutsättning för ländernas återuppbyggnad. Det bygger upp ländernas egen kapacitet och avvecklar långsiktigt behovet av finansiellt stöd från bidragsländer. Handel leder till ett gott investeringsklimat i utvecklingsländer och i givarländer, och det är således fördelaktigt för båda parter. Det är också viktigt att utveckla förutsättningar för entreprenörskap.

Lokalt ägandeskap, lokalt och enskilt ägande och deltagande i samhällslivet samt mänskliga rättigheter är alla avgörande faktorer för att åstadkomma förändring och utveckling. Men det förutsätter också fungerande institutioner som t.ex. ett rättsväsende, en fungerande offentlig sektor, ett aktivt civilsamhälle på både lokal och nationell nivå och en fungerande

marknadsekonomi. För det krävs också välfungerande flerpartisystem och välfungerande demokratiska partier.

Centerpartiet vill se ett ökat stöd till civilsamhällesorganisationer och institutioner som arbetar med bl.a. hbtq-personers rättigheter, SRHR och skatte- och intäktsreformer. Sveriges bistånd för SRHR är generöst och utgör ett svenskt mervärde. Sverige gör här skillnad. Centerpartiet anser att det är viktigt att fler länder tar ett större ansvar, särskilt mot bakgrund av att anslagen till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter från t.ex. USA minskar.

För Centerpartiet är det viktigt att biståndet ska bidra till en förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och ett hållbart nyttjande av naturresurser. Många av världens fattiga bor på landsbygden, där de flesta är beroende av lantbruket för sin överlevnad. Vi ser ett modernare och effektivare lantbruk, tillgång till rent vatten och förnybar energi som viktiga delar i arbetet för att utrota hunger, nå ökad jämställdhet och åstadkomma en mer långsiktigt hållbar och inkluderande fattigdomsbekämpning i utvecklingsländerna.

Men för att bygga långsiktigt hållbara lösningar krävs också ett långsiktigt stöd till uppbyggnaden av legitima nationella institutioner, rättstatsuppbyggnad och legitima processer med fokus på arbetsskapande och tillgång till rättsstatens institutioner. Därför behövs också stöd till statsbyggnad och offentliga institutioner. Det ger på sikt den politiska stabilitet, demokrati och säkerhet som är nödvändig för att konflikter ska kunna undvikas.

11. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 12 och 14,
2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 4 och 11,
2017/18:534 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 5 och
2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 10, 11, 13–21, 24, 30
och 31 samt

avslår motionerna

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6,
2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,
2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1, 2, 5–8, 10, 11, 13, 14,
16, 19–21, 23, 24 och 27,
2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,
2017/18:3008 av Karin Enström m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11,

2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 21,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6, 27, 29, 39, 40 och 42,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11–13,
2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32,
2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 11, 14, 15 och 17–20,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 41–45,
2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 35,
2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 5–10, 13 och 17,
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1–6,
2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6–10 och
2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vänsterpartiets utgångspunkt för bistånd är den internationella solidariteten. Vi menar därför att utvecklingssamarbetet ska utgå från mottagarnas prioriteringar och inte från egenintressen i givarländer. Det ska heller inte användas som ett maktmedel mot mottagarna. Vänsterpartiet menar att en förutsättning för en framgångsrik fattigdomsbekämpning är att det politiska och ekonomiska självbestämmandet i mottagarländerna ökar. Varje land har sin egen historia och sin egen unika situation, och det finns således aldrig en enda väg till utveckling. Av den s.k. biståndseffektivitetsagendan, som antogs i Paris 2005 och sedan har uppdaterats i Accra, Busan och Mexiko City, framgår att mottagarländernas inflytande över utvecklingssamarbetet måste öka. Biståndsgivarna lovar att förändra attityder och metoder för att anpassa sitt bistånd bättre till varje enskilt samarbetsland. Mottagarländerna måste med andra ord äga sin egen utveckling. Ägandeskap är en fråga om demokrati men också om effektivitet. Om biståndsmedel ska leda till långsiktiga förändringar krävs att mottagaren äger sin egen utveckling. För att framgångarna inom kampen mot fattigdomen i världen ska bli permanenta krävs att arbetet genomsyras av ett starkt ägandeskap hos mottagarländerna. Allt utvecklingsbistånd ska följa biståndseffektivitetsagendan, utgå från respektive mottagarlands egna behov och respektera dess suveränitet. Det får inte förknippas med ekonomiska villkor.

Kvinnors rättigheter är en nyckel till utveckling. Att öka kvinnors möjligheter till utbildning och försörjning kan bidra till att förbättra den enskilda kvinnans ställning, främja jämställdhet i stort och dessutom bidra till hela samhällets utveckling. Samtidigt är det viktigt att understryka att kvinnor världen över i högsta grad själva är aktörer. Det är därför avgörande att det är kvinnor i fattiga länder som sätter dagordningen för arbetet med jämställdhet i utvecklingspolitiken och att Sverige verkar för att kvinnor finns representerade och inkluderas i alla former av beslutsprocesser.

Den svenska utvecklingspolitiken ska utgå från två perspektiv: fattiga människors perspektiv på utveckling och ett rättighetsperspektiv. Både fattigdom och inskränkningar av de mänskliga rättigheterna tar sig ofta olika

uttryck för män och kvinnor. För att nå framgång på dessa områden behöver ett tydligt könsperspektiv inkluderas så att mäns och kvinnors skilda villkor synliggörs och politiken utformas så att den undanröjer förtryck och diskriminering på grund av kön. Vänsterpartiet har tidigare efterfrågat att jämställdhet görs till ett tredje perspektiv inom ramen för den svenska globala utvecklingspolitiken. Det är därför välkommet att regeringen infört jämställdhet som ett av tre tematiska perspektiv i policyramverket för utvecklingsamarbetet. Det räcker dock inte att stanna vid ett formulerat perspektiv. Jämställdhetsperspektivet måste omsättas i praktik genom hela den svenska utvecklingspolitiken.

Trots att det råder bred enighet om att jämställdhetsfrågor är centrala både för utveckling i stort och i svenskt utvecklingsamarbete så saknas det tydliga siffror på hur stor andel av det svenska biståndet som går till flickor och kvinnor respektive pojkar och män. Regeringen konstaterar i budgetpropositionen för 2018 att ”andelen insatser som på något sätt främjar jämställdhet och kvinnors egenmakt rapporteras vara 52 procent” men presenterar inga uppgifter när det gäller faktiska resurser. Vänsterpartiet menar att Sverige, i en värld där kvinnor systematiskt diskrimineras och åsidosätts, bör ha som målsättning att avsätta hälften av biståndet eller mer till flickor och kvinnor. Sverige bör ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till flickor och kvinnor.

Det är på samma sätt viktigt att det skapas tydliga sätt att följa hur stor andel av biståndet som går till flickor och kvinnor respektive pojkar och män i internationella organisationer. Sverige bör verka för att EU, relevanta FN-organ, Världsbanken och de regionala utvecklingsbankerna förstärker sitt jämställdhetsarbete med målet att minst 50 procent av allt utvecklingsamarbete ska gå till flickor och kvinnor.

Att få bestämma över sin egen kropp och uttrycka sin egen sexualitet är en grundläggande mänsklig rättighet. Men det är en rättighet som kränks och inskränks i många länder som Sverige bedriver utvecklingsamarbete med. Bristande tillgång till preventivmedel och sexualupplysning, bristande mödravård och starka begränsningar i aborträtten är centrala hinder för utveckling och fattigdomsbekämpning. Det finns ett stort behov av givarländer som är beredda att stötta organisationer som arbetar för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i fattiga länder. Alltför många givare saknar viljan eller modet att engagera sig i dessa kontroversiella frågor. Samtidigt ser vi hur de krafter som motarbetar aborträtten är aktiva i många fattiga länder och flyttar fram sina positioner. President Trumps beslut att återinföra den s.k. Mexico City Policy som hindrar USA från att finansiera organisationer som arbetar för aborträtten utgör ett mycket stort hot mot kvinnors rättigheter och ett tydligt bakslag för den globala utvecklingspolitiken.

RFSU har i flera rapporter granskat hur stor andel av det svenska biståndet som går till SRHR. Våren 2016 presenterade de sin tredje rapport, och deras granskning omfattade då perioden 2006–2014. Under dessa år motsvarade

stödet drygt 6 procent av den svenska biståndsbudgeten. Den nuvarande regeringen har själv uppgett att 8 procent av den svenska biståndsbudgeten för 2018 nu går till SRHR. SRHR måste prioriteras i vårt utvecklingsamarbete. Av denna anledning har Vänsterpartiet under flera år drivit att minst 10 procent av biståndsbudgeten ska öronmärkas för SRHR – ett mål som även IPCI (International Parliamentarians Conference on the Implementation of the ICPD Programme of Action) ställde sig bakom i sin slutdeklaration, Stockholm Statement of Commitment. Regeringen bör öka andelen bistånd som avsätts för arbete med SRHR till minst 10 procent av den totala biståndsbudgeten samt verka inom EU och FN för att övriga biståndsgivare följer Sveriges exempel.

Ett område som allt oftare beskrivs som eftersatt är arbetet med SRHR-frågor i humanitära kriser. Vi ser i dag ett tydligt samband mellan väpnad konflikt och ökad mödradödlighet, barnnäktenskap och sexualiserat våld. I dag pågår flera utdragna konflikter runt om i världen, och fler människor än någonsin tidigare befinner sig i dag på flykt. Vi ser också att människor lever på flykt under allt längre tid. Den genomsnittliga tid som människor är på flykt uppgår till 17 år. I konfliktområden och flyktingläger finns det enorma behov av att motarbeta barnnäktenskap och sexualiserat våld och säkra tillgången till preventivmedel, säkra aborter och mödravård. Regeringen bör öka stödet till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i det humanitära biståndet.

Alla barn har rätt till utbildning. Denna rättighet gäller även barn på flykt, vid kriser och konflikter. Trots det finns det många faktorer som hindrar barn från att förverkliga denna rättighet. Trots de framsteg som gjorts, inte minst tack vare millenniemålen, finns fortfarande betydande brister, särskilt för flickor. Nära 60 miljoner barn i grundskoleåldern går inte i skolan i dag. Betydligt fler saknar tillgång till tidigt lärande och förskola. Fler barn än någonsin tidigare befinner sig på flykt och riskerar därmed att växa upp utan, eller med bristfällig, tillgång till utbildning. Utbildning är så vitalt för barns utveckling och överlevnad att det kan ses som ett grundläggande humanitärt behov. Trots det är utbildningsinsatser underfinansierade inom det humanitära arbetet. Under 2016 investerades endast 1,4 procent av världens humanitära bistånd i utbildningsinsatser. Utöver att barn lever i humanitära kriser hindras deras utbildning av diskriminering och fattigdom. Flickor hindras särskilt av bristande tillgång till vatten och sanitet i skolorna, patriarkala föreställningar om flickor och kvinnor samt bristande tillgång till SRHR. Vänsterpartiet menar att Sverige bör arbeta för att stärka insatserna för att rätten till utbildning infrias fullt ut. Sverige bör inom utvecklingsamarbetet verka för inkluderande utbildning av hög kvalitet och trygga skolor för både flickor och pojkar.

Den borgerliga regeringen arbetade ihärdigt för att stärka den privata sektorns roll i utvecklingsamarbetet. Vänsterpartiet har ifrågasatt den prioriteringen, delvis på grund av bristerna i uppföljning och redovisning av privatsektorbiståndet. Precis som biståndsorganisationernas arbete ständigt är under uppföljning och noggrant utvärderas måste de privata aktörerna avkrävas ansvar för sitt arbete. Naturligtvis borde de biståndsmedel som går

till företag eller näringslivsorganisationer följas upp och utvärderas på samma sätt som annat bistånd. För att biståndet på ett effektivt sätt ska bidra till utveckling anser Vänsterpartiet att alla utvecklingsinsatser, inklusive de som utförs av den privata sektorn, som grundregel ska omfattas av samma regler för uppföljning och mätas mot samma rapporteringsindikatorer. Regeringen bör säkerställa att alla aktörer som arbetar med bistånd och utvecklingssamarbete, inklusive de inom den privata sektorn, ska följa Sveriges politik för global utveckling samt den svenska politikens utvecklingsmål.

Handel spelar en central roll för både Sveriges ekonomi och den ekonomiska världsordningen. Genom utbyte av varor och tjänster skapas både arbetstillfällen och enorma vinster. Handeln förs i dag inte på rättvisa villkor, och de vinster som handeln skapar fördelas inte på ett rättvist sätt. Orättvisa handelsvillkor och ojämlika möjligheter att delta i världsekonomin är en av huvudförklaringarna till att vår värld fortfarande är så ojämlig och att klyftorna mellan och inom länder i stora delar av världen fortsätter att växa. Handelspolitiken måste därför följa utvecklingspolitikens målsättningar och vara samstämmig med PGU.

Vänsterpartiet kritiserade den borgerliga regeringen för att barnrättsperspektivet sänktes i den biståndsplattform som togs fram under dåvarande biståndsminister Gunilla Carlssons ledning. När den rödgröna regeringen aviserade att den skulle ta fram ett nytt policyramverk för utvecklingssamarbetet, som skulle ersätta plattformen, motionerade Vänsterpartiet för att ett barnrättsperspektiv skulle införas och att regeringen skulle se till att barnkonsekvensanalyser alltid genomförs för svenska biståndprojekt, något som även påpekats av FN:s barnrättskommitté. Det är därför glädjande att barnrättsperspektivet nu finns med i policyramverket och att Sida 2016 fick i uppdrag av regeringen att kartlägga hur de arbetar med barnrättsperspektivet.

Den kartläggning som presenterades i maj samma år visar på en hel del brister och presenterar flera förslag på åtgärder. Över ett år senare har några tydliga åtgärder inte presenterats av regeringen. Vänsterpartiet vill se att regeringen nu agerar för att säkerställa att barnrättsperspektivet stärks i det svenska utvecklingssamarbetet och att visionerna i biståndsrामverket följs. Regeringen bör snart återkomma med förslag på åtgärder utifrån Sidas kartläggning av myndighetens arbete med barnrättsperspektivet.

På flera platser på jorden hårdnar förtrycket av hbtq-personer. I ett åttioal stater är samkönade relationer förbjudna, och från bl.a. Tjetjenien och Syrien kommer rapporter om förföljelse av hbtq-personer. Men även i länder där förtrycket är hårt organiserar sig hbtq-personer för sina rättigheter. Dessa aktivister har mod och vilja, men de behöver stöd i ofta mycket svåra miljöer.

Det finns goda exempel på hur Sverige gjort skillnad. Under 2000-talet har vi kunnat se att hbtq-personers mänskliga rättigheter har förts in som mål i allt fler strategier för svenskt utvecklingssamarbete. Enskilda ambassader har gett lokala hbtq-aktivister ett aktivt stöd. Genom Sveriges stöd till den RFSL-ledda

utbildningen Rainbow Leaders har ett stort antal av hbtq-rörelsens egna ledare fått ledarskapsutbildning och ökad kunskap om rättighetsbaserat arbete. Sverige stöder också ett flertal små hbtq-organisationer.

Stödet till organisationer som arbetar med hbtq-frågor i fattiga länder är i dag inte omfattande mätt i kronor, men för de enskilda organisationerna har det en avgörande betydelse. Dock finns det ofta hinder för att stödja hbtq-organisationer. I länder där samkönade relationer är förbjudna finns det stora svårigheter för en hbtq-organisation att ens registrera sig, och många små hbtq-organisationer i fattiga länder har haft svårt att leva upp till de höga krav på revision och uppföljning som Sverige ställer.

I dag läggs ansvaret för många projekt på de svenska organisationer, t.ex. RFSL, som förmedlar stödet. Det innebär en stor ekonomisk risk för dessa organisationer i vårt land, som ofta har begränsade resurser. Dagens ordning begränsar därför ibland möjligheterna att gå in i projekt i de länder där förtrycket är som hårdast och behovet av stöd som störst. Om Sverige ska kunna stödja hbtq-organisationer även i länder där situationen för hbtq-personer är som svårast krävs en ökad flexibilitet och att man inte lägger det ekonomiska ansvaret enbart på aktörer i det civila samhället. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om hur stödet till hbtq-organisationer i mottagarländerna kan förstärkas och göras mer flexibelt.

Tillgång till rent vatten är en förutsättning för liv och hälsa. När en resurs blir en bristvara tenderar den att bli en attraktiv handelsvara. De senaste decennierna har vatten blivit en stor affär för globala företag som ser gränslösa marknader öppna sig genom privatiseringar av vatten i kombination med en växande efterfrågan på vatten. Privata vattenföretag strävar efter kortsiktig vinst och söker sig till områden där kostnaderna är låga och inkomsterna höga. IMF och Världsbanken har i flera fall utövat påtryckningar på fattiga länder för att de ska sälja ut sina vattenverk till multinationella bolag. De flesta fattiga länder har knappast något annat val än att gå IMF:s och Världsbankens krav till mötes eftersom IMF och Världsbanken har gjort privatisering av statligt vatten till ett villkor för att de ska ge stöd till vatten- och avloppsprojekt. Vänsterpartiet anser att vatten är en grundläggande mänsklig rättighet som inte kan behandlas som en vara på en fri marknad. Privatiseringar slår hårdast mot dem som redan är fattigast, som redan har sämst hälsa, lägst utbildning och minst makt och inflytande i sina samhällen. Vänsterpartiet ser Sverige som en viktig aktör i det globala arbetet med att säkra tillgången till vatten och sanitet för jordens fattiga. Universell tillgång till rent vatten förutsätter att det finns en tryggad tillgång till vatten, och då krävs det att det finns en offentlig VA-aktör som kan tillhandahålla dessa tjänster. Vänsterpartiet menar därför att all privatisering av vatten och dess distribution måste upphöra. Sverige bör som enskilt land såväl som medlem i EU och FN, inom IMF och Världsbanken och i andra nationella sammanhang, verka för att privatisering av vattenresurser stoppas.

Fattiga länders skulder utgör i dag ett avgörande hinder för utveckling. Ansvaret för skuldskrisen kan inte enbart läggas på de fattiga länderna.

Internationella institutioner och länder i den rika världen har ett stort ansvar för flera länders skuldkris. Många gånger har man lånat ut pengar till diktaturer trots att man varit medveten om att lånen inte skulle komma befolkningen till del. I dessa fall är det tydligt att långivarna har ett medansvar för skuldsättningen och, skulderna är att betrakta som illegitima. Sverige bör därför verka för att de fattigaste länderna får totala och icke villkorade skuldavskrivningar. Sverige bör också som enskilt land såväl som i EU och FN agera för att uppmärksamma frågan om den växande skuldbördan och ta fram en strategi för att förebygga kommande skuldkriser.

Sida har tidigare föreslagit att det kvarvarande bilaterala utvecklingsarbetet med Colombia, Bolivia och Guatemala ska fasas ut. Det skulle innebära att Sverige inte skulle bedriva bilateralt utvecklingsarbete med något land på kontinenten. Under den rödgröna regeringen har det bilaterala biståndet till dessa tre länder levt vidare och även utvidgats till att omfatta Kuba. Vänsterpartiet ser att det finns ett stort behov av svenskt utvecklingsarbete i flera latinamerikanska länder.

12. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (L)

av Birgitta Ohlsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1, 2, 5–8, 10, 11, 13, 14, 16, 19–21, 23, 24 och 27 samt

2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32 och avslår motionerna

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6,

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 12 och 14,

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 4 och 11,

2017/18:534 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 5,

2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 10, 11, 13–21, 24, 30 och 31,

2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,

2017/18:3008 av Karin Enström m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11,

2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 21,

2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6, 27, 29, 39, 40 och 42,

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11–13,

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 11, 14, 15 och 17–20,

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 41–45,

2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 35,
2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 5–10, 13 och 17,
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1–6,
2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6–10 och
2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi lever i en orolig tid. Demokratien backar för elffte året i rad. Över 60 miljoner människor är fortfarande på flykt. Vi som lever i den fredliga delen av världen måste arbeta för att hjälpa våra medmänniskor globalt. Humanitärt bistånd har som mål att rädda liv, lindra nöd och upprätta värdighet för människor som drabbas i olika katastrofsituationer. Svenskt bistånd ska alltid prioritera hjälpen till den som är i akut nöd. Världens flyktingläger måste tömmas så snart som möjligt.

Det syriska inbördeskriget har nu pågått längre än det andra världskriget. Mot bakgrund av den mycket svåra situationen i regionen bör Sverige öka det finansiella stödet till FN:s humanitära hjälporgan UNHCR, World Food Program, UN-Ocha och Unicef. Det är särskilt viktigt att barns skolgång i flyktinglägren främjas.

Sverige måste inom de multilaterala samarbetena ännu tydligare än i dag driva en agenda för ökad demokratisering. Att etablera demokratiska institutioner är det beprövat bästa sättet att långsiktigt lösa konflikter. Och fria val är den mest grundläggande delen i en demokrati. Därför bör fria val prioriteras i det svenska biståndet. Svenskt bistånd ska syfta till att uppnå och upprätthålla fria val i alla länder, och se till att val övervakas kraftfullt i de länder där fria val inte finns.

Vi ser ett stort behov av individperspektiv i kampen för en bättre värld. Utan demokrater skapas inga demokratier. Demokratiaktivister är centrala i övergången från diktatur till demokrati. Omvärldens stöd betyder mycket för den som kämpar mot en auktoritär regim – därför vill vi att medel avsätts specifikt för enskilda demokratiaktivister.

En utredning bör snarast tillsättas för att lägga fram en samlad agenda för ökat svenskt stöd till demokratiaktivister. En större del av biståndet bör gå till främjande av yttrandefrihet och pressfrihet. Det svenska demokratistödet är underfinansierat. Vi liberaler vill att stödet ökar, i ett demokratilyft för svenskt bistånd.

Det är inte bara resurstilldelningen som är problematisk. Demokratibiståndet måste fokusera på samhällen som är ofria. Demokratibiståndet måste gå till de krafter som vill införa demokrati. Men en betydande del av demokratibiståndet riktas till statsapparater i länder där själva staten motsätter sig demokratisering. I vissa fall går bistånd direkt till en stat av dålig vandel. I andra fall finansierar Sida regeringars eget reformarbete genom FN:s utvecklingsorgan. FN består av sina medlemsstater, som i många fall inte är demokratiska. UNDP som har flera projekt med Sida om

reformbistånd samarbetar exempelvis alltid med regeringen i de länder där de verkar, och de har utfört projekt i samarbete med regimer i flera odemokratiska stater med svensk finansiering. Mer fokuserat demokratibistånd utförs av demokratiska aktörer med ett tydligt demokratimandat, exempelvis OSSE:s demokrati-enhet Odihr, internationella Idea, Community of Democracies, MR-försvare, politiska partier och European Endowment for Democracy.

Det finns många civilsamhällesorganisationer som arbetar för att minska fattigdom. Det finns färre som verkar för frihet, trots att friheten är en förutsättning för långsiktig utveckling och välbefinnande. Därför ska svenskt bistånd också ge stora anslag till organisationer som arbetar med civila och politiska rättigheter, t.ex. Amnesty, Civil Rights Defenders och Human Rights Watch. Utan MR-organisationernas skickliga kartläggningsarbete har den svenska regeringen stora svårigheter att få insikt i situationen för mänskliga rättigheter och att artikulera krav i internationella samtal. Det är viktigt att Sverige driver på i andra frågor som är politiskt känsliga i mottagarländerna. Det gäller framför allt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter – kvinnors rätt till sin kropp och sexualitet, inklusive rätten till fri abort – samt hbt-personers rättigheter.

Det går inte att skilja på demokratin och feminismen. Och i en konfliktfylld värld är kvinnor alltid förlorare – det är de som drabbas hårdast och det är deras rättigheter som först dras in när samhällen destabiliseras. Det är självklart att kvinnors rättigheter måste prioriteras i alla Sveriges kontakter med omvärlden. Agenda 2030 erbjuder en enskilt viktig möjlighet för svenskt bistånd, i förhållande till målet om kvinnors fulla delaktighet på alla områden (mål 5 i Agenda 2030). Här bör Sverige ha som ambition att vara världsledande.

I humanitära insatser är tillgång till sexuella och reproduktiva rättigheter, såsom preventivmedel och abort, i stort sett aldrig inkluderade. Kvinnor som utsatts för sexuellt våld eller förvägrats preventivmedel, eller vars levnadsförhållanden radikalt förändrats, ges inte möjlighet att avsluta oönskade graviditeter. Sverige bör se detta som en självklar del av humanitärt bistånd, liksom annan medicinsk vård som inte kan anstå, och snarast möjliggöra kvinnors rätt till självbestämmande i de insatser man bidrar till.

Kvinnors rättigheter betraktas alltför ofta som förhandlingsbara, något man kan ta itu med när resten av landets problem lösts. Det är oacceptabelt. Har situationen i landet förbättrats efter en biståndsinsats men halva befolkningen fortfarande lever under förtryck måste insatsen ses som misslyckad. Sverige måste tydligt deklarerat för samtliga biståndspartner att kvinnor är människor och att program som inte syftar till att hjälpa hela befolkningen är oacceptabla. Det betyder inte att alla program ska rikta sig specifikt till kvinnor, men samtliga program ska sträva till förbättring av kvinnors situation. Med hjälp av könsuppdelad statistik, där effekterna redovisas, kan vi få en tydligare bild av till vilken del av befolkningen stödet faktiskt går. Därefter kan insatserna justeras.

Unicef beräknar att 700 miljoner av världens kvinnor giftes bort när de var barn. Av dem var ungefär 250 miljoner yngre än 15 år. En viktig feministisk uppgift är att verka för att fler länder sätter en åldersgräns för äktenskap och arbetar mer aktivt för att existerande lagar implementeras. Ett sätt att påverka är att villkora svenskt bistånd utifrån reformvillighet till länder där barnäktenskap är vanligt. Ingen ska behöva bli mamma under sin egen barndom.

Flickors skolgång är avgörande för att öka jämställdheten i världen och möjliggöra en global demokratisering. Utbildning av flickor leder också till att de får inflytande över sin egen familjeplanering – utbildade kvinnor gifter sig senare och föder färre och friskare barn. Kvinnors löner blir högre ju längre de utbildar sig. Egna pengar innebär fler möjligheter och ökad makt över sitt eget liv. Eftersom barnäktenskap och graviditeter är oåterkalleliga livshändelser som påverkar även nästa generation är det mer förödande att hindra flickor än pojkar från att utbilda sig och arbeta.

Befolkningens bildning är en grundförutsättning i utvecklingen av ett öppet samhälle, både på individnivå och för demokratin i sig. För att människor ska kunna förverkliga sina drömmar och välja hur de vill leva sitt liv behöver de verktyg och nycklar som lärs ut i skolan. Och en demokrati kräver pålästa och kritiskt tänkande medborgare. Därför måste Sverige bidra till att fler flickor och pojkar får gå i skolan, och att fler unga når högre utbildning.

Fler går i skolan i dag, men Sida har identifierat som ett problem att många av de barn som väl börjar skolan inte går klart. Så mycket som var fjärde elev beräknas hoppa av innan de avslutat grundskolan, enligt Unicef. Dessutom saknas medel till skolgång för många av de barn som växer upp i flyktingläger. Det vill vi ändra på. Det finns flera exempel på hur lösningar inom informations- och kommunikationsteknik har möjliggjort att utbildning kommit fler till del.

Att upprätta rättsstatens principer ska vara målet för alla insatser som Sverige gör inom demokratibiståndet. Detta innebär inte bara arbete mot korruption, som i sig är ett stort hinder mot utveckling, utan också arbete för att staten på ett rättssäkert sätt är ansvarigt gentemot medborgarna och tvärtom. I en stat där rättsstatens principer upprätthålls kan medborgarna själva påverka sin situation genom att utkräva ansvar från staten. Välfungerande stater behöver inte utvecklingsbistånd, och de behöver endast i undantagsfall humanitärt bistånd i händelse av katastrof. Därför är rättsstatsfokus avgörande för att nå målet för allt biståndsarbete: att biståndet inte längre ska behövas.

Vägen dit är lång. Men för att utvecklingen ska ta fart i världens ofria och därmed fattiga länder krävs att de lagstiftande församlingarna agerar. De måste fatta politiska beslut och genomföra viktiga reformer. Utan liberalisering av arbetsmarknaden och näringsfrihet blir det ingen snabbt ökande sysselsättning för världens fattiga. Utan lagar om åldersgränser för äktenskap kommer barn att giftas bort även fortsättningsvis. Det har vi sett på nära håll. Sverige kan och bör därför göra mer åt bristen på reformer än bristen på resurser i den fattigare delen av världen.

I enlighet med more for more-principen bör stater som genomför demokratiska reformer och främjar mänskliga rättigheter, jämställdhet och öppenhet samt minskar korruptionen belönas för detta. Stater som fortsätter att kränka sina medborgares mänskliga rättigheter ska fasas ut från biståndet. Det är inte rimligt att förmedla resurser från svenska skattebetalare direkt till korrupta och diktatoriska stater. Det långsiktiga stödet till människor som bor i diktaturer eller auktoritära stater ska i stället kanaliseras via internationella organisationer, världssamfundet, civilsamhället eller en demokratisk opposition. Det bör inte gå bilateralt från stat till stat.

I december 2015 enades världens länder om ett nytt klimatavtal som binder alla länder och som ska börja gälla senast år 2020. Den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader, och vi ska jobba för att den ska stanna vid 1,5 grader. Liberalerna anser att Parisavtalets uppfyllande är avgörande för den globala utvecklingen. Avtalet handlar inte i huvudsak om bistånd, men det slår fast att fattiga länder ska få hjälp med att begränsa sina utsläpp och anpassa sina samhällen till ett förändrat klimat. Stödet kan bestå av finansiering, tekniköverföring eller kapacitetsutbyggnad. Sverige är världsledande på miljöområdet, vad gäller både lagstiftning och teknik. Ett resultatorienterat reformstöd inom miljöområdet ska därför vara en del av svenskt bistånd. Utsläppen ser inga nationsgränser – att Sverige minskar utsläppen och på andra sätt blir ett hållbart land räcker inte för att rädda oss från uppvärmningens följder. Vi måste globalt möta utmaningarna tillsammans.

Vi ska vara stolta över att Sverige på ett aktivt och generöst sätt bidrar till många internationella organisationer, både inom och utom FN-systemet. Det gör också att vi kan få ett större inflytande. Men Sverige bör inte ge helt villkorslöst stöd till de internationella organisationerna. Många av FN:s organ har visat sig vara ineffektiva och brista i insyn. Sverige bör därför ställa höga och ovillkorliga krav på alla organisationer som handskas med svenska biståndsmedel.

En stor del av det svenska biståndet verkställs genom strategin för bistånd genom svenska civilsamhällesorganisationer. Dessa betraktas som självständiga och väljer själva sina projekt och samarbetsländer. Mindre insatser skapar inte resultat på samma sätt som större. Detta är också anledningen till att Sida inte självt handlägger mindre projekt. Därför är det motsägelsefullt att civilsamhällesorganisationer ändå arbetar med små och ineffektiva insatser, med anslag från Sida. Det kan också anses konstitutionellt tvivelaktigt att delegera myndighetsutövning till självständiga organ. Vi vill att dessa på lika villkor och i konkurrens med andra insatser ska kunna söka anslag genom transparenta anslag. Det kräver en övergripande reform av biståndet genom de svenska civilsamhällesorganisationerna.

13. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 5 (KD)

av Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 5–10, 13 och 17 samt avslår motionerna

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 6,

2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 12 och 14,

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 4 och 11,

2017/18:534 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 5,

2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 10, 11, 13–21, 24, 30 och 31,

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1, 2, 5–8, 10, 11, 13, 14, 16, 19–21, 23, 24 och 27,

2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,

2017/18:3008 av Karin Enström m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11,

2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 21,

2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6, 27, 29, 39, 40 och 42,

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11–13,

2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32,

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 11, 14, 15 och 17–20,

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 41–45,

2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 35,

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1–6,

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 6–10 och

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi har alla ett moraliskt ansvar att arbeta för att utrota fattigdom och förtryck i världen. Idén om att alla människor, var de än bor, har samma värde och att vi alla har ett ansvar för varandra utgör en stark motivation till den solidaritet som är grundläggande i den kristdemokratiska ideologin. Den solidariteten stannar inte vid Sveriges gräns.

I tider av ett större och växande bistånd är det särskilt viktigt att Sverige inte blir alla goda gåvors givare och ständigt bygger ut åtagandena tematiskt utan identifierar de områden där Sverige har ett tydligt mervärde och förmåga att agera komplementärt i förhållande till andra givare. Inriktningen måste

också styras av hur behoven i världen ser ut. Kristdemokraterna vill lyfta tre områden som särskilt angelägna:

1. Stöd och hjälp till världens allra fattigaste. Det handlar om möjlighet att släcka törsten, tvätta sig och laga mat med rent vatten. Det handlar om att barn inte ska behöva somna hungriga och om att tillgången till vaccin blir så god att människor inte ska behöva dö av enkla sjukdomar som för oss i Sverige är bortglömda sedan länge.
2. Sverige och omvärlden måste i högre grad bidra till att hjälpa människor på flykt. I många fall förvandlas de tillfälliga flyktinglägren till långsiktiga boenden med stora humanitära behov. Sverige måste bidra på nya sätt för att möta människors nöd och utsatthet.
3. Demokratien och de mänskliga rättigheterna måste stärkas. Runt om i världen trycks det civila samhället, oppositionspolitiker, journalister och jurister tillbaka. Utrymmet för de mänskliga rättigheterna minskar och riskerar att resultera i en alltmer osäker värld. Stödet till dessa grupper behöver stärkas och prioriteringen hållas högre av regeringen.

Den världsomspännande kraftsamlingen för att nå millenniemålen till 2015 gav resultat. Fattigdomen i världen har minskat, och utvecklingen går åt rätt håll på de allra flesta områdena. Fortfarande krävs dock stora insatser från de rika länderna för att komma till rätta med den fortfarande alltför höga barnadödligheten och den undermåliga mödrhälsan i många fattiga länder, främst i Afrika söder om Sahara.

För förbättrad mödrhälsa krävs långsiktigt arbete. Snabba lösningar, som t.ex. fler utbildade barnmorskor på plats i dessa länder, avhjälpur en del av problemen. Men för verklig förändring av kvinnors och flickors situation krävs i många fall förändrade strukturer och värderingar. Många svåra skador och dödsfall i samband med förlossningar sker för att modern varit alltför ung för att kroppen skulle klara av en graviditet och förlossning. Sedvänjan att unga flickor gifts bort måste aktivt motverkas på ett kulturellt och värderingsmässigt plan för att mödradödligheten ska minska. Det handlar till syvende och sist om barn och om att upprätthålla barnens rätt till liv och hälsa.

Det är inte rimligt att barn i vår tid ska behöva mista livet i relativt enkla sjukdomar som diarré och lunginflammation. Vi har i dag alla möjligheter att minska barnadödligheten, som till stor del beror på basala och förhållandevis enkelt avhjälpur brister i miljön runt barnen. Arbetet måste fortsätta. Just vaccinationsprogram har visat sig vara ett mycket effektivt bistånd då en relativt billig punktinsats bokstavligen kan rädda liv. Fortfarande saknar 780 miljoner människor tillgång till rent vatten i vår värld. Det har förödande konsekvenser för människors hälsa, och barn drabbas särskilt hårt. En av de sjukdomar som sprids i förorenat vatten är kolera, som varje år skördar minst 100 000 människoliv. I det krigshärjade Jemen ser vi nu det största kolerautbrottet i modern tid med 800 000 fall, och det ökar. Även i flyktinglägren i Bangladesh sprids sjukdomen för närvarande i en rasande fart. Det här är en sjukdom som inte borde finnas i vår värld 2017.

Kristdemokraterna anser att stödet till den globala fonden och till vaccinalliansen Gavi bör höjas.

Fler människor än på många decennier befinner sig på flykt undan vedervärdig terror och våldsamma regimer i sina hemländer. Enorma humanitära insatser behövs för att skapa trygghet och framtidstro för de medmänniskor som flyr för sina liv. Det rådande världsläget gör att Kristdemokraterna vill avsätta en betydande del av den svenska biståndsbudgeten för humanitära hjälpinsatser. FN:s flyktingorgan UNHCR är den centrala aktören för att hjälpa människor på flykt, och så bör det även förbli. En gigantisk organisation har dock lite utrymme för flexibilitet, och insatserna kommer alltför ofta sent. Kristdemokraterna anser därför att det, i likhet med vad som är fallet i Danmark och Norge, är dags att även bygga upp en egen struktur för att kanalisera hjälpinsatser till flyktingar.

Vidare har det civila samhället, i form av t.ex. frivilligorganisationer och samfund, i utvecklingsländer eller konfliktområden ofta kontakter och direkta distributionssystem som bör nyttjas, speciellt då biståndet på grund av väpnade strider eller diktaturregimer inte alltid når fram via officiella kanaler. Alltför ofta lägger de internationella humanitära systemen endast fokus på internationella organisationer och lämnar de lokala aktörerna utan inflytande. Sverige bör verka för att i ökad utsträckning även kanalisera det humanitära stödet genom mindre civilsamhällesorganisationer och samfund som arbetar i den direkta frontlinjen i katastrofområden, som har bättre lokalkännedom och som finns på plats långsiktigt.

Kristdemokraterna menar att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ bör fokuseras och i större utsträckning än tidigare samlas hos de organ som har störst verksamhet bland flyktingar och som arbetar med barns säkerhet och rättigheter såsom UNHCR, WFP, Cerf och Unicef.

Det behövs en Marshallplan för att återbygga stora delar av Mellanöstern, med långsiktiga och uthålliga satsningar på att skapa trygghet, arbete och utbildningsmöjligheter i och omkring fallerade stater. Det behövs framtidstro i området liksom goda krafter i Syrien, Irak, Yemen och Afghanistan, som kan vara med och bygga upp fredliga, stabila och på sikt demokratiska länder. Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja initiativ för att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt. Att Världsbanken kunnat initiera stöd för att arbeta med ekonomisk utveckling och jobbskapande i medelinkomstländer som tagit emot många flyktingar, såsom Libanon och Jordanien, är mycket positivt. Sverige måste ha en flexibel inställning till att stödja länder som ekonomiskt sett är medelinkomstländer, men som tar ett mycket stort ansvar för flyktingmottagande.

Sverige ska vara en kompromisslös röst för fred, frihet och mänskliga rättigheter i världen. Att stärka demokratin och öka respekten för mänskliga fri- och rättigheter ska vara centrala mål för det svenska biståndet. Sverige ska stödja demokratikämpar och verka för stärkt yttrandefrihet och tankefrihet i länder där den begränsas. Demokrati och frihet är den bästa garanten för fred och säkerhet. Endast med en varaktig och stabil demokrati som grund kan en

social och ekonomisk utveckling få hållbart fäste i samhällen. Vi kan aldrig acceptera att människor diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning eller etnisk eller religiös tillhörighet.

Flera av det civila samhällets organisationer arbetar särskilt för att stödja oppositionella grupper och människorättsaktivister i repressiva stater runt om i världen. Detta arbete är oerhört betydelsefullt för de enskilda som dagligen riskerar sin egen och familjens säkerhet för att stå upp för de fri- och rättigheter som vi alla äger. Svenska organisationers insatser till stöd för demokratikämpar och människorättsförsvarare runt om i världen måste ytterligare prioriteras och stärkas. Genom historien har vi sett att enskilda personer kan spela en avgörande roll för utvecklingen i ett land. Många gånger får de och deras familjer betala ett högt pris för sin övertygelse. Sverige bör införa en särskild biståndsstrategi, inklusive en frihetsfond, som enbart inriktas på att ge stöd till människorättsförsvarare som inte ges stöd på andra sätt. Det kan vara mindre grupper, enskilda journalister och personer som rapporterar om mänskliga rättigheter. Det kan handla om att ge stöd till personerna så att de kan verka, leva mer värdigt och få kontakt med omvärlden. Detta skulle kunna möjliggöra exempelvis för demokratikämpar i Kuba, Venezuela och Vitryssland att nås av direkta och snabba insatser.

Religions- och övertygelsefrihet är en viktig fråga att ta hänsyn till i utformningen av svenskt utvecklingssamarbete. Det handlar om frihet från tvång, om frihet att uttrycka sig och om icke-diskriminering. Därför bör nya landstrategier som tas fram alltid innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten.

Svensk biståndspolitik bör föras på ett sådant sätt att det civila samhället stärks. Enskilda organisationer är inte bara oersättliga som genomförare av offentligt svenskt bistånd utan också mycket betydelsefulla då de ger oss enskilda människor en möjlighet att ta ansvar för utvecklingen i världen. Genom dem kan vi bidra, var och en av oss, för att bekämpa fattigdom och förtryck, och för att lindra nöd hos våra medmänniskor. Det civila samhället är en naturlig plats för människor att göra en insats och visa att det inte går att förhålla sig likgiltig inför världens utmaningar. Genom agendan för utvecklingseffektivitet har stater och andra aktörer gjort åtaganden om att erkänna det civila samhället som en aktör i sin egen rätt och att säkra dess möjligheter att verka fritt. Dock begränsas människors möjlighet att organisera sig i allt större utsträckning. Ett minskat utrymme för civilsamhället är ett utvecklingshinder, då det innebär att organisationer inte kan agera aktörer för utveckling, något som bl.a. Agenda 2030 slår fast som helt centralt för att de nya hållbara utvecklingsmålen ska kunna uppnås. Sverige bör sätta hårdare press på partnerländer där det civila samhällets utrymme krymper. Framför allt bör man verka för att förhindra att nya lagar stiftas som begränsar civilsamhället, som oppositionspolitikens möjligheter att verka.

14. Övriga frågor inom utvecklingssamarbetet, punkt 6 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 7,

2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 5 och 8,

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13 samt

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 26 och avslår motionerna

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 17,

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 19,

2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8,

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 22,

2017/18:1911 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 7,

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 22,

2017/18:3620 av Larry Söder (KD) och

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11, 12 och 18.

Ställningstagande

Ett stort antal civilsamhällesorganisationer är verksamma på marken i Somalia. Det är inte ovanligt att dessa spenderar upp till 50 procent av sina budgetar på säkerhet. Det är inte heller ovanligt att säkerheten tillhandahålls av parter som är mycket olämpliga, vilket leder till en stor marknad för krigsherrar och ett stort ekonomiskt incitament för kontrollera vissa territorier. Det har också funnits tecken på en kartellisering av dessa s.k. implementerande parter som på olika sätt utför arbete åt civilsamhällesorganisationerna i Somalia. Sammantaget leder detta till en försämrad säkerhetssituation.

Sverigedemokraterna vill därför att regeringen verkar för att Unsom utarbetar en plan för att reglera de företag som tillhandahåller säkerhetstjänster i landet, i syfte att hålla kostnader nere, hålla intäkterna borta från potentiella terrorister och krigsherrar samt stödja uppbyggnaden av en beskattad, vit ekonomi i landet.

Somaliland Development Fund har som syfte att stödja Somalilands utvecklingsmål genom särskilt stöd till den folkvalda regeringen i Somaliland. Fonden har likaså som mål att bygga ansvarsskyldighet och öppenhet i regionen. Dessutom arbetar man med att stärka banden mellan politiken i Somaliland och dess medborgare samt för att främja inre tillväxt och stabilitet.

Detta är en fond som i nuläget är i behov av fler större bidragsgivare för att kunna förverkliga sitt mål om en stark region i den kanske fredligaste och bäst fungerande delen av det vi i dag kallar Somalia. Om handeln, stabiliteten och den positiva utvecklingen av Somaliland fortsätter, ökar chanserna till fred och välstånd i hela regionen. Regeringen bör av den anledningen påbörja ett arbete för att främja stöd till Somaliland Development Fund.

En fråga som aktualiserats under den senaste tiden är att vissa länder aktivt motarbetar sina medborgares återvändande eller vägrar att sluta ett återvändandeavtal med Sverige. Detta har särskilt uppmärksammats i fallet med marockanska ungdomar som bor på gatan i Sverige och har en kriminell livsstil. Frågan är dock inte mindre aktuell för andra stora migrantgruppers ursprungsländer – såsom Afghanistan, Irak, Libanon och Algeriet. Det gemensamma för de flesta av dessa länder är att de samtidigt som de vägrar ta ansvar för sina medborgare är stora mottagare av svenskt internationellt bistånd. Det är en grundprincip i internationella relationer att ett land ska ta emot sina medborgare vid av- eller utvisning. Länder som bryter mot denna princip bör kunna få kännbara påföljder i form av begränsningar av bistånd, straffsanktioner och särskilda personliga sanktioner riktade mot det styrande skiktet i de aktuella länderna, t.ex. reserestriktioner för personer i styrande positioner och deras familjemedlemmar. Riktat bistånd till humanitärt stöd bör dock undantas från sanktionerna.

Det bör även finnas en flexibilitet i att kunna avbryta eller fasa ut bistånd, t.ex. om det visar sig att det sker allvarliga brott mot grundläggande mänskliga rättigheter eller om biståndet visar sig vara funktionsfallet, dvs. kunna möjliggöra att resurser frigörs för skadliga och kontraproduktiva ändamål. Ett tydligt exempel är att den palestinska myndigheten har betalat ut löner till dömda terrorister samtidigt som Sverige bidragit med stora summor i bistånd. För att Sverige på riktigt ska göra skillnad i Israel–Palestina-konflikten bör det palestinska biståndet tydligare granskas. Sverige måste ställa krav på att den palestinska myndigheten bättre uppfyller demokratiska principer, bekämpar korruption och respekterar mänskliga rättigheter för att få bilateralt svensk bistånd. Därför vill vi prioritera humanitära insatser och insatser i det civila samhället till dessa områden och i dagsläget avsluta biståndet till den palestinska myndigheten, så länge den inte uppfyller villkoren.

Biståndsformen budgetstöd betalas ut direkt till mottagarlandets statskassa, vilket ställer stora krav på mottagarländernas kapacitet. Det har visat sig finnas stora brister i föregående regerings och Sidas sätt att styra och kontrollera denna form av bistånd. Om budgetstödet inte är tillräckligt kontrollerat menar vi att risken är överhängande att biståndspengar kan bidra till att resurser frigörs till ändamål som svenska biståndspengar inte är avsedda för, exempelvis vapen och militär. På grund av de brister som i dag finns gällande styrning och kontroll av denna form av bistånd samt de risker som är förenade med detta anser vi att det är en biståndsform som ska användas med största möjliga restriktivitet.

15. Övriga frågor inom utvecklingssamarbetet, punkt 6 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 17,

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 19 och

2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8 och
avslår motionerna

2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 7,

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 22,

2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 5 och 8,

2017/18:1911 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 7,

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 22,

2017/18:3620 av Larry Söder (KD),

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13,

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11, 12 och 18 samt

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 26.

Ställningstagande

Utvecklingspolitiken har en viktig roll i att bekämpa migrationens orsaker, såsom fattigdom, förföljelse, krig, förtryck och miljöförstöring. Men utvecklingspolitiken och biståndsinsatser får aldrig användas för att hindra människor från att fly eller ta sig just till Europa. För Vänsterpartiet är det centralt att det alltid ska vara de fattigas perspektiv på utveckling som styr var och hur biståndet bedrivs. När utvecklingen inom EU går åt fel håll måste Sverige stå upp för asylrätten och de grundläggande principerna för effektivt bistånd samt visa hur migration och utveckling hänger ihop och kan stärka varandra. Den 7 juni 2016 presenterade EU-kommissionen sitt meddelande "New Migration Partnership Framework". Meddelandet är en tydlig signal om det skifte inom EU:s utvecklingspolitik som anats sedan sommaren och hösten 2015 i riktning mot att använda bistånd för att stoppa migration, både som ett påtryckningsmedel för att förmå fattiga länder att kontrollera och begränsa migrationen och för att finansiera specifika insatser.

Kuba uppfyller inte de nödvändiga krav som måste ställas på en demokrati, och brotten mot de mänskliga rättigheterna fortsätter. Yttrande-, press- och mötesfriheten är kraftigt begränsad. Det saknas möjligheter att bilda och organisera sig i fria och oberoende fackföreningar. Vänsterpartiet önskar se en demokratisering och en ökad respekt för de mänskliga rättigheterna på Kuba.

En sådan process måste formas av det kubanska folket. Sverige bör stärka stödet till det civila samhället på Kuba och verka för en demokratisering av landet.

Sverige har i dag ett omfattande utvecklingssamarbete med Somalia som är inriktat på humanitär hjälp. Behoven av humanitär hjälp är stora, men när Somalia nu sakta tar steg i en positiv riktning finns det ökade möjligheter och behov av att stödja framväxten av de institutioner och positiva krafter som finns i det somaliska samhället. Sverige bör stödja arbetet för fred och demokrati i Somalia.

Den grundläggande orättvisa fördelningen av resurser och tillgångar, bristen på demokratisk utveckling och världssamfundets oförmåga att sätta människors säkerhet framför nationella intressen har fortsatt. Regeringen ska verka för en mer rättvis och jämlik fördelning av tillgångar och resurser i Somalia och regionen för att förebygga framtida katastrofer.

En stor del av den västahariska befolkningen lever sedan årtionden i flyktingläger i Algeriet, under mycket knappa förhållanden. Ett utökat och väl genomtänkt bistånd skulle kunna bidra till att lugna ned situationen. Biståndet till de västahariska flyktinglägren måste också diversifieras. Nutritionssituationen är dålig enligt internationell standard. Under 2015 ökade Sida biståndet till lägren och meddelade samtidigt att myndigheten har för avsikt att kanalisera sitt stöd via strategiska partner, däribland flera FN-organ. Det är positivt att Sida under 2017 har beslutat att behålla biståndet till de västahariska flyktinglägren på ungefär samma nivå som tidigare år och viktigt att Sida även fortsättningsvis tar hänsyn till bristen på näringsriktig kost. Bistånd bör även ges till den befriade del av Västsahara som i dag kontrolleras av Polisario.

16. Övriga frågor inom utvecklingssamarbetet, punkt 6 (L)

av Birgitta Ohlsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:1911 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 7 och

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 22 och avslår motionerna

2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 7,

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 17,

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 19,

2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8,

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 22,

2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 5 och 8,
2017/18:3620 av Larry Söder (KD),
2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13,
2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11, 12 och 18 samt
2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 26.

Ställningstagande

Stödet till den palestinska myndigheten är ett tydligt exempel på kravlöst bistånd. Biståndet till Gaza och Västbanken uppgick förra året till sammanlagt 462 miljoner kronor. Det har i Palestina inte hållits val på över ett decennium, korruptionen är omfattande, homosexuella förtrycks, kritiska röster tystas och antisemitisk våldpropaganda flödar utan att ansvariga reagerar. Trots det har Sverige inte skärpt tonen. Under våren 2016 antog riksdagen en reservation från bl.a. Liberalerna, där det slogs fast att biståndet till Palestina måste göras om i grunden. Vi menar att det bilaterala stödet till den palestinska myndigheten och andra biståndstagare måste villkoras för att på riktigt kunna förbättra situationen i regionen. Sverige ska ställa krav på att mottagare uppfyller demokratiska principer, bekämpar korruption och respekterar mänskliga rättigheter. Om dessa krav inte uppfylls bör biståndet till människorna gå via andra kanaler. Vid en liberal valseger 2018 måste det bilaterala biståndet till länder som inte respekterar mänskliga rättigheter göras om i grunden.

Biståndsmedel bör användas i kampen för att rädda vårt gemensamma kulturarv. Det är ett viktigt komplement till de insatser vi gör för de som flyr krig och konflikter. Den brittiska regeringen har valt att stötta British Museum i starten av ett program där irakiska arkeologer utbildas för att den dag freden kommer kunna vara med och rädda kulturarvet i Irak. En särskild fond för detta syfte har också utlovats. Det är något för Sveriges regering att ta efter.

Antalet som återvänder till sitt hemland efter att ha fått avslag på sin asylansökan behöver öka. Sverige ska tillsammans med EU ställa krav på återvändandeländer att ta emot dem som fått avslag på sina ansökningar. Till skillnad från regeringen anser Liberalerna att det svenska bilaterala biståndet, t.ex. till den afghanska staten, bör ses över för att kunna användas för att underlätta återvändande till landet.

17. Övriga frågor inom utvecklingsarbetet, punkt 6 (KD)

av Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2017/18:3620 av Larry Söder (KD) och
2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11 och 18 samt
avslår motionerna
2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 7,
2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 17,
2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 19,
2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8,
2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 22,
2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 5 och 8,
2017/18:1911 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 7,
2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 22,
2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13,
2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 12 och
2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 26.

Ställningstagande

I tider då miljontals människor flyr från korrupta och diktatoriska regimer måste vi börja fråga oss vad dessa länders regeringar är skyldiga att göra för att bistå den egna befolkningen. Demokratikämpar och humanitära organisationer är framför allt i diktaturer i stort behov av omvärldens bistånd, och det är av största vikt att dessa medel främst kanaliseras via civilsamhällesorganisationer eller internationella multilaterala organisationer och inte via korrupta regimer. Sverige bör utarbeta strategier för att sätta press på mottagarländer att ta ansvar för sina medborgare och leva upp till ratificerade konventioner. Det är angeläget att stödja den palestinska civilbefolkningen. Sverige ska tillsammans med EU och andra internationella aktörer arbeta för demokrati och mänskliga rättigheter i palestinska områden; det ligger även i Israels intresse. Men när biståndsmedel motverkar sitt eget syfte och i själva verket bidrar till fördjupade motsättningar är det hög tid att agera. Kristdemokraterna kräver att politiken gentemot och biståndet till den palestinska myndigheten görs om i grunden och att inget bilateralt bistånd ges till den palestinska myndigheten så länge insatser går till terrorhyllningar och uppvigling till våld mot Israel.

Sedan 15 år tillbaka sitter den svensk-eritreanske journalisten Dawit Isaak fängslad utan rättegång på grund av sin kritik mot regimen. Både regeringen och EU måste öka sina ansträngningar för att få Isaak fri. Kristdemokraterna menar att krav måste ställas på att den Eritreanska regimen släpper Dawit Isaak fri för att Eritrea ska kunna ta emot medel från EU:s biståndsprogram.

Särskilda yttranden

1. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 3 (M)

Sofia Arkelsten (M), Göran Pettersson (M), Sotiris Delis (M) och Maria Stockhaus (M) anför:

Riksdagen beslutade den 22 november 2017 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I motionen Vi tror på Sverige – Moderaternas budgetmotion 2018 (2017/18:3681) presenteras Moderaternas budgetförslag och Alliansens riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Moderaterna är partiet för de som jobbar, de som vill jobba och de som har jobbat. Därför föreslår vi reformer för att öka jobbchanserna för att alla som vill jobba, men som av olika anledningar står utanför, ska få chansen på den svenska arbetsmarknaden. Ansträngningar ska löna sig och alla ska ha möjligheten att försörja sig själva. Denna utgångspunkt är också helt nödvändig om vi ska lösa vår tids stora utmaning – integrationen av alla de som är nya i Sverige.

Det svenska samhällets framgång bygger på en ömsesidig tillit – mellan människor, men också mellan människor och stat. Denna tillit har möjliggjort ambitiösa reformer och att människor har accepterat att lägga ett långtgående ansvar på det offentliga. Detta förtroende kräver dock att staten lever upp till sin del av avtalet. De senaste åren har staten misslyckats med det. Otryggheten växer, och kriminella gäng äger i praktiken gator och torg i ett ökande antal utsatta områden. Det kan Moderaterna inte acceptera. Därför innehåller vårt budgetalternativ den största trygghetsatsningen på över 20 år. Poliserna ska bli fler och deras löner ska höjas. Hela rättssystemet ska stärkas för att lag och ordning ska kunna återställas, i hela Sverige. Kriminaliteten kan slås tillbaka.

Resultaten i skolan är mycket sämre än vad vi har rätt att kräva, och de som behöver skolan mest får ofta den sämsta utbildningen. Då bidrar skolan till att cementera i stället för att utjämna skillnader i livschanser. Att återupprätta kunskapsskolan är både en fråga om rättvisa och en fråga om Sveriges framtida välfärd. Svensk vård håller ofta hög kvalitet, men väntetiderna i Sverige är bland de längsta i Europa, vilket gör att tillgången på vård brister. Därför anser vi att det behövs 3 miljarder kronor för att halvera köerna. Vi gör även en satsning för att stärka primärvården som också ökar tillgängligheten och effektiviteten. Alla ska kunna lita på att vård av hög kvalitet finns om och när man behöver den.

Samtidigt som det behöver löna sig bättre att jobba och samtidigt som statens kärnuppgifter måste stärkas behöver vi också rusta Sverige inför nästa lågkonjunktur. När den kommer ska Sverige kunna möta den med en aktiv stabiliseringspolitik som inte drabbar samhällets svagaste. Det kräver en mer återhållsam inriktning på politiken i dagens högkonjunktur. Vi moderater har

därför ett finansiellt sparande som är 10 miljarder kronor starkare än regeringens varje år. Kombinationen av offensiva satsningar och en stramare finanspolitik blir möjlig genom tydliga prioriteringar, där jobb, trygghet och välfärd alltid går före bidrag och subventionspolitik.

Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas i två steg. Moderaternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 7. I stället framför vi i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och hänvisar till den anslagsfördelning och de förslag som Moderaterna presenterar i motion 2017/18:3846.

2. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 3 (SD)

Markus Wiechel (SD) och Björn Söder (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling. Vi eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande och ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier. I vår höstbudget stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

Sverigedemokraterna vill se ett bistånd som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån sina grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Vi vill ha ett tydligt fokus på fattigdomsbekämpning och att barnens bästa ska få stå i centrum. Vi vill se ett ansvarsfullt bistånd där varje satsad krona ska göra så mycket nytta som

möjligt. Vi nöjer oss inte med en kvantitativ målsättning utan fäster större fokus vid kvaliteten och ett bistånd som är inriktat på effektivitet och resultat med de mest utsatta människorna i fokus. Bistånd ska vara till för en positiv utveckling i mottagarlandet och inte för att givarländer ska nå kvantitativa målsättningar. Det långsiktiga målet med bistånd måste vara att länder utvecklas till den grad att de inte längre behöver något bistånd. Genom en grundlig översyn av ineffektivt bistånd och en större koncentration av biståndet till de minst utvecklade länderna och på färre inriktningar kan vi effektivisera utvecklingsbiståndet i linje med FN:s rekommendationer. Genom att vi lägger mindre pengar på avräkningar för flyktningmottagning i Sverige och genom att vi prioriterar bistånd till de mest utsatta och fattiga kan vi trots den minskade ramen göra ökningarna till flera viktiga områden såsom flyktinghjälp, humanitärt bistånd, vatten, sanitet och jordbruk. Utöver biståndsramen vill vi den kommande mandatperioden möjliggöra ytterligare pengar för flyktinghjälp i krisens närområde, vilket gör att vårt totala bistånd landar över regeringens budget. Vi står även i övrigt bakom den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 7 som förordas i Sverigedemokraternas anslagsmotion.

3. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 3 (C)

Kerstin Lundgren (C) anför:

Riksdagen beslöt den 22 november 2017 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och statens inkomster 2018. Centerpartiets samlade förslag till statsbudget för 2018 inklusive riktlinjer för den ekonomiska politiken presenterade av Alliansen och Centerpartiet framgår av reservationerna i 2017/18:FiU1.

Mitt i en stark, internationellt driven, högkonjunktur växer problemen i svensk ekonomi. Tudelningen ökar på den svenska arbetsmarknaden, där utsatta grupper utgör en allt större del av de arbetslösa. Samtidigt finns det en klyvning mellan å ena sidan de orter som växer och som har följt med i den globala uppgången och å andra sidan de orter som har ställts utanför.

Regeringen bedriver en oansvarig ekonomisk politik som minskar det strukturella sparandet och förstärker riskerna för en överhettning. Centerpartiet vill i stället vara sparsamt när konjunkturen är god, både för att ha resurser att mota nästa kris och för att inte förstärka riskerna för en överhettning. Vi sparar därför 10 miljarder kronor mer än regeringen per år 2018–2020.

Centerpartiet prioriterar att bryta klyvningen av Sverige. För detta krävs reformer som gör att människor som står utanför, inte minst många nyanlända, får möjlighet att gå från bidrag in i arbete. Det måste vara möjligt att börja på arbetsmarknaden till en något lägre lön och lära på jobbet, skattekilarna för att anställa måste sänkas och den ineffektiva Arbetsförmedlingen bör göras om i grunden. I grunden vill vi anpassa skatter och regler efter de små och växande företag som står för huvuddelen av dagens jobbtillväxt.

Skattesystemet bör också reformeras, med högre skatter på miljöfarliga utsläpp och lägre skatter på arbete och företagande. I Centerpartiets budget föreslås också en bred skattesänkning för alla som arbetar och sänkt skatt på pensioner, i synnerhet för de med lägst inkomst.

Den regionala klyvningen måste brytas, dels med förbättringar för småföretag, dels förstärkt infrastruktur. Centerpartiet vill kraftigt förstärka det eftersatta underhållet av järnvägen och påskynda bredbandsutbyggnaden. Sverige klyvs också av en bristande trygghet. Centerpartiet vill stärka välfärden genom en kraftig ökning av de generella medlen till kommuner och landsting, så att de själva får makt och möjlighet att klara sina utmaningar. Inom vården måste köerna kortas och tillgängligheten öka, inte minst för de unga som lider av psykisk ohälsa. Samtidigt vill Centerpartiet förstärka polisen och rättsväsendet, i synnerhet för att stävja organiserad brottslighet, extremism och våld mot kvinnor. Försvarsförmågan måste stärkas i ett försämrat säkerhetsläge.

Slutligen måste Sverige fortsätta att lysa som miljöföredöme, inte minst i klimatfrågan, genom att förena ökad tillväxt med minskande utsläpp. Transporterna behöver skynda på omställningen genom en grön bilbonus för personbilar och krav på biobränsleinblandning i såväl flyg som tunga transporter. Centerpartiet vill också stärka lokala och internationella insatser för att rädda hav och vattendrag undan övergödning och nedsmutsning samt för att trygga rent dricksvatten.

Centerpartiet är sparsamt med de medel högkonjunkturen ger. Vi prioriterar våra satsningar till just de reformer som stärker tillväxten, öppnar för fler jobb, ökar tryggheten och snabbar på miljöomställningen. För det behövs ett nytt ledarskap för Sverige. Det är en sparsamhet som är ansvarsfull och lever upp till Sveriges internationella åtaganden i Agenda 2030. Centerpartiet tar ansvar för global hållbar utveckling och vill verka för utvecklingssamarbetets effektivitet och resultat.

4. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 3 (L)

Birgitta Ohlsson (L) anför:

De offentliga finanserna är i ordning, sysselsättningen växer och ekonomin befinner sig i en högkonjunktur. Men i stället för att använda högkonjunkturen för att bygga en buffert för sämre tider väljer regeringen att elda på ekonomin och presentera ofinansierade bidragshöjningar. I stället krävs en liberal ekonomisk politik där utbildning belönas, där skatten på jobb är lägre än i dag och där det alltid är lönsamt att gå från bidrag till jobb.

Det är tydligt att reformerna som genomfördes mellan 2006 och 2014 inte räcker för att klara de nya utmaningar vi står inför. Efter tre år av rödgrön regeringsmakt står det också klart att Sverige är på fel väg. Högkonjunkturen upplevs inte av alla och klyftorna i samhället växer. Alltför många står utanför arbetsmarknaden; ofta är det personer med bristande utbildning eller som är utrikes födda. En stor andel elever lämnar grundskolan utan fullständiga betyg.

Miljö- och klimatutmaningarna kräver kraftfulla och effektiva svar. Det finns alltfjämt brister i sjukvård och omsorg. Migrations- och integrationsutmaningen växer. Att vi är fast förvissade om att visa solidaritet i den största flyktingkatastrofen sedan andra världskriget understryker bara behovet av att vårda de offentliga finanserna. För att vända utvecklingen behövs en ny vision för vad Sverige ska vara och nya och kraftfulla förslag för att nå dit. För att möta framtidens utmaningar behöver Sverige en ny reformagenda.

Liberalerna lägger fram en budget med reformer för framtiden. Vi satsar på bättre kunskaper i skolan, bättre möjlighet för företag att anställa, en fungerande polis i hela landet och ett försvar med kapacitet att försvara Sverige. Den säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde har försämrats kraftigt på kort tid, vilket ställer höga krav på vår beredskap både vad gäller det nationella försvaret och våra samarbeten med andra. Sverige behöver snabbt rusta upp och gå med i Nato. Dessutom presenterar vi en integrations- och migrationspolitik som bygger på lika delar humanism och realism och som fokuserar på jobb och skola och som motverkar parallellsamhällen och hedersvåld.

Riksdagen har genom rambeslutet avvisat Liberalernas förslag till inkomstberäkning och fördelning av utgifter per anslagsområde. Därmed tar Sverige nu en annan väg än den som Liberalerna vill se. Sverige kommer att tappa i jobb, kunskap och försvarsförmåga.

Vårt budgetförslag är att betrakta som en helhet. På majoriteten av utgiftsområdena överensstämmer inte riksdagens beslut med det förslag till ram som Liberalerna förespråkade. Liberalerna ser ett värde i att budgeten och budgetprocessen hålls samman. Även enskilda och på kort sikt motiverade utbrytningar riskerar att på lång sikt försvaga budgetprocessen och effektiviteten i finanspolitiken. Vi väljer därför att inte delta i beslutet om fördelningen till anslag inom utgiftsområde 7. I stället framför vi i detta särskilda yttrande den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 7 som förordas i vår anslagsmotion 2017/18:3803 och som redovisas i bilaga 2 till detta betänkande.

5. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 3 (KD)

Sofia Damm (KD) anför:

Riksdagen har beslutat om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I motionen Valfärdslöftet – budget för vård, omsorg och trygghet (2017/18:3798) presenteras Kristdemokraternas budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Kristdemokraterna vill skapa förutsättningar för ett samhälle med god ekonomisk tillväxt och ett företagsklimat som står sig starkt i den allt hårdare globala konkurrensen. En välfungerande ekonomisk politik ger oss resurser att satsa på välfärden, såsom en god vård och omsorg och en bra skola. Med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi

förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap. Den ekonomiska politiken ska också stärka familjerna och det civila samhället, vilket är en grund för ett samhälle byggt på gemenskap där människor känner tillit till varandra.

Just nu ser Sveriges ekonomi stark ut. Men samtidigt finns betydande problem och stora utmaningar som den nuvarande regeringen står alltför passiv inför. Tudelningen på arbetsmarknaden är stor, och trots högkonjunkturen blir det allt fler som står långt ifrån arbetsmarknaden. Bostadsmarknaden fungerar dåligt för stora grupper. Tryggheten brister bl.a. på grund av en polisorganisation som är för liten och fungerar för dåligt. Tillgängligheten i vården och omsorgen har försämrats de senaste åren och fortsätter nu att försämrats. Inför dessa utmaningar har regeringen få eller inga svar. Denna passivitet behöver bytas mot riktiga strukturreformer, och i Kristdemokraternas alternativ föreslås en rad sådana.

Sjukvården behöver stärkas. Kömiljarden behöver återinföras, primärvården byggas ut, överbeläggningarna minska och de tillgängliga vårdplatserna öka. Vi avsätter stora resurser för att göra dessa reformer möjliga. Fler platser i äldreboenden måste tillföras och en äldreboendegaranti införs samtidigt som äldres ekonomi förbättras. Tryggheten måste öka och komma alla till del. Det kräver en polis och ett rättsväsende som fungerar, är mer synligt och lokalt förankrat.

Välfärden måste utvecklas genom fortsatt valfrihet, tydligt kvalitetsarbete och effektivt användande av resurser. Med kristdemokraternas politik stärks välfärden, samtidigt som vi sänker skatter på arbete, för barnfamiljer och äldre. Vi står för ett välfärdslofte att lita på.

Politiken måste inriktas på att underlätta för fler jobb och för företag att växa så att fler blir en del av en arbetsgemenskap och skatteintäkterna kan öka. Sektorer där jobb inte utförs på grund av höga skatter och avgifter måste reformeras så att marknaderna kan växa till. För de människor som står utanför arbetsmarknaden måste insatserna vara effektiva och kompletta.

Riksdagen har i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Eftersom riksdagen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än Kristdemokraterna önskar avstår jag från att delta i beslutet om anslagens fördelning. Kristdemokraternas budgetförslag ska behandlas som en helhet där delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. I stället hänvisar jag till de prioriteringar som Kristdemokraterna presenterar i motion 2017/18:3742.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 utgiftsområde 7:

1. Riksdagen fastställer biståndsramen för 2018 till 1 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2018 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010 (avsnitt 2.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor (avsnitt 2.8.1).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 600 000 000 kronor till Swedfund International AB (avsnitt 2.8.1).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 fullgöra Sveriges medverkan i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB), vilket innebär inbetalningar som inklusive tidigare gjorda inbetalningar uppgår till högst 454 456 000 kronor (avsnitt 2.8.1).
5. Riksdagen godkänner att de medel som står till Sveriges förfogande inom Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB), återinvesteras i IDB (avsnitt 2.8.1).
6. Riksdagen anvisar för budgetåret 2018 ramanslagen under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt tabell 1.1.
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i tabell 1.2.
8. Riksdagen anvisar för budgetåret 2018 ett ramanslag under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt tabell 1.1.

Motion från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning använda det svenska biståndet för att stärka stater i sönderfall som är i farozonen för att bli baser åt terrorister, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Motion från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta för att givarsamfundet upprättar oberoende tjänstemyndigheter som mellanhänder mellan givarsamfundet och den somaliska staten å ena sidan och de organisationer som tillhandahåller tjänster å den andra sidan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:184 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett slopat bistånd till PLO och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:195 av Ola Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste driva på för ökat klimatbistånd i internationella förhandlingar och att Sveriges klimatbistånd måste öka, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva på för ökade satsningar på landsbygdsutveckling, med ökat fokus på jämställdhet och kvinnors entreprenörskap, och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flickors och kvinnors friheter, rättigheter och möjligheter ska genomsyra svensk biståndspolitik och där behållas som ett av de tre genomgripande perspektiven, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenskt bistånd i högre grad ska användas för att säkra flickors skolgång, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:456 av Tuve Skånberg och Mikael Oscarsson (båda KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att religionsfrihetsfrågorna ska vara en aktiv del i utrikespolitiken och i utvecklingssamarbeten och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att UD och Sida ska inhämta och fördjupa kunskapen om religionsfrihetens roll i demokratisering och utveckling och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige på EU-nivå bör se till att religionsfrihetsfrågor och frågor om diskriminering på grund av religion och tro integreras på ett bättre sätt i EU:s utvecklingssamarbete och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:457 av Tuve Skånberg (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om religioners betydelse för internationell kommunikation och dialog över religions- och kulturgränser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för sitt utvecklingssamarbete bör utöka det politiska såväl som det ekonomiska stödet till hbtq-rörelsens arbete i Latinamerika och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom sitt utvecklingssamarbete med Latinamerika ska förstärka arbetet med att understödja fackliga rättigheter och möjligheten till facklig organisering och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör prioritera arbete med SRHR i utvecklingssamarbetet med Bolivia och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till att utveckla aktörssamverkan mellan El Salvador och Sverige och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör stärka stödet till det civila samhället på Kuba och verka för en demokratisering av landet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska öka sitt stöd till kvinnorörelsen i Afrika söder om Sahara och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för sitt utvecklingssamarbete bör stärka såväl det politiska som det ekonomiska stödet till hbtq-rörelsens arbete i Afrika söder om Sahara, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ökat politiskt och ekonomiskt självbestämmande ska vara en av de centrala

utgångspunkterna för Sveriges utvecklingssamarbete med Afrika söder om Sahara, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige fortsatt bör bedriva ett långsiktigt utvecklingssamarbete med Burkina Faso för att stödja arbetet för demokrati och mänskliga rättigheter i landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för en mer rättvis och jämlik fördelning av tillgångar och resurser i Somalia och regionen för att förebygga framtida katastrofer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:534 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska stärka biståndet till de västahariska flyktinglägren och den del av Västsahara som är under Polisarios kontroll och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:555 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jämställdhetsperspektivet måste omsättas i praktik genom hela den svenska utvecklingspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma med förslag på åtgärder utifrån Sidas kartläggning av myndighetens arbete med barnrättsperspektivet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN bör verka för att stärka barnrättsperspektivet inom det humanitära biståndet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till hur stödet till hbtq-organisationer i mottagarländerna kan förstärkas och göras mer flexibelt och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska verka för att värna och stärka civilsamhällets och folkrörelsernas roll i utvecklingspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör slå fast att Sverige inte använder bistånd som påtryckningsmedel inom migrationspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN, inom IMF och Världsbanken och i andra nationella sammanhang, bör verka för att

- privatisering av vattenresurser stoppas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges arbete med vatten och sanitet behöver fokusera på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vatten- och sanitetstjänster och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att de fattigaste länderna får totala och villkorslösa skuldavskrivningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på för en global skuldrevision enligt norsk modell för att undersöka vilka fordringar som är legitima och tillkännager detta för regeringen.
 15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som i EU och FN bör agera för att uppmärksamma frågan om den växande skuldbördan och ta fram en strategi för att förebygga kommande skuldkriser och tillkännager detta för regeringen.
 16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att allt utvecklingsbistånd ska följa biståndseffektivitetsagendan, utgå från respektive mottagarlands egna behov, respektera dess suveränitet och inte förknippas med ekonomiska villkor och tillkännager detta för regeringen.
 17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till flickor och kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
 18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU, relevanta FN-organ, Världsbanken och de regionala utvecklingsbankerna förstärker sitt jämställdhetsarbete med målet att minst 50 procent av allt utvecklingssamarbete ska gå till flickor och kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
 19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka andelen bistånd som avsätts för arbete med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) till minst 10 procent av den totala biståndsbudgeten samt verka inom EU och FN för att övriga biståndsgivare följer Sveriges exempel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka stödet till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i det humanitära biståndet och tillkännager detta för regeringen.
 21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom utvecklingssamarbetet bör verka för inkluderande utbildning av

- hög kvalitet och trygga skolor för både flickor och pojkar och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på krav på risk- och konsekvensanalyser för myndigheters och statsägda bolags insatser inom utvecklingssamarbetet och tillkännager detta för regeringen.
 26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att förändringarna i Dacs regelverk inte leder till en urholkning av biståndet och tillkännager detta för regeringen.
 29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för förändringar av Dacs regelverk så att biståndet värnas och kostnader för flyktmottagande, skuldavskrivningar och utländska studenter inte ska kunna räknas som bistånd och tillkännager detta för regeringen.
 30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör stärka transparensen inom biståndet inom de områden där det i dag finns brister och tillkännager detta för regeringen.
 31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att fler länder ökar sitt kärnstöd till det multilaterala biståndet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att humanitära insatser ska prioriteras i det svenska biståndet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka det finansiella stödet till FN:s humanitära hjälporgan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenskt utvecklingsbistånd ska ha demokrati som övergripande mål och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i svenskt bistånd ska vara centralt att garantera och bevara fria val och att kritiskt granska ofria val och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenska utlandsmyndigheter tydligare ska prioritera arbetet för att främja demokrati och mänskliga rättigheter och att Sverige bör påverka EU-delegationer världen över att göra detsamma, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning bör tillsättas för att ta fram en agenda för ett ökat svenskt stöd till demokratiaktivister och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en större del av biståndet bör gå till främjande av yttrandefrihet och pressfrihet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka demokratibiståndet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges bistånd för mänskliga rättigheter ska fokusera på aktörer som arbetar för att stärka civila och politiska rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska vara uttalat feministiskt och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd till preventivmedel och aborter och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det svenska stödet till utbildning bör öka och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att enprocentsmålet ska stå fast och att avräkningar ska begränsas och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att halvera stödet till inhemska informationssatsningar och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta, utveckla och underhålla rättsstatens principer i mottagarländerna och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i högre grad ska utvärdera mottagarländers prestation vad gäller demokratiska reformer, mänskliga rättigheter, jämställdhet, öppenhet och korruptionsbekämpning och utforma biståndet därefter och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka biståndet till extremismbekämpning och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för att skydda och restaurera världsarv och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet genom svenska civilsamhällesorganisationer bör reformeras och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att andra länder ska kunna uppnå sina åtaganden i Parisavtalet, genom samarbete gällande reformer, lagstiftning och teknik, och tillkännager detta för regeringen.

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att effektivisera det svenska biståndet och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödet till internationella organisationer ska ha högre krav på transparens, intern styrning och kontroll samt kostnadseffektivitet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1026 av Désirée Pethrus (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över biståndet till Etiopien, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1314 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige omgående bör villkora biståndet till den palestinska myndigheten med att den tar bort hatpropagandan från skolor och officiella kanaler och att myndigheten genast slutar uppmana till våld på sociala medier, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1556 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i huvudsak neka länder som inte tecknar återtagandeavtal i enlighet med svenska önskemål bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt beakta bistånd och stöd till minoriteter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja stöd till Somaliland Development Fund och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta för att givarsamfundet upprättar oberoende tjänstemyndigheter som mellanhänder mellan givarsamfundet och den somaliska staten å ena sidan och de organisationer som tillhandahåller tjänster å andra sidan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1886 av Kristina Yngwe (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att ett hållbart lantbruk och lantbrukets organisationer ges en starkare status i det internationella klimatarbetet och fattigdomsbekämpningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att stärka kvinnors ekonomiska självständighet som en del av att utveckla lantbruket i fattiga områden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1911 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda det gemensamma kulturarvet i världen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1928 av Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för tjänstledighet från offentliga arbetsgivare vid internationellt hjälparbete och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2068 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphöra med allt bistånd till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2602 av Monica Green m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om alla flickors och kvinnors rätt till menstruationsskydd, att undervisningen om mens måste öka och att tabun omkring mens måste bort, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2679 av Thomas Strand och Eva-Lena Gustavsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att medvetenhet och kunskap om religionens roll i utvecklingsarbetet måste öka, både på politisk nivå och på myndighetsnivå, och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2681 av Åsa Westlund m.fl. (S):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett hbt-perspektiv i utvecklingssamarbetet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det svenska bilaterala biståndet, t.ex. till den afghanska staten, bör ses över för att kunna användas för att underlätta återvändande och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3008 av Karin Enström m.fl. (M, C, L, KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska bidra till den internationella Aid for Trade-agendan för att främja ekonomisk tillväxt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3017 av Jabar Amin m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avräkningarna från biståndet för att bekosta det inhemska flyktingmottagandet bör fasas ut successivt så att de försvinner helt till 2022 och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3155 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa tydligare krav på hur biståndet mer kraftfullt ska bidra till resultat vad gäller mottagarlandets arbete för att bekämpa mödradödlighet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3156 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur biståndet än tydligare och mer kraftfullt kan bidra till resultat vad gäller mottagarlandets arbete med att implementera Stockholm Statement of Commitment för att skydda, värna och stärka de mänskliga rättigheterna och öka jämställdheten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3162 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa tydligare krav på att biståndet mer kraftfullt ska bidra till resultat vad gäller mottagarlandets arbete med att bekämpa könsstympning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3163 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkra aborter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3164 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa tydligare krav på att biståndet mer kraftfullt ska bidra till resultat vad gäller mottagarlandets arbete med att utrota barnäktenskap och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges utrikes-, EU- och biståndspolitik ska spela en viktig roll i att stärka hbtq-personers rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Mänskliga rättigheter för alla och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Terrorism och radikalisering och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Sönderfallande stater och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Bistånd i en ny tid och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Inriktningen på biståndspolitik – ett värderingsdrivet bistånd och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Biståndet som verktyg för demokratin och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3547 av Kent Ekeröth (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om indraget bistånd till länder som inte samarbetar om utvisningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning använda det svenska biståndet för att stärka stater i sönderfall som är i farozonen för att bli baser åt terrorister och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av större samstämmighet mellan biståndet och vår säkerhetspolitik, internationella insatser och fredsöbyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rådande omvärldsläge kräver att en större del av vårt bistånd öronmärks för humanitärt (katastrof) bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokratibistånd för arbete med hbt-rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3620 av Larry Söder (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige snarast bör upphöra med sitt ekonomiska bistånd till den palestinska myndigheten till dess myndigheten helt upphör att stödja och underblåsa terrorism, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3656 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka biståndet till internationell flyktinghjälp och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd till flyktingmottagande utvecklingsländer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa avräkningarna i biståndet för flyktingmottagning i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om humanitärt bistånd till svältkatastrofer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd till insatser för rent vatten och grundläggande sanitet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för jordbruksutveckling och hållbart skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildningsinsatser och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om industrialiseringsstöd och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd riktat till demokrati och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i biståndet prioritera de minst utvecklade länderna och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att villkora biståndet till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla biståndsformen budgetstöd i dess nuvarande form i det svenska bilaterala biståndet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i högre grad kanalisera bistånd genom svenska organisationer i det civila samhället och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i högre grad uppmärksamma och verka för barns rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att resultatbaserat bistånd ska vara styrande för allt svenskt bistånd och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd för återuppbyggnad i krigsdrabbade länder och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till mindre biståndsorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av Sidas effektivitet och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mikrolån och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3660 av Désirée Pethrus (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör arbeta för att fler sjukhus startas med Panzisyjukhusets holistiska arbetsmodell som förebild, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör arbeta för att hitta en långsiktig finansiering av Panzisyjukhusets verksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvinnor i DR Kongo bör ges ökade kunskaper om sina mänskliga rättigheter så att de kan delta i samhällets uppbyggnad, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ekonomiskt och resursmässigt bör stödja kvinnors politiska

- engagemang och deltagande i utvecklingen av landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att ge kvinnor ökad tillgång till mödrahälsovård och tillkännager detta för regeringen.
 6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att kvinnor får juridiskt stöd och att motverka den utbredda straffrihet som råder kring sexuella övergrepp i DR Kongo och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör ge stöd till kyrkorna och lyfta deras roll i förändringsarbetet inom landet för en politisk fredlig dialog och utveckling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C):

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk utvecklingspolitik ska stärka individer och lokalsamhällen och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska användas strategiskt med ökat fokus på bilateralt bistånd och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenskt bistånd ska komma in tidigt efter en konflikt för att inte viktiga utvecklingssteg ska gå förlorade och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenskt bistånd ska prioritera stöd till sviktande stater och postkonfliktstater och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndspolitikerna ska prioritera satsningar inom områdena miljö och klimat, utbildning och jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3689 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1.

2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M):

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning använda det svenska biståndet för att stärka stater i sönderfall som är i farozonen för att bli baser åt terrorister, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att regeringen ger ett särskilt uppdrag till Sida och Expertgruppen för biståndsanalys i syfte att stärka kvaliteten i genomförandet av biståndet i tider när biståndet ökar substantiellt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omfördela biståndet för att kunna hjälpa fler människor som befinner sig på flykt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påbörja arbetet med att bygga upp en egen svensk struktur för att kunna bistå med flyktinghjälp i vår värld och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning kanalisera det humanitära stödet genom civilsamhällesorganisationer och samfund som arbetar i den direkta "frontlinjen" i katastrofområden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ måste fokuseras och samlas hos de organ som arbetar bland flyktingar och med barns säkerhet och rättigheter (UNHCR, WFP, Cerf och Unicef) och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja och utveckla insatser som syftar till att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en särskild biståndsstrategi inklusive en frihetsfond som inriktas på att ge stöd till människorättsförsvarare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU måste ställa krav på att den eritreanska regimen släpper Dawit Isaak fri för att kunna få ingå i EU:s biståndsprogram, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste tydliggöra att även stöd till av den kubanska regimen icke erkända organisationer ska kunna utgå och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nya landstrategier som tas fram alltid ska innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten och tillkännager detta för regeringen.

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa ytterligare medel på vaccin och andra hälsoinsatser via den globala fonden och den globala vaccinaliansen Gavi och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste ställa krav på att den palestinska myndigheten bättre uppfyller demokratiska principer, bekämpar korruption och respekterar mänskliga rättigheter för att få ta emot bilateralt bistånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska prioritera stöd till svikande stater och postkonfliktstater och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydlig samordning mellan bilateralt och multilateralt bistånd och bättre synergieffekter mellan humanitära responsplaner, nationella utvecklingsplaner, EU:s biståndsarbete och FN:s utvecklingsplan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att prioriteringar ska göras på området miljö och klimat, exempelvis miljö- och klimatanpassning, ett effektivt och modernt lantbruk samt investeringar i förnybar energi och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att prioriteringar ska göras på området utbildning, exempelvis rätten till utbildning för flickor och pojkar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att prioriteringar ska göras på området jämställdhet, exempelvis rätten till egenförsörjning för kvinnor samt SRHR och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att stödet till civilsamhällesorganisationer och institutioner som arbetar med bl.a. hbtq, SRHR samt stöd till entreprenörskap samt skatte- och intäktsreformarbete ska öka och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3803 av Birgitta Ohlsson m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2017/18:3846 av Karin Enström m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ansvarsfull hantering av biståndsmedel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska utgå ifrån OECD:s (Organisation for Economic Cooperation and Development) biståndskommitté DAC:s (Development Assistance Committee) definition av bistånd men att mer insatser bör räknas som bistånd och därför ska verka för breddade OECD/DAC-regler och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om ett arbetssätt där biståndets resultat återspeglas i strategierna och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartners i biståndet när det gäller resultatfokus och redovisning, och Sverige ska också vara berett att ompröva sitt biståndsenagemang när kraven inte uppfylls och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tydlig landfokusering och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kärnstödet till multilaterala organisationer och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska stödet till regionala och bilaterala strategier och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det krävs en översyn och analys av kärnstödet till de multilaterala organisationerna för att kunna ta ställning till var biståndsmedlen gör mest nytta och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en revision av hela biståndet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera hjälp i närområdena och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tryck på och sanktioner mot länder som vägrar att sluta återvändandeavtal med Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1:1 Biståndsverksamhet	41 606 382	-3 423 000	+250 000		+82 000	+8 500
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 171 090		-50 000		-82 000	
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	16 103					
1:4 Folke Bernadotteakademin	123 955					
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000					
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	17 679		+50 000			
Summa för utgiftsområdet	42 985 209	-3 423 000	+250 000	±0	±0	+8 500

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2018 inom
utgiftsområde 7 Internationellt bistånd*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag regeringen
1:1 Biståndsverksamhet	±0	41 606 382
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	±0	1 171 090
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	±0	16 103
1:4 Folke Bernadotteakademin	±0	123 955
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	±0	50 000
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	±0	17 679
Summa för utgiftsområdet	±0	42 985 209

BILAGA 4**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
7. Övriga motioner		
2017/18:184	Markus Wiechel (SD)	
2017/18:195	Ola Johansson (C)	1 och 2
2017/18:456	Tuve Skånberg och Mikael Oscarsson (båda KD)	1, 2 och 5
2017/18:457	Tuve Skånberg (KD)	
2017/18:1026	Désirée Pethrus (KD)	3
2017/18:1314	Mikael Oscarsson (KD)	
2017/18:1556	Johnny Skalin (SD)	
2017/18:1886	Kristina Yngwe (C)	1 och 2
2017/18:1928	Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M)	
2017/18:2068	Björn Söder (SD)	
2017/18:2602	Monica Green m.fl. (S)	
2017/18:2679	Thomas Strand och Eva-Lena Gustavsson (båda S)	
2017/18:2681	Åsa Westlund m.fl. (S)	5
2017/18:3017	Jabar Amin m.fl. (MP)	
2017/18:3155	Ulrika Karlsson i Uppsala (M)	
2017/18:3156	Ulrika Karlsson i Uppsala (M)	2
2017/18:3162	Ulrika Karlsson i Uppsala (M)	
2017/18:3163	Ulrika Karlsson i Uppsala (M)	
2017/18:3164	Ulrika Karlsson i Uppsala (M)	
2017/18:3547	Kent Ekeroth (SD)	2
2017/18:3660	Désirée Pethrus (KD)	1–6 och 9